

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Курісовської сільської ради
від 22.06.2022 №403-VIII

**Стратегічний план розвитку
Курісовської сільської
територіальної громади
на 2022-2028 роки**

**Курісове
2022**

ЗМІСТ

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО СІЛЬСЬКОГО ГОЛОВИ	4
1. ВСТУП	5-6
2. МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОПИС ПРОЦЕСУ	6-9
3. ХАРАКТЕРИСТИКА ГРОМАДИ	9-15
4. ГОЛОВНІ ЧИННИКИ СТРАТЕГІЧНОГО ВИБОРУ	15-27
4.1. Сценарії розвитку громади.....	16-19
4.2. Стратегічне бачення розвитку громади.....	19-20
4.3. SWOT-аналіз громади.....	21
4.4. SWOT- матриця громади.....	21-22
4.5. Порівняльні переваги, виклики та ризики громади.....	23-27
5. СТРАТЕГІЧНІ, ОПЕРАЦІЙНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ	27-40
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1. Підвищення економічної спроможності території Курісовської ТГ	28-30
Операційна ціль	
1.1. Покращення інвестиційного та бізнес-клімату в громаді.....	28
Операційна ціль	
1.2. Покращення механізмів підтримки бізнесу.....	29
Операційна ціль	
1.3. Розробка містопланувальної документації.....	29
Операційна ціль	
1.4. Розвиток туризму.....	29-30
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. Покращення якості надання адміністративних, освітніх, медичних, соціальних та інших послуг	30-40
Операційна ціль	
2.1. Оптимізація роботи комунальних підприємств в громаді.....	30
Операційна ціль	
2.2. Покращення надання муніципальних послуг.....	30
Операційна ціль	
2.3. Підвищення якості освітніх послуг.....	30
Операційна ціль	
2.4. Підвищення якості соціальних послуг.....	30
Операційна ціль 2.5. Покращення стандартів медичного обслуговування населення громади.....	30-31
Операційна ціль 2.6. Підвищення рівня безпеки в громаді, у тому числі - екологічної.....	31
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3. Покращення стану інфраструктури	

в населених пунктах громади	31-40
Операційна ціль	
3.1. Ремонт закладів освіти, культури, спорту і медицини. Оновлення матеріально-технічної бази цих закладів	31-32
Операційна ціль 3.2. Покращення транспортного сполучення і стану доріг в громаді.....	32
Операційна ціль 3.3. Впорядкування існуючих і створення нових рекреаційних і відпочинкових зон.....	32-40
Статегічні операційні цілі, завдання	40-57
6. ПЛАН РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ	57-75
6.1. Часові рамки та засоби реалізації.....	57-64
6.2. Очікувані результати та показники.....	64-71
6.3. Орієнтовний фінансовий план.....	71-74
6.4. Припущення та ризики.....	74-75
6.5. Рекомендації.....	75
7. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ, МОНІТОРИНГУ ТА ОНОВЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ	76
7.1. Система управління.....	76
7.2. Моніторинг, оновлення.....	76
8. КАТАЛОГ ТЕХНІЧНИХ ЗАВДАНЬ НА ПРОЕКТИ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ	77-134

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО КУРІСОВСЬКОГО СІЛЬСЬКОГО ГОЛОВИ

Шановні мешканці громади!

Стратегічний план розвитку Курісовської сільської територіальної громади є тим документом, що визначає наші перспективи та майбутнє. Його розробники, на основі детального аналізу соціально-економічного розвитку за попередні роки, намагались скласти модель громади у недалекому майбутньому.

Насправді, за період 2022-2028 роки, ми маємо закласти основу для динамічного, гармонійного, рівномірного розвитку всіх територій.

Враховуючи те, що соціальний, інфраструктурний розвиток сільських територій, що об'єднались у Курісовську сільську територіальну громаду, був і зараз залишається низьким. Для його покращення треба будувати та ремонтувати дороги, мережі вуличного освітлення, об'єкти освіти, охорони здоров'я, культури, фізичної культури і спорту.

У нашій громаді надаються якісні та вчасні адміністративні та інші послуги, але їх перелік необхідно постійно збільшувати для забезпечення комфорту наших мешканців.

Ми є відкритою громадою, багато вчимося, використовуємо позитивний досвід інших громад регіону, країни, із задоволенням ділимося власними успішними проектами та досвідом.

Стратегічний план розвитку Курісовської сільської територіальної громади має виконати своє основне завдання – упродовж 2022-2028 років втілити в життя запропоновані та інші проекти розвитку і зробити життя мешканців громади заможнішим, комфортнішим, безпечнішим, красивішим.

Успіху нам у цьому.

З повагою,
Курісовський сільський голова

Валентин ГРИГОРЖЕВСЬКИЙ

1. ВСТУП

Курісовська сільська територіальна громада Березівського району Одеської області є новоствореною громадою, по суті здійснює свою діяльність один рік.

Петрівською сільською радою Комінтернівського району Одеської області в 2015 році було розроблено стратегію соціально-економічного розвитку територіальної громади на 2016-2020 роки, аналогічна стратегія була розроблена Сербківською сільською радою. Термін цих стратегій сплинув, інші наші сільські ради таких стратегій не розробляли.

Необхідність підготовки Стратегічного плану розвитку Курісовської сільської територіальної громади на 2022-2028 роки (далі – Стратегія) викликана відсутністю такого плану у новоствореної громади.

Враховуючи потребу у Стратегії розвитку для комплексного, рівномірного та гармонійного розвитку територіальної громади рішенням Курісовської сільської ради від 26 січня 2022 року №333-VIII утворено робочу групу з її розробки. До складу цієї групи ввійшли працівники, депутати сільської ради, працівники освіти, культури, медицини, фізичної культури, соціального захисту.

На основі опитування населення та суб'єктів підприємницької діяльності, аналізу соціально-економічного та культурного розвитку за попередні роки громад сільських рад, які утворили Курісовську сільську територіальну громаду, визначені слабкі та сильні сторони ТГ та на основі цього напрацьовані основні стратегічні пріоритети, операційні цілі та завдання, розроблені технічні завдання на проекти місцевого розвитку.

При розробці Стратегії робоча група керувалась нормами, методологією – Методичними рекомендаціями щодо формування і реалізації стратегічних і програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади.

Методологія розглядає сталість (сталий розвиток) і соціальну інтеграцію як основні принципи місцевого розвитку:

- відповідальне управління навколишнім середовищем та раціональним використанням природних ресурсів;
- стала економіка;
- практика належного управління;
- здорова і справедлива громада

Залучення громадян до створення середньо- та довгострокового плану розвитку громади дозволяє, окрім вирішення поточних проблем громади,

ідентифікувати та знайти прийнятні шляхи усунення цих проблем, забезпечити налагодження діалогу між громадськістю та владою.

Створений разом з громадою стратегічний план, незалежно від особистісних якостей керівників або політичної ситуації, спрямовується на покращення стандартів життя, зміцнення місцевої демократії, виховання соціально-активних громадян-патріотів своєї громади.

Мета цієї Стратегії полягає у визначенні ключових проблем комплексного розвитку та підвищення конкурентоспроможності громади задля покращення життя громадян.

У Стратегії визначено таку систему стратегічних і операційних цілей, завдань, що стануть для територіальної громади джерелом оновлення, подальшого розвитку.

Стратегія повинна стати основою (підґрунтям, базою) для розробки короткотермінових та середньострокових програм економічного і соціального розвитку Курісовської сільської територіальної громади.

Очікується, що реалізація основних положень Стратегії дасть можливість створити реальні умови для піднесення життєвого рівня населення, вирішення соціальних проблем на основі росту економіки, підвищення ефективності роботи господарського комплексу шляхом структурних перетворень, використання наявних природних, мінерально-сировинних, трудових, матеріальних, фінансових ресурсів, забезпечення екологічної та техногенної безпеки.

2. МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОПИС ПРОЦЕСУ РОБОТИ

При розробці Стратегічного плану розвитку громади були застосовані Методичні рекомендації щодо формування і реалізації стратегічних і програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади.

При формуванні Стратегічного плану була застосована трирівнева схема планування, що включає в себе наступні етапи:

I етап: Підготовчий етап;

II етап: Проведення стратегічного аналізу ситуації, формування візії, місії;

III етап: Розробка елементів стратегії;

IV етап: Підготовка плану реалізації стратегії;

V етап: Підготовка Стратегії;

VI етап: Громадські слухання для обговорення стратегії;

VII етап: Розгляд та затвердження Стратегії на сесії Курісовської сільської ради.

Схема процесу розробки Стратегії

На сьогодні це є найбільш прогресивні і найкращі підходи, які використовуються до сучасного планування розвитку громад і рекомендуються сучасними консультантами з стратегічного планування.

Такий підхід, разом із широким залученням громади до процесу планування та реалізації проектів розвитку, дозволить забезпечити комплексність, системність, гармонійність розвитку території громади, покращення стандартів життя, і в результаті передбачуваність отримання результатів.

Стратегічний план розвитку територіальної громади розроблений робочою групою, що затверджена рішенням сесії Курісовської сільської ради від 26 січня 2022 року №333-VIII за участі громадськості.

Таблиця 1. Склад робочої групи

ГРИГОРЖЕВСЬКИЙ Валентин Миколайович	Курісовський сільський голова, голова робочої групи
БУГАЙЧУК Наталія Анатоліївна	Секретар виконавчого комітету, заступник голови робочої групи
КАЛЮЖНА Алла Михайлівна	Начальник загального відділу та відділу господарського забезпечення, секретар робочої групи

Члени робочої групи	
АНТОНЕНКО Євгенія Анатоліївна	Голова постійної комісії з питань фінансів, бюджету, планування соціально-економічного розвитку, інвестицій та міжнародного співробітництва
ЛАДИНЕНКО Володимир Анатолійович	Начальник Фінансового відділу
ПЕТЛЮХА Павло Петрович	Староста Сербківського старостинського округу
ЧОРНОВОЛ Олександр Іпполітович	В.о. директора Тилігульського аграрного фахового коледжу, депутат Курісовської сільської ради
ЦИНЯ Тетяна Іванівна	Головний спеціаліст Відділу освіти, культури, молоді, спорту і туризму
КРИВОШЕЄВА Олена Анатоліївна	Директор ЗДО (ясла-садок) «Джерельце»
АГАТІЙ Світлана Степанівна	Директор Новомиколаївської гімназії
РУБЧЕНКО Ігор Васильович	Директор КП «Сількомунгосп», депутат Курісовської сільської ради

Розробка Стратегічного плану розвитку громади розпочалась із проведення аналізу соціально-економічного стану громади.

Для цього відслідковано динаміку зміни кількості населення на усій території ТГ, проведено оцінку економічних та інших показників, визначено переваги і недоліки територій сільських рад, що ввійшли до складу громади, за три попередніх роки. Члени робочої групи зібрали та проаналізували значний обсяг статистичної звітності, інформаційних матеріалів наданих управліннями та відділами райдержадміністрації, територіальними структурними підрозділами центральних органів державної виконавчої влади, власні фінансові, соціальні, економічні, демографічні матеріали. На їх основі було визначено можливості для розвитку громади.

З метою дослідження проблемних питань соціального та економічного розвитку громади упродовж 2021 року було проведено опитування:

- 10 суб'єктів підприємницької діяльності на предмет ведення бізнесу та пропозицій щодо покращення умов;

- 100 мешканців громади з метою оцінки ними умов проживання на території громади та їх покращення.

Відповіді були опрацьовані робочою групою, узагальнені та використані при формуванні пакету програм місцевого розвитку територіальної громади.

Для розробки стратегії постійно проводилися засідання робочої групи.

На перше засідання на розгляд робочої групи було винесено наступні питання:

- аналіз опитування громадян та суб'єктів підприємництва;
- формування та обговорення прогнозів та сценаріїв розвитку;
- формування стратегічного бачення;

На другому засіданні робочої групи:

- проведено SWOT-аналіз – ідентифікація факторів SWOT, розроблено SWOT-матрицю, підготовлені базові аналітичні висновки щодо порівняльних переваг, викликів та ризиків розвитку Курісовської громади;
- визначено стратегічні, операційні цілі та завдання Стратегічного плану;
- оголошено про підготовку технічних завдань на проекти розвитку, що відповідають стратегічним завданням.

На третьому засіданні робочої групи відібрано і відкориговано технічні завдання на проекти розвитку для плану реалізації Стратегічного плану

Засідання робочої групи проводились відкрито.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА ГРОМАДИ

Курісовська сільська територіальна громада Березівського району Одеської області, Код КАТОТТГ UA51020130000060117 (далі – ТГ) утворена 17.07.2020 року шляхом добровільного об'єднання територіальних громад Каїрської, Курісовської, Новомиколаївської та Сербківської сільських рад Лиманського району Одеської області.

Адміністративним центром громади є село Курісове.

Територія ТГ – 258,2 кв. км.

Населення станом на 01.01.2022 року становило 7702 осіб.

Щільність населення 29,83.

До складу ТГ входить 8 населених пунктів:

Таблиця 2. Населені пункти громади

№ п/п	Назва населеного пункту	До складу якої сільської ради входив населений пункт до об'єднання	Статус населеного пункту після об'єднання	Чисельність населення станом на 01.01.2022	Відстань до адмін. центру громади
1	Курісове	Курісовська сільська рада	Центр громади	3674	-
2	Каїри	Каїрська сільська рада	У складі громади	680	3
3	Нове Селище	Каїрська сільська рада	У складі громади	77	12
4	Олександрівка	Новомиколаївська сільська рада	У складі громади	462	3
5	Новомиколаївка	Новомиколаївська сільська рада	У складі громади Центр Новомиколаївського старостинського округу	755	10
6	Капітанівка	Новомиколаївська сільська рада	У складі громади	100	6
7	Сербка	Сербківська сільська рада	У складі громади Центр Сербківського старостинського округу	1940	16
8	Вишневе	Сербківська сільська рада	У складі громади	14	23
	ВСЬОГО			7702	

Центр громади – село Курісове, яке віддалене від обласного центру на 48 км та на 12 км – від найближчої залізничної станції Сербка.

Громада межує з Доброславською селищною ТГ Одеського району Одеської області та з Березівською міською ТГ Березівського району Одеської області.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Село Курісове засноване наприкінці XVIII століття. Носило назву Курісово-Покровське.

В 1921 році перейменовано на Петровське, з 1937 року – Петрівка, з 2016 року – Курісове.

Вздовж села проходить траса Одеса-Вознесенськ-Новий Буг.

Село розташоване на Причорноморській низовині в балках, що впадають до Тилігульського лиману. Розташоване в балці, що впадає в річку Балай.

Село розташоване поблизу Тилігульського лиману, біля якого рішенням Одеської обласної ради від 25.11.1997 №176-XXII створено Тилігульський ландшафтний парк.

Поблизу села створено Петрівський заказник – загальнозоологічний заказник загальнодержавного значення та орнітологічний заказник загальнодержавного значення «Коса Стрілка».

У селі Курісове розташований пам'ятник культури державного значення – помістя Курісів, що належало колись колишньому начальнику канцелярії Суворова, а потім керівнику секретного відділу при головнокомандувачу підполковнику Івану Онуфрієвичу Курісу. Палац будувався в два етапи: східна частина — в 1810–1820 роках невідомим архітектором, західна – в 1891–1892 роках одеським архітектором Толвінським М. К. Споруда нагадує середньовічний замок, у його декорі використані елементи готики і мавританського стилю. До наших днів збереглися палац, фрагменти парку і господарський корпус.

Станом на 1886 рік у містечку Курісово-Покровське, центрі Курісово-Покровської волості Одеського повіту Херсонської губернії, мешкало 570 осіб, налічувалось 115 дворових господарств, існували православна церква, школа, паровий млин, 8 лавок, постійний двір. За 5 верст – трактир. За 7 верст – трактир, постійний двір, лавка. За 10 верст – лютеранський молитовний будинок, лавка. За 15 верст – православна церква, римо-католицький молитовний будинок, 4 лавки.

Після революції помістя Курісів зазнало пограбування, останки поміщиків були викинуті з сімейного склепу в поле. У 1921 році село перейменовують в Петровське, на честь голови ВУЦВК Г. І. Петровського. У маєтку розташовується сільськогосподарська школа. З 1937 року Петровське стає Петрівкою.

Під час другої світової війни в маєтку була влаштована румунська комендатура. Румунські війська вивезли при відході старовинні дзеркала, дубові двері, паркет. Окупанти вирубали англійський парк Курісів. Однак після війни була проведена реставрація помістя.

Другим по кількості населення та площі в громаді є село Сербка. Село Сербка засноване групою боснійських і чорногорських сербів у 1805 році. Ще під час другої російсько-турецької війни (1787-1791 роки) російська імператриця Катерина II через свого консула у місті Рагуза (Венеціанська республіка) пообіцяла слов'янам – сербам, які допомагали російському флоту на Середземномор'ї та боролись з турками у Боснії, що у випадку крайньої необхідності їм нададуть можливість оселитися на російській території. У 1804 році біля Оногле російська армія визволила з турецького оточення 24 родини сербів та привезли їх до Одеси. За наказом генерала-губернатора Одеси Дюка де Ришельє на початку 1805 року переселенцям-сербам виділили ділянку землі в середній течії річки Балай поміж володіннями колишніх суворовських офіцерів-поміщиків Куріса і Якуніна.

Спочатку село отримало назву Слов'яно-Сербське поселення, а його мешканці – статус вільних поселенців. Засновник села Лука Нікшич намагався отримати для всіх сербів права дворянства, але тільки після російсько-французької війни з Наполеоном у 1814 році всі родини сербів отримали права спадкового російського дворянства на знак заслуги воїнів-сербів у боротьбі з наполеонівською навалою. 48 жителів села брали участь у цій війні, всі без винятку нагороджені орденами, медалями та іменною зброєю.

В 1807-1815 роках Лука Нікшич та його брат побудували у селі церкву Святого Євангеліста та Апостола Луки, яка є точною копією церкви-монастиря у місті Оногште (Боснія). Кошти у сумі 5000 карбованців на церковне начиння та обладунки виділив імператор Олександр I.

У вересні 1819 року указом російського імператора селу надано право мати свою канцелярію, печатку та сільського старосту та присвоєно назву Сербка.

КЛІМАТ І ЛАНДШАФТ

Клімат громади помірно континентальний, з м'якою зимою та теплим літом. Середня температура січня -2°C , липня $+22^{\circ}\text{C}$. Період температури понад $+10^{\circ}\text{C}$ становить 155–180 днів, вегетаційний період – близько 200 днів. Річна кількість опадів 440–590 мм. Максимум опадів припадає на травень-липень (130-170 мм). Найменш вологими є літні місяці. В грудні-лютому випадає від 65 до 80 мм. опадів.

Грунтовий покрив. За схемою агрогрунтового районування України територія громади знаходиться в межах агрогрунтової підзони Південного степу з чорноземами південними, які характеризуються поширенням малогумусних південних чорноземів середньої та малої потужності.

Сільськогосподарські угіддя ТГ складають 19806,3312 гектарів, що складає 76.6 відсотка від загальної площі громади.

Грунтово-кліматичні умови територіальної громади сприяють вирощуванню зернових та технічних культур, овочівництву, садівництву.

Корисних копалин немає.

Рельєф. На території села Курісове наявні ділянки стрімкістю схилів понад 20% та санітарно-захисні, водоохоронні і природоохоронні зони. Є зони залягання ґрунтових вод менше 3 метрів.

На території громади 15.54 кв. км. площі займають ліси та зелені насадження, це становить 6.01% площі громади.

В основному переважають насадження сосни, дуба, ясена, клену. Лісовий сухостій використовується місцевими жителями як паливо.

Гідрографічна сітка населених пунктів ТГ представлена Тилігульським лиманом, річкою Балай з притоками та 2 ставками.

Найбільш цінним природним надбанням громади є питна вода. Вона в повній мірі задовольняє потреби як для споживання, так і для виробничих та технічних потреб.

Природне джерело у селі Каїри особливо цінується в селі, громаді та районі. Вода із природного лісового джерела, за історичними даними та переказами старожилів, є цілющою.

В цілому природні умови сприятливі для проведення всіх видів господарської діяльності, розвитку ландшафтного середовища, підвищення рівня благоустрою та озеленення.

ЕКОНОМІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Сільський бюджет

Фактичне надходження за 2021 рік по загальному фонду з урахуванням трансферів складає **67 788,8** тис. грн. Виконання бюджету за 2021 рік склало 113 відсотків.

Фактичні власні надходження в 2021 році склали **32 644,4 тис. грн.**, що становить 119 відсотки до плану та 123 відсотки до сумарних надходжень сільських рад, які створили громаду.

Сільський бюджет по видаткам виконано на 88,1% від затвердженого плану.

Підприємництво

Станом на 01.01.2022 на території Курісовської сільської територіальної громади зареєстровано 250 суб'єктів підприємницької діяльності, з них 83 юридичні особи та 167 фізичних осіб – підприємців.

Основним видом господарської діяльності на території громади є сільське господарство.

В аграрному секторі територіальної громади здійснюють господарську діяльність 27 сільськогосподарських підприємств.

У загальній структурі виробників сільськогосподарської продукції 55,6 % становлять фермерські господарства та 18,5% господарські товариства, інші – 25,9%.

Серед сільгоспвиробників 14 таких, що мають в обробітку до 100 га, 9 – до 1000 га, 2 – до 2000 га, 4 – понад 1000 га.

Основною спеціалізацією галузі є рослинництво. Промислових підприємств на території громади немає. І це є слабким місцем громади, оскільки у населених пунктах є в достатній кількості трудові ресурси, що можуть бути задіяні у процесі товарного виробництва.

На сьогодні на території громади є вільні земельні ділянки, що можуть бути задіяними для реалізації інвестиційних проектів, пов'язаних із промисловим виробництвом. Для створення таких підприємств є в достатній мірі розвинута інженерна інфраструктура, логістика.

Ринок праці

Громада багата кваліфікованими працівниками, проте через малу кількість робочих місць в громаді, люди працюють на підприємствах м. Одеси, м. Южного, села Визирка Одеського району Одеської області.

На обліку Лиманського центру зайнятості станом на 01.01.2022 перебуває 54 безробітні особи з числа жителів громади. Рівень безробіття складає 0,7 відсотка.

Соціальна інфраструктура

В селі Курісове працює Центр надання адміністративних послуг Курісовської сільської ради, який надає адміністративні послуги населенню, та на віддалених робочих місцях 2 фахівці надають аналогічні послуги в Новомиколаївському та Сербківському старостинських округах.

Територіальна громада має регулярне автобусне сполучення із м. Одеса, м. Вознесенськ, м. Березівка, м. Кривий Ріг, м. Первомайськ і залізничне сполучення в с. Сербка.

По території громади курсують автобуси по маршруту село Сербка – смт Доброслав, маршрут проходить через всі села громади, сполучення із сільськими населеними пунктами регулярно.

Торговельну мережу громади формують 27 закладів, в тому числі 20 продовольчих, 4 непродовольчих магазини, 3 аптеки, 1 ринок, 3 автозаправні станції.

Мережа закладів освіти в громаді представлена Тилігульським аграрним коледжем, 3 закладами загальної середньої освіти – опорного закладу освіти «Курісовський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів» Курісовської сільської ради, Сербківського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів Курісовської сільської ради та Новомиколаївською гімназією. Всього в закладах загальної середньої освіти навчається 692 учні.

Мережа закладів дошкільної освіти включає в себе 4 заклади, а саме ЗДО (ясла-садок) «Джерельце» в селі Курісове, ЗДО «Радість» в селі Сербка, Новомиколаївський ДНЗ «Ромашка», Олександрівський ДНЗ «Колосок». Також дошкільне відділення є в Каїрській філії опорного закладу освіти «Курісовський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів» Курісовської сільської ради. Всього дошкільні навчальні заклади відвідує 171 дитина.

Медичні заклади, що розміщені на території громади: амбулаторія села Сербка, амбулаторія села Курісове, ФАПи в с. Каїри, с. Олександрівка, с. Новомиколаївка перебувають у комунальній власності громади району, суб'єктом управління є КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Фонтанської сільської ради.

На території громади розташовано 5 будинків культури, працює 5 бібліотек.

У територіальній громаді нараховується 4 об'єкти спортивної інфраструктури.

Основними сценаріями розвитку громади є: інерційний та модернізаційний.

4. ГОЛОВНІ ЧИННИКИ СТРАТЕГІЧНОГО ВИБОРУ

4.1. Сценарії розвитку громади

Базовий, або інерційний, сценарій розвитку громади формується за комплексом припущень, що тривалий у часі (горизонті планування) баланс зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на стан громади як соціально-економічної системи залишається незмінним, тобто послідовність станів системи змінюється за інерцією.

Базові припущення інерційного сценарію – національний рівень:

1. Ситуація в країні залишається напруженою.
2. Рівень корупції в країні залишається значним, через що скорочується підтримка держави зі сторони ЄС та США.
3. ВВП через війну впав на 40%.
4. Інфляційні стрибки приводять до коливання цін на пальне, харчі та послуги, знецінюються депозитні вклади в банках. Банківська система залишається нестабільною.
5. Інвестиційна політика, яку проводить уряд, не сприяє приходу нових інвесторів, Агенція Ukraine Invest функціонує лише номінально.
6. Газовий тиск зі сторони Росії приводить до періодичних кризових ситуацій в економіці і соціальній сфері, держава продовжує фінансувати субсидії замість впровадження енергоощадливих технологій і переводити опалювання на альтернативні види палива.
7. Економіка держави продовжує великою мірою перебувати в тіні. Частка малого та середнього бізнесу в наповненні державного бюджету незначна.
8. Реформи затягуються в часі, центральна влада боїться приймати непопулярні рішення через наближення виборів.

Базові припущення інерційного сценарію – місцевий рівень:

9. Чисельність населення громади постійно зменшується, молодь після навчання не повертається додому.
10. Зростає кількість людей похилого віку, зростає навантаження на бюджет.
11. Активна частина населення продовжує працювати в тіні, тінізація місцевої економіки перевищує 60%.
12. Інвестиційний потенціал території громади не використовується повною мірою.

13. Відсутність бажання оптимізувати мережу навчальних та культурних закладів зменшує можливості розвитку громади у сфері благоустрою і реалізації проектів розвитку, приводить до того, що 95% бюджету громади витрачається на соціальні програми і утримання соціальних об'єктів.
14. Кошти на розвиток інфраструктури сільських територій використовуються на «латання дірок» і фінансування безперспективних об'єктів.
15. Громада не використовує «мультикультурний» та природній туристичний потенціал своєї території. Туристична інфраструктура не розвивається.
16. Громада нехтує можливостями, які несе міжмуніципальне співробітництво.

Результат інерційного сценарію:

- Демографічна ситуація в громаді приводить до значного занепаду економіки і остаточного перетворення території громади в «аграрний придаток» регіону. Кількість учнів в деяких навчальних закладах надалі не відповідає їх проектним можливостям, а кошти на утримання одного учня дуже значні.
- Реальний сектор економіки через неефективну політику власників промислових підприємств практично відсутній. Населення живе за рахунок послуг і торгівлі, переважно не сплачуючи податки до бюджету.
- На сільських територіях якість життя продовжує падати. Дорожнє покриття руйнується, населення не має доступу до якісних медичних послуг та інших видів послуг.
- Рівень доходів населення надалі падає, місцева влада, латаючи «дірки» не має часу і компетенцій впроваджувати програми з розвитку малого і середнього бізнесу, проводити роботи з залучення громадськості до написання і впровадження проектів розвитку.
- Культурні заклади через відсутність фінансування попадають в руїну і закриваються. Культурне життя мешканців обмежується до перегляду телепрограм і візитів на події в садочках і школах.

Модернізаційний сценарій розвитку будується на припущеннях, за яких формуються найсприятливіші, та водночас, реалістичні, зовнішні (національні та регіональні) та внутрішні (ті, які громада здатна сформувати самостійно) фактори впливу.

Базові припущення модернізаційного сценарію – національний рівень:

1. Через перемогу українських військ та за допомогою тиску країн ЄС і США військовий конфлікт припиняється, стабілізується фінансування на оборону та підтримку армії.
2. Реформи впроваджуються згідно з планом – медична, освітня, децентралізаційна.
3. ВВП зростає на рівні 3,5-4% щорічно.
4. Україна відновлює співпрацю з МВФ та ЄС в рамках макроекономічної допомоги.
5. Малий та середній бізнес внаслідок ефективної політики уряду виходить з «тіні», створюються робочі місця.
6. В Україну заходять великі інвестори. З'являється попит на промислові зони в сільській місцевості.
7. Фінансування Державного Фонду Регіонального Розвитку зростає до 1,5% ВВП щорічно. Реалізація проектів розвитку сприяє відновленню стратегічно важливої інфраструктури.
8. Стратегічне планування на національному та регіональному рівнях йде в парі з розробкою Планів реалізації досягнення стратегічних пріоритетів розвитку.
9. Інвестиційний потенціал регіону можна легко оцінити і використати завдяки промоційним матеріалам та інвестиційним картам.
10. Стабілізується курс української валюти, кредити споживчі та на розвиток бізнесу стають доступнішими.
11. Держава розпочинає масштабні проекти з утеплення об'єктів соціальної та житлової сфери. Споживання газу в державі зменшується на 15%.
12. Створюються нові робочі місця, інвестори в боротьбі за кваліфікованого працівника підвищують зарплати до 15-20 тисяч гривень на місяць.

Базові припущення модернізаційного сценарію – місцевий рівень:

13. До громади завдяки правильній маркетинговій та інвестиційній політиці приходять бізнес.
14. Курісовська громада стає помітною на мапі регіону – через правильний вибір стратегічних пріоритетів і досягнення їх завдяки операційному плану, починає користуватись популярністю «Курісовський туризм», інфраструктурні проекти отримують підтримку з боку регіональної влади та програм ЄС.
15. Місцева влада, розуміючи потребу розвитку людського потенціалу, вкладає кошти в підвищення компетенційної спроможності активу

мешканців, вміння писати і реалізовувати проекти. Як наслідок – проектні заявки, підготовлені Курісовською ТГ та бізнесом, конкурують за фінансування з Визирськими та Одеськими проектами.

16. Завдяки проектам міжмуніципальної співпраці проводиться ефективний збір та управління сміття, прибирання доріг від снігу, надання інших послуг, у тому числі – безпекових.

17. Мережа навчальних та лікувальних закладів формується згідно реальних потреб громади.

Що відбувається:

Курісовська громада з чисто аграрної території перетворюється частково на туристичну і промислову.

Місцева продукція, особливо сільськогосподарська, користується попитом не лише на Одещині, але й у сусідніх регіонах.

Стратегічні інвестори створюють робочі місця. Додатковим ефектом від розвитку реального сектору економіки є покращення благоустрою території, будівництво готелю, хостелу та облаштування рекреаційних зон.

Туристичний маршрут по території Курісовської територіальної громади притягує щорічно тисячі туристів. Розвивається сфера послуг, створюються нові заклади харчування.

Розвивається напрямок малої переробки молочної продукції і продукції садівництва – виробництво сухофруктів, варення, яблучних слайсів. Рівень доходів населення зростає.

Молодь повертається після навчання додому, інвестує власні знання і невеликі кошти у власний мікро- і малий бізнес.

Завдяки інтернет-активності місцевої влади і громади до Курісовської ТГ починають прибувати нові мешканці, розвивається зелений туризм.

4.2. Стратегічне бачення розвитку громади

Курісовська громада – економічно розвинена та екологічно чиста територія на Одещині.

Громада багата на родючі землі з перспективами розвитку агропромислової галузі і туризму, на перехресті культур та транспортних шляхів.

Громада з 200-річними традиціями, де діють прозорі та чесні правила для зовнішніх та внутрішніх інвесторів, мікро- та малого бізнесу, виробників сільськогосподарської продукції.

Територія, де кожен мешканець дбає про чистоту вулиць, безпечне середовище і наповнення місцевого бюджету.

4.3. SWOT – АНАЛІЗ ГРОМАДИ

Робочою групою було проведено ряд досліджень стану розвитку громади. Окрім цього було опрацьовано профіль громади. На основі отриманих даних був проведений SWOT – аналіз і визначено стратегічне бачення розвитку Курісовської сільської територіальної громади.

Таблиця 3. Результати SWOT – аналізу

Сильні сторони	Слабкі сторони
<p>1. Стратегічне місце розташування. Близькість до обласного центру. Наявність автомобільного шляху державного значення. Наявність залізної дороги</p> <p>2. Сприятливі умови для розвитку сільського господарства – родючі чорноземні ґрунти, рівнинна місцевість.</p> <p>3. Наявність вільних ділянок та споруд, доступних для ведення господарської діяльності, для реалізації інвестиційних проектів.</p> <p>4. Наявність вільних сегментів ринку, привабливих для інвесторів – переробка сільськогосподарської продукції, туризм, ресторанний та готельний бізнес.</p> <p>5. Наявність трудових ресурсів для забезпечення потреб потенційних інвесторів у промисловій та аграрній сферах.</p> <p>6. Незначний обсяг шкідливих викидів і забруднення навколишнього середовища.</p> <p>7. Наявність історико-архітектурних пам'яток</p>	<p>1. Практично повна відсутність промислових підприємств</p> <p>2. Недостатній рівень підтримки та розвитку бізнесу</p> <p>3. Більшість об'єктів інженерної інфраструктури потребує модернізації і запровадження енергоощадливих технологій</p> <p>4. Низький рівень залучення іноземних і внутрішніх інвестицій у економіку громади</p> <p>5. Високий рівень безробіття і міграції населення.</p> <p>6. Низький рівень громадської активності.</p> <p>7. Застаріла містобудівна документація</p> <p>8. Погане транспортне сполучення населених пунктів з адміністративним центром.</p> <p>9. Низький рівень надання первинної та вторинної медичної допомоги.</p> <p>10. Обмежені можливості проведення вільного часу для різних вікових груп населення.</p> <p>11. Слабка інформатизація сіл, відсутність зон WI-FI доступу в публічних місцях</p> <p>12. Недостатній рівень безпеки в населених пунктах громади, зокрема в нічний час.</p>

Можливості	Загрози
<ol style="list-style-type: none"> 1. Продовження інтеграції України в ЄС, що стимулюватиме підвищений інтерес іноземних інвесторів до територій сільських, селищних громад, зокрема Курісовської. 2. Покращення бізнес-клімату завдяки продовженню реформ в Україні 3. Зростання попиту на продовольство на світовому ринку, що стимулюватиме розвиток основної галузі економіки громади- сільського господарства. 4. Зростання популярності сільського, зеленого, культурного, світоглядного туризму і Україні та Європі. 5. Перехід на інноваційно орієнтоване та високотехнологічне виробництво 6. Державна підтримка та міжнародна допомога для проектів розвитку, що реалізуються в ТГ, у т.ч. співробітництва громад 7. Доступність кредитів для бізнесу і населення (зменшення кредитних ставок) 8. Державні програми запровадження енергоощадливих технологій (перехід на альтернативні форми палива, термомодернізація будівель. 9. Підвищення рівня впізнаваності та інвестиційної привабливості громади на рівні регіону і країни. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Військовий конфлікт з РФ 2. Згортання або припинення вже започаткованих реформ 3. Збереження високого рівня корупції в державі і тіньової зайнятості. 4. Знецінення національної валюти 5. Перекладання на місцеве самоврядування державних фінансових зобов'язань щодо забезпечення соціальних стандартів для населення 6. Відтік за межі громади і за кордон кваліфікованих кадрів, жителів громади, що ускладнить забезпеченість суб'єктів підприємництва трудовими ресурсами, погіршить демографічну ситуацію. 7. Зниження рівня ґрунтових вод, що матиме негативний наслідок для забезпечення населення та сільськогосподарських підприємств водою 8. Підвищення цін на енергоносії.

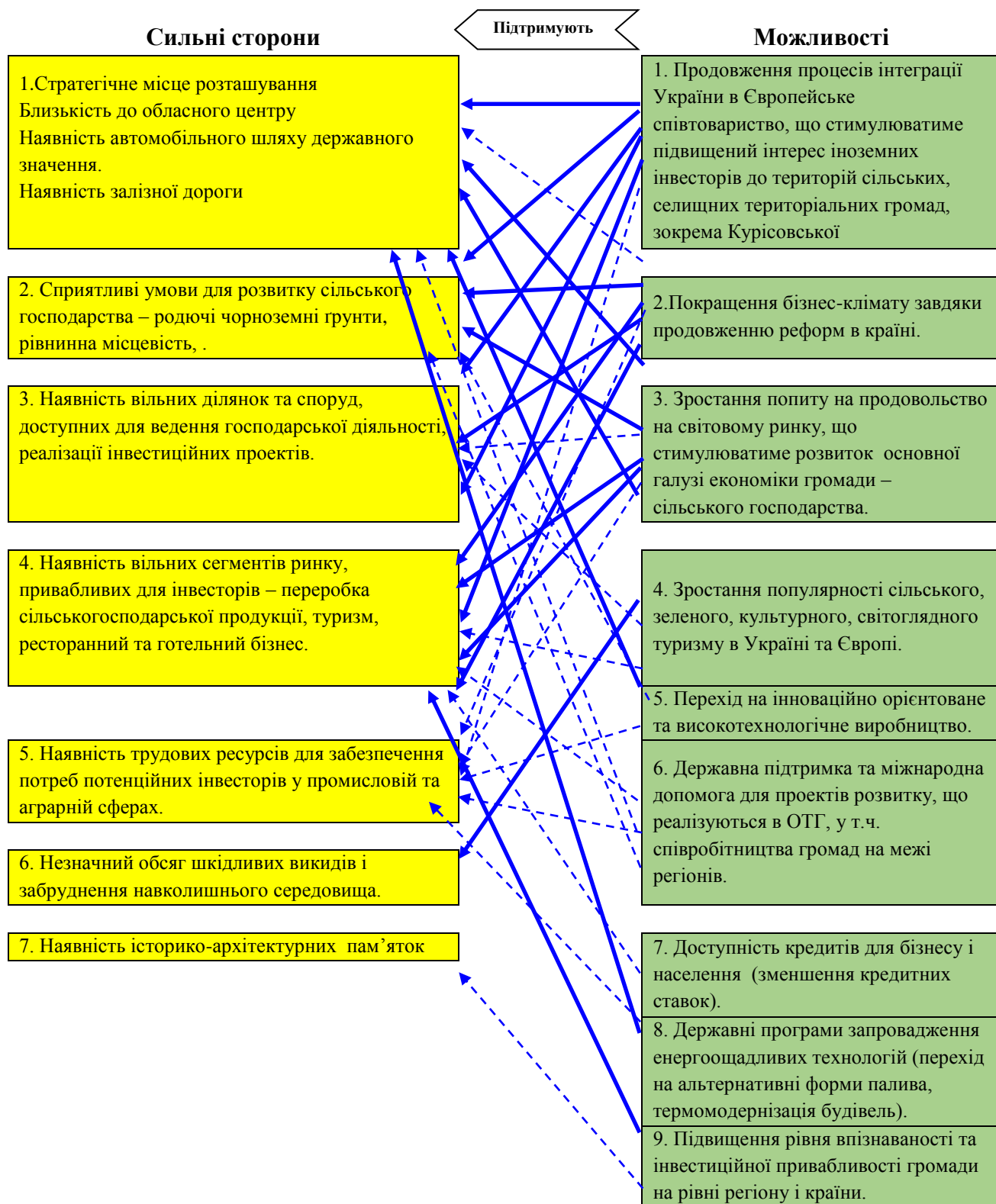
4.4. SWOT – матриця Курісовської громади

SWOT – матриця – важливий елемент визначення конкурентних переваг громади, оскільки дозволяє виявити взаємозв'язки між «внутрішніми» (сильні і слабкі сторони) та «зовнішніми» (можливості й загрози) чинниками.

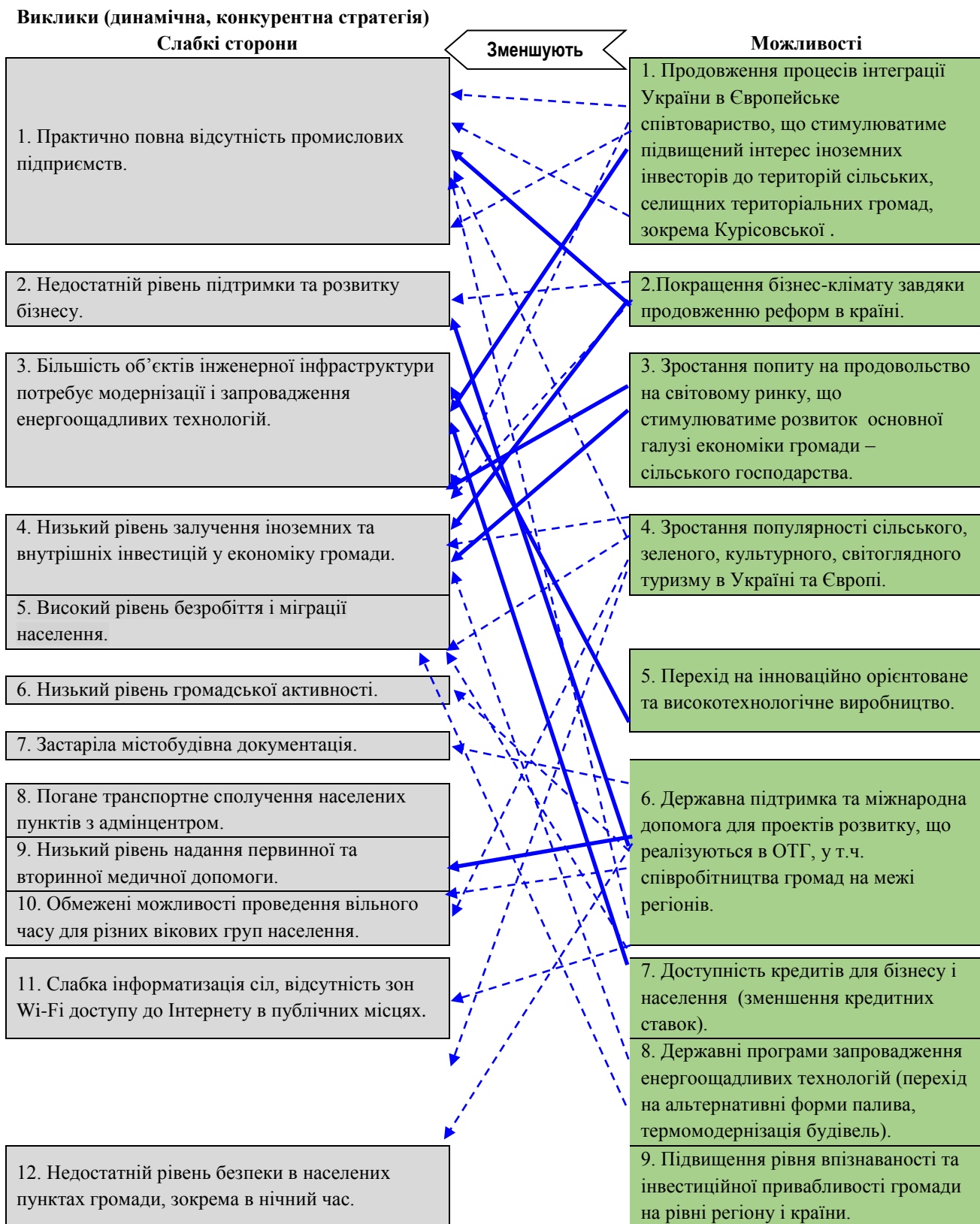
Суцільна лінія символізує сильний взаємозв'язок, пунктирна – слабкий. Саме ці взаємозв'язки дозволяють сформулювати порівняльні переваги,

виклики і ризики, які є основою для стратегічного вибору – формулювання стратегічних та операційних цілей розвитку громади на довгострокову перспективу.

Порівняльні переваги (наступальна стратегія)

Взаємозв'язки факторів SWOT у секторі «Порівняльні переваги»

Взаємозв'язки факторів SWOT у секторі «Виклики»

4.5. Порівняльні переваги, виклики та ризики Курісовської громади (ідентифікація пріоритетів розвитку)

Порівняльні переваги

(визначені в результаті аналізу сильних сторін і можливостей)

- Євроінтеграція України, покращення бізнес-клімату в державі і зростання попиту на продовольство сприятимуть **ефективнішому використанню аграрного потенціалу території громади, наявних інвестиційно-привабливих ділянок і споруд, особливо у сфері переробки сільськогосподарської продукції.**
- **Підвищення рівня впізнаваності та інвестиційної привабливості території громади** може привести до часткового подолання проблеми зайнятості населення і використання переваг вигідного географічного розташування громади поблизу транспортних коридорів.
- **Значний туристичний ресурс** і зростання популярності зеленого, світоглядного та культурного туризму сприятиме **активізації малого та середнього бізнесу у сфері послуг.**
- Зростання популярності зеленого та інших видів туризму та впізнаваності громади сприятиме підвищенню рівня громадської активності і збільшенню кількості рекреаційних та відпочинкових зон в населених пунктах Курісовської ТГ.
- Активна участь громади у регіональних, національних та європейських програмах з місцевого та регіонального розвитку дозволить **поступово підвищувати рівень безпеки в громаді, створювати центри громадської активності, облаштовувати їх точками доступу до Wi-Fi і покращувати умови проведення вільного часу для різних вікових груп населення.**

Виклики

(визначені в результаті аналізу слабких сторін і можливостей)

- Відсутність промислових підприємств, які могли б забезпечити роботою населення працездатного віку і високий рівень міграції можуть бути частково **компенсовані створенням за державної та донорської підтримки сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, невеликих фермерських господарств і підвищенням рівня бізнес-активності населення у сфері обслуговування.**
- Проблема **незадовільного стану більшості об'єктів інженерної інфраструктури, що потребують ремонту і термомодернізації,** може бути частково подолана шляхом участі у національних і донорських

програмах з підтримки об'єднаних громад, у тому числі із запровадження енергоощадливих технологій.

Ризики

(визначені в результаті аналізу слабких сторін і загроз)

- Загострення воєнного конфлікту з Росією і високий рівень корумпованості влади продовжуватиме негативно впливати на інвестиційні настрої, а «заморожування» реформ гальмуватиме позитивні зміни у напрямку використання аграрних переваг території громади.
- **Відтік за межі громади і за кордон кваліфікованих кадрів** негативно впливатиме на демографічну ситуацію, особливо в сільській місцевості, а також на громадську активність.
- Перекладання на місцеву владу значного обсягу соціальних зобов'язань поглиблюватиме проблему нестачі коштів на розвиток території громади, у тому числі на **покращення транспортного сполучення між населеними пунктами громади, підвищення якості медичних послуг, благоустрою території та підвищення рівня безпеки, особливо в нічний час.**

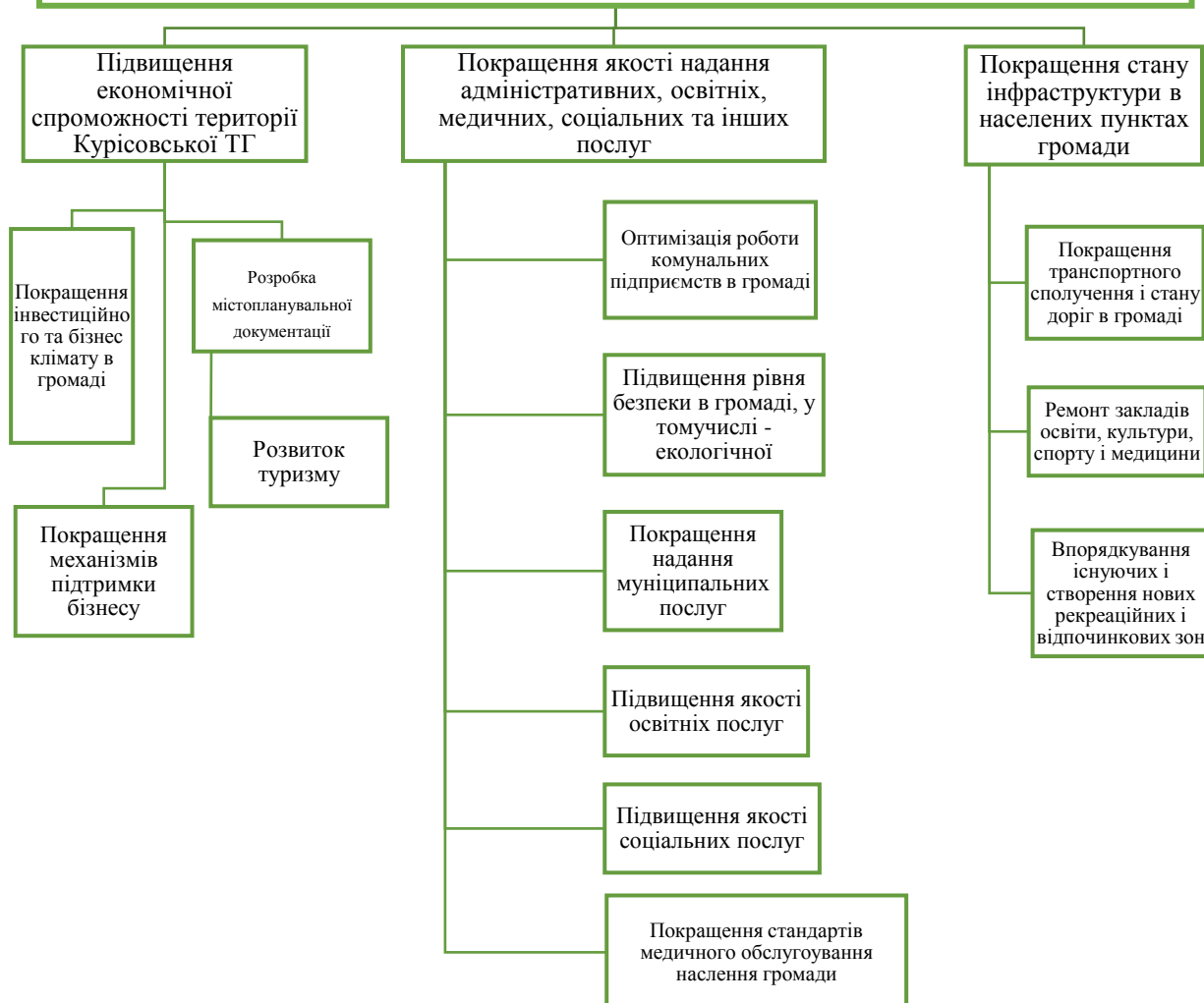
5. СТРАТЕГІЧНІ, ОПЕРАЦІЙНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ

Опираючись на результати аналізу території та SWOT-аналізу, робоча група вирішила використати за основу динамічну (конкурентну стратегію) з використанням елементів наступальної.

Вони передбачають формування конкурентних переваг громади шляхом мінімізації впливу на розвиток слабких сторін за допомогою зовнішніх при максимальному використанні сильних сторін.

Куріовська громада 2028 - економічно розвинена та екологічно чиста територія на північному сході Одещини. Громада багата на родючі землі з перспективами розвитку агропромислової галузі і туризму, на перехресті культур та транспортних шляхів.

Громада з 200-річними традиціями, де діють прозорі та чесні правила для зовнішніх та внутрішніх інвесторів, мікро- та малого бізнесу, виробників сільськогосподарської продукції. Територія, де кожен мешканець dbae про чистоту вулиць, безпечне середовище і наповнення місцевого бюджету.

Стратегічна ціль 1. Підвищення економічної спроможності території Куріовської ТГ

Операційна ціль 1.1. Покращення інвестиційного та бізнес-клімату в громаді

1.1.1. Інвентаризація нерухомого майна і земельних ділянок, визначення інвестиційно-привабливих об'єктів. Створення реєстру нерухомого майна з доступом через мережу Інтернет.

1.1.2. Розробка інвестиційного паспорта громади.

1.1.3. Проведення промоційної компанії інвестиційних можливостей Куріовської ТГ.

Операційна ціль 1.2. Покращення механізмів підтримки бізнесу

1.2.1. Покращення системи видачі дозвільних документів на розміщення тимчасових споруд для підприємців.

1.2.2. Проведення навчання для виробників сільськогосподарської продукції з метою покращення ефективності їх роботи і збуту продукції (виноградарство, заготівля та переробка м'ясо – молочної продукції, переробка та фасування зернових культур).

1.2.3. Покращення механізму співпраці влади з бізнесом.

Операційна ціль 1.3. Розробка містопланувальної документації

1.3.1. Розробка (затвердження) генпланів/детальних планів територій населених пунктів, які увійшли до складу ТГ. Про розроблення комплексного плану просторового розвитку території Курісовської сільської територіальної громади Березівського району Одеської області

Операційна ціль 1.4. Розвиток туризму

1.3.1. Формування каталогу туристичних об'єктів в громаді.

1.3.2. Створення туристичного маршруту «Шляхами історії по Курісовській громаді».

1.3.3. Розміщення туристичної навігації на в'їзді до села Курісове.

1.3.4. Створення об'єктів благоустрою в історичному стилі та їх розміщення в селах громади.

1.3.5. Будівництво купелі та зони відпочинку біля цілющого природного джерела в селі Каїри.

1.3.6. Створення зони відпочинку біля пам'ятнику «Козацька могила».

1.3.7. Створення «Морського пластового Центру» на березі Тилігульського лиману.

1.3.8. Створення музею німецької культури в селі Новомиколаївка (колишня німецька колонія).

1.3.9. Створення рекреаційної зони, оглядової туристичної площадки біля ставу в селі Курісове.

1.3.10. Розробка та друк буклету по пам'ятникам архітектури та заповідним зонам, які розташовані на території Курісовської громади. Розробка туристичної промопродукції і туристичного розділу на сайті громади.

1.3.11. Сприяння малому та середньому бізнесу в створенні туристичної інфраструктури (об'єкти громадського харчування, торгівля сувенірною продукцією, крафтовою продукцією, готелі, хостели).

Стратегічна ціль 2. Покращення якості надання адміністративних, освітніх, медичних, соціальних та інших послуг

Операційна ціль 2.1. Оптимізація роботи комунальних підприємств в громаді

2.1.1. Модернізація технопарку КП.

2.1.2. Запровадження системи звітності та бізнес-планів для КП.

2.1.3. Розробка прозорої системи тарифів на комунальні послуги з проведенням роз'яснювальної роботи серед населення.

2.1.4. Прийняття правил благоустрою та введення в штатний розпис сільської ради посади інспектора з благоустрою для контролю за спалюванням сміття, стихійним паркуванням в недозволених місцях, порушенням норм будівництва, санітарних норм, тощо.

Операційна ціль 2.2. Покращення надання муніципальних послуг

2.2.1. Збільшення кількості послуг, які надаються Центром надання адміністративних послуг в селі Курісове та на віддалених робочих місцях в старостинських округах громади.

Операційна ціль 2.3. Підвищення якості освітніх послуг

2.3.1. Розвиток позашкільної освіти в населених пунктах громади.

2.3.2. Покращення механізму комунікації між батьками, учнями, педагогічним персоналом і місцевою владою.

2.3.3. Організація семінарів з метою вивчення кращих практик, навчальних поїздок для педагогів з метою обміну досвідом до інших регіонів країни.

Операційна ціль 2.4. Підвищення якості соціальних послуг

2.4.1. Введення посади фахівця з соціальної роботи в структуру сільської ради.

2.4.2. Покращення механізму інформування громадськості про соціальні послуги.

Операційна ціль 2.5. Покращення стандартів медичного обслуговування населення громади

2.5.1. Проведення капітального ремонту амбулаторії села Курісове.

2.5.2. Створення Центру первинної медико-санітарної допомоги Курісовської сільської ради.

2.5.3. Сприяння в навчанні лікарів та залучення їх до роботи в медичних закладах громади.

2.5.4. Проведення інформаційної компанії з метою популяризації здорового способу життя.

2.5.5. Створення механізму «електронної черги», онлайн – запису до лікаря.

Операційна ціль 2.6. Підвищення рівня безпеки в громаді, у тому числі – екологічної

2.6.1. Створення інституту поліцейський громади.

2.6.2. Створення пожежно-рятувального загону громади.

2.6.3. Розробка Схеми санітарної очистки території населених пунктів Курісовської сільської ради та норми надання послуг з вивезення побутових відходів.

2.6.4. Покращення системи збору і сортування сміття.

2.6.5. Підвищення рівня екологічного контролю.

2.6.6. Встановлення камер відеоспостереження, дорожніх знаків.

2.6.7. Встановлення пожежної сигналізації у всіх навчальних закладах громади.

Стратегічна ціль 3. Покращення стану інфраструктури в населених пунктах громади

Операційна ціль 3.1. Ремонт закладів освіти, культури, спорту і медицини

3.1.1. Капітальний ремонт даху опорної загальноосвітньої школи I-III ступенів в селі Курісове.

3.1.2. Капітальний ремонт даху та електромережі в приміщення школи села Сербка.

3.1.3. Капітальний ремонт приміщення школи в селі Новомиколаївка.

3.1.4. Капітальний ремонт шкільної будівлі в селі Каїри.

3.1.5. Капітальний ремонт шкільної будівлі в селі Олександрівка.

3.1.6. Капітальний ремонт із запровадженням енергозберігаючих технологій в дитячому садочку села Сербка.

3.1.7. Запровадження на території громади навчально-виховного процесу за стандартами Нової української школи.

3.1.8. Будівництво стадіону в селі Курісове.

3.1.9. Будівництво сучасного скейт-парку в селі Сербка.

3.1.10. Оновлення матеріально-технічної бази закладів культури, медицини, фізичної культури і спорту.

3.1.11. Будівництво, реконструкція та ремонт мереж водопостачання у всіх селах громади.

3.1.12. Будівництво, реконструкція та ремонт мереж вуличного освітлення.

3.1.13. Капітальний ремонт Амбулаторії села Курісове.

Операційна ціль 3.2. Покращення транспортного сполучення і стану доріг в громаді

3.2.1. Ремонт дороги Курісове – Сербка, доріг в сільських населених пунктів та між ними.

3.2.2. Придбання транспортного засобу для пасажирського сполучення сільських населених пунктів громади і з її адміністративним центром.

Операційна ціль 3.3. Впорядкування існуючих і створення нових рекреаційних і відпочинкових зон

3.3.1. Благоустрій території біля пам'ятнику жертвам репресій, встановлення фонтану «Слава Україні».

3.3.2. Благоустрій парків, облаштування місць для відпочинку, в тому числі для занять фізичною культурою і спортом, проведення культурних та інших заходів.

Таблиця 4. Стратегічні, операційні цілі та завдання

Стратегічна ціль	Операційна ціль	Завдання
1. Підвищення економічної спроможності території Курісовської ТГ.	1.1. Покращення інвестиційного та бізнес-клімату в громаді.	1.1.1. Інвентаризація нерухомого майна і земельних ділянок, визначення інвестиційно-привабливих об'єктів. Створення реєстру нерухомого майна з доступом через мережу Інтернет. 1.1.2. Розробка інвестиційного паспорта громади. 1.1.3. Проведення промоційної компанії інвестиційних можливостей

Стратегічна ціль	Операційна ціль	Завдання
	<p>1.2. Покращення механізмів підтримки бізнесу.</p> <p>1.3. Розробка містопланувальної документації</p> <p>1.4. Розвиток туризму</p>	<p>Курісовської ТГ.</p> <p>1.2.1. Покращення системи видачі дозвільних документів на розміщення тимчасових споруд для підприємств.</p> <p>1.2.2. Проведення навчання для виробників сільськогосподарської продукції з метою покращення ефективності їх роботи і збуту продукції (виноградарство, заготівля та переробка м'ясо – молочної продукції, переробка та фасування зернових культур).</p> <p>1.2.3. Покращення механізму співпраці влади з бізнесом.</p> <p>1.3.1. Розробка (затвердження) генпланів/детальних планів територій населених пунктів, які увійшли до складу ТГ.</p> <p>Розробка комплексного плану просторового розвитку території Курісовської територіальної громади Березівського району Одеської області.</p> <p>1.4.1. Формування каталогу туристичних об'єктів в громаді.</p> <p>1.4.2. Створення туристичного маршруту «Шляхами історії по Курісовській громаді».</p> <p>1.4.3. Розміщення туристичної навігації на</p>

Стратегічна ціль	Операційна ціль	Завдання
		<p>в'їзді до кожного села громади..</p> <p>1.4.4. Створення об'єктів благоустрою в історичному стилі та їх розміщення в селах громади.</p> <p>1.4.5. Будівництво купелі та зони відпочинку біля цілющого природного джерела в селі Каїри.</p> <p>1.4.6. Створення зони відпочинку біля пам'ятнику «Козацька могила».</p> <p>1.4.7. Створення «Морського пластового центру» на березі Тилігульського лиману.</p> <p>1.4.8. Створення музею німецької культури в селі Новомиколаївка (колишня німецька колонія).</p> <p>1.4.9. Створення рекреаційної зони, оглядової туристичної площадки біля ставу в селі Курісове.</p> <p>1.4.10. Розробка та друк буклету по пам'ятникам архітектури та заповідним зонам, які розташовані на території Курісовської громади. Розробка туристичної промпродукції і туристичного розділу на сайті громади.</p> <p>1.4.11. Сприяння малому та середньому бізнесу в створені туристичної інфраструктури (об'єкти громадського харчування, торгівля сувенірною продукцією, крафтовою продукцією, готелі, хостели)</p>
2. Покращення якості	2.1. Оптимізація роботи	2.1.1. Модернізація

Стратегічна ціль	Операційна ціль	Завдання
<p>надання адміністративних, освітніх, медичних, соціальних та інших послуг.</p>	<p>комунальних підприємств в громаді.</p> <p>2.2. Покращення надання муніципальних послуг.</p> <p>2.3. Підвищення якості освітніх послуг.</p>	<p>технопарку КП.</p> <p>2.1.2. Запровадження системи звітності та бізнес-планів для КП.</p> <p>2.1.3. Розробка прозорої системи тарифів на комунальні послуги з проведенням роз'яснювальної роботи серед населення.</p> <p>2.1.4. Прийняття правил благоустрою та введення в штатний розпис сільської ради посади інспектора з благоустрою для контролю за спалюванням сміття, стихійним паркуванням в недозволених місцях, порушенням норм будівництва, санітарних норм, тощо.</p> <p>2.2.1. Збільшення кількості послуг, які надаються Центром надання адміністративних послуг в Курісово та на віддалених робочих місць в старостинських округах громади.</p> <p>2.3.1. Розвиток позашкільної освіти в населених пунктах громади.</p> <p>2.3.2. Покращення механізму комунікації між батьками, учнями, педагогічним персоналом і місцевою владою.</p> <p>2.3.3. Організація семінарів з метою вивчення кращих практик, навчальних поїздок для педагогів з метою обміну досвідом до інших регіонів країни.</p>

Стратегічна ціль	Операційна ціль	Завдання
	<p>2.4. Підвищення якості соціальних послуг.</p> <p>2.5. Покращення стандартів медичного обслуговування населення громади.</p> <p>2.6. Підвищення рівня безпеки в громаді, у тому числі - екологічної.</p>	<p>2.4.1. Введення посади фахівця з соціальної роботи в структуру сільської ради.</p> <p>2.4.2. Покращення механізму інформування громадськості про соціальні послуги.</p> <p>2.5.1.Проведення капітального ремонту амбулаторії села Курісове.</p> <p>2.5.2.Створення Центру первинної медико-санітарної допомоги Курісовської сільської ради.</p> <p>2.5.3. Сприяння в навчанні лікарів та залучення їх до роботи в медичних закладах громади.</p> <p>2.5.4.Проведення інформаційної компанії з метою популяризації здорового способу життя.</p> <p>2.5.5.Створення механізму «електронної черги», запису до лікаря «он-лайн».</p> <p>2.6.1.Створення інституту поліцейський громади.</p> <p>2.6.2.Створення пожежно-рятувального загону громади.</p> <p>2.6.3.Розробка Схеми санітарної очистки території населених пунктів Курісовської сільської ради та норми надання послуг з вивезення побутових відходів.</p> <p>2.6.4. Покращення системи збору і сортування сміття.</p> <p>2.6.5. Підвищення рівня екологічного контролю</p>

Стратегічна ціль	Операційна ціль	Завдання
		<p>2.6.6.Встановлення камер відеоспостереження, дорожніх знаків.</p> <p>2.6.7. Встановлення пожежної сигналізації у всіх навчальних закладах громади.</p>
<p>3. Покращення стану інфраструктури в населених пунктах громади.</p>	<p>3.1. Ремонт закладів освіти, культури, спорту і медицини, інфраструктури.</p>	<p>3.1.1. Капітальний ремонт даху опорної загальноосвітньої школи I-III ступенів в селі Курісове.</p> <p>3.1.2. Капітальний ремонт даху та електромережі в приміщення школи села Сербка.</p> <p>3.1.3.Капітальний ремонт приміщення школи в селі Новомиколаївка.</p> <p>3.1.4.Капітальний ремонт шкільної будівлі в селі Каїри.</p> <p>3.1.5.Капітальний ремонт шкільної будівлі в селі Олександрівка.</p> <p>3.1.6.Капітальний ремонт із запровадженням енергозберігаючих технологій в дитячому садочку села Сербка.</p> <p>3.1.7.Запровадження на території громади навчально-виховного процесу за стандартами Нової української школи.</p> <p>3.1.8.Будівництво стадіону в селі Курісове.</p> <p>3.1.9.Будівництво сучасного скейт -парку в селі Сербка.</p> <p>3.1.10. Оновлення матеріально-технічної бази закладів культури, медицини, фізичної культури і спорту.</p>

Стратегічна ціль	Операційна ціль	Завдання
	<p data-bbox="676 584 1038 745">3.2. Покращення транспортного сполучення і стану доріг в громаді.</p> <p data-bbox="676 1048 991 1209">3.3. Впорядкування існуючих і створення нових рекреаційних і відпочинкових зон.</p>	<p data-bbox="1083 203 1493 365">3.1.11. Будівництво, реконструкція та ремонт мереж водопостачання у всіх селах громади.</p> <p data-bbox="1083 376 1493 535">3.1.12. Будівництво, реконструкція та ремонт мереж вуличного освітлення.</p> <p data-bbox="1083 584 1493 745">3.2.1. Ремонт доріг в селі Курісове, доріг в сільських населених пунктів та між ними.</p> <p data-bbox="1083 757 1493 999">3.2.2. Придбання транспортного засобу для пасажирського сполучення сільських населених пунктів громади і з її адміністративним центром.</p> <p data-bbox="1083 1048 1493 1209">3.3.1. Благоустрій території біля пам'ятнику жертвам репресій, встановлення тут фонтану «Слава Україні».</p> <p data-bbox="1083 1220 1493 1507">3.3.2. Благоустрій парків, облаштування місць для відпочинку, в тому числі для занять фізичною культурою і спортом, проведення культурних та інших заходів.</p>

Стратегічна ціль 1. Підвищення економічної спроможності території Курісовської ТГ

Курісовська сільська територіальна громада створена на базі чотирьох громад. У громаді функціонують 4 великих сільськогосподарських підприємств.

Доходи сільського бюджету на одного жителя у 2021 році були вищими за аналогічні показники кожної окремої сільської ради. Бюджет розвитку громади складав 13% від всього бюджету громади.

Із врахуванням зацікавленості зі сторони керівництва громади та її виконавчих органів соціально-економічним розвитком території та наявності

достатніх природних ресурсів, зокрема, землі, водних об'єктів, лісів, розвиненої транспортної та інженерної інфраструктури в громаді створюються сприятливі умови для розвитку приватної ініціативи. Розташування громади близько до обласного центру додає переваг для розміщення великих, середніх та малих підприємств. Підприємства, що працюють на території громади можуть розраховувати на підтримку та допомогу місцевої влади у розвитку бізнесу. Особливо зацікавлена громада у створенні на її території промислових підприємств, які зможуть забезпечити роботою частину працездатного населення.

Діяльність громади, яка визначена членами робочої групи в рамках *Стратегічної цілі 1* узгоджується із Стратегічними цілями Стратегії розвитку Одеської області.

Реалізація *стратегічної цілі 1* приведе до наступних результатів:

- розвиток малого та середнього бізнесу, створення нових підприємств;
- активне залучення внутрішніх і зовнішніх інвестицій у економіку громади;
- створення нових робочих місць;
- підвищення доходів населення;

Досягнення *стратегічної цілі «Підвищення економічної спроможності території Курісовської ТГ»* пропонується через наступну структуру операційних цілей та завдань:

Операційна ціль 1.1. Покращення інвестиційного та бізнес-клімату в громаді

Малий і середній бізнес сприяє створенню нових робочих місць, зростання валового внутрішнього продукту, а також стимулюванню розвитку конкурентоспроможності та інноваційного потенціалу економіки. Враховуючи це, зусилля Курісовської сільської ради та її виконавчих органів необхідно звернути на формування сприятливого бізнес-клімату, створення рівних конкурентних умов для тих хто працює і має намір працювати громаді.

Створення таких умов позитивно відобразиться на структурі економіки, зайнятості та доходах громадян, що в свою чергу буде сприяти збільшенню дохідної частини бюджету. Додаткові надходження можна буде спрямувати на розвиток соціальної сфери та інфраструктури.

Реалізацію **Операційної цілі 1.1.** можна досягти за допомогою виконання наступних завдань:

Завдання 1.1.1. Інвентаризація нерухомого майна і земельних ділянок, визначення інвестиційно-привабливих об'єктів. Створення реєстру нерухомого майна з доступом через мережу Інтернет

У процесі добровільного об'єднання територіальних громад і утворення ТГ до сільської комунальної власності були передані об'єкти нерухомості (земельні ділянки, житловий фонд, об'єкти соціально-культурного, адміністративного призначення, освіти, медицини, фізичної культури і спорту інженерної та транспортної інфраструктури). На цей час вони взяті на баланс сільської ради. Однак, окремі приміщення пустують і не використовуються за призначенням. Те саме стосується окремих, інвестиційно-привабливих земельних ділянок.

У процесі реалізації цього завдання необхідно скласти повний реєстр таких об'єктів, визначитись із напрямками їх подальшого використання для потреб громади чи передачі в оренду, або реалізації. Окрім цього важливо таку інформацію довести до відома зацікавлених осіб з бізнес-середовища. Це можливо зробити через веб-сторінку громади в Інтернеті. В рамках реалізації цього завдання на сайті сільської ради буде створено окремий розділ під назвою «Інформація для інвесторів».

Завдання 1.1.2. Розробка інвестиційного паспорта громади

Важливим чинником залучення додаткових вітчизняних та іноземних інвестицій є поінформованість інвесторів про інвестиційні можливості та потреби громади. Тому важливим завданням на найближчу перспективу буде розробка інвестиційного паспорта громади. При розробці інвестиційного паспорта громади буде враховано інвестиційні можливості кожного населеного пункту, з метою максимального їх використання для розвитку території.

Завдання 1.1.3. Проведення промоційної компанії інвестиційних можливостей.

Одним із важливих завдань Курісовської сільської ради та її виконавчих органів є промоція інвестиційних можливостей громади, що передбачатиме:

- підготовку маркетингових матеріалів - маркетингова брошура з детальним описом громади;
- розробку презентаційних матеріалів, відеороликів та розміщення їх на офіційній веб-сторінці сільської ради.

Участь громади у бізнес форумах, інвестиційних ярмарках, проектах дасть можливість поширити коло інформації про громаду, налагодити ділові зв'язки із можливими партнерами.

Операційна ціль 1.2. Покращення механізмів підтримки бізнесу.

Нинішня інфраструктура підтримки бізнесу є недостатньою. Відсутня послуга реєстрації суб'єктів господарювання.

З метою підвищення бізнес-активності населення Курісовської громади, головними інструментами для досягнення цієї цілі будуть наступні завдання:

Завдання 1.2.1. Створення системи видачі дозвільних документів для підприємців за принципом «єдиного вікна».

До переліку послуг, які надаються Центром надання адміністративних послуг сільської ради, треба включити послуги з видачі дозвільних документів для підприємців.

Завдання 1.2.2. Проведення навчання для виробників сільськогосподарської продукції з метою покращення ефективності їх роботи і збуту продукції (виноградарство, заготівля та переробка м'ясо – молочної продукції, переробка та фасування зернових культур)

На теперішній час сільськогосподарські підприємства громади в основному здійснюють свою діяльність з вирощення зернових та реалізація зерна. На території громади відсутні підприємства, які б переробляли продукцію рослинництва.

Реалізація молочної та м'ясної продукції здійснюється особистими домогосподарствами, або на місцевому ринку. Відповідно умови та ціну, як правило за невеликі партії товару диктує покупець і вони є заниженими. Виходом із цього становища може бути створення кооперативів відповідного напрямку. Однак через відсутність відповідних знань та власної ініціативи люди не можуть об'єднатися і тому втрачають кошти на реалізації дрібних партій товару. Населення не обізнане із можливостями, умовами створення та роботи сільськогосподарських кооперативів. Тому є потреба у проведенні тематичного навчання.

Завдання 1.2.3. Покращення механізму співпраці влади з бізнесом.

Тісна співпраця між владою і бізнесом, їх розуміння спільного вирішення проблемних питань життєдіяльності громади є запорукою успішного розвитку території. У громаді між радою та її виконавчими органами склались ділові, партнерські зв'язки та стосунки. Із найбільш важливих питань проводяться консультації, круглі столи, громадське обговорення, як правило це питання благоустрою, оподаткування. Рада та її органи вживають самих ефективних заходів, щоб понизити регуляторний вплив на бізнес. Цей досвід в рамках виконання завдання буде висвітлений та поширений і перенесений на

співпрацю з підприємливими мешканцями. Для цього на сайті ради буде створено розділ «Гаряча лінія для бізнесу».

Операційна ціль 1.3. Розробка містопланувальної документації.

Відносини у сфері містобудівної діяльності регулюються Конституцією, Цивільним, Господарським та Земельним кодексами, Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності», іншими нормативно-правовими актами. Містобудівна діяльність забезпечує сталий розвиток територій з урахуванням державних, приватних та громадських інтересів. Для забезпечення реалізації цієї оперативної цілі необхідно виконати наступні завдання:

Завдання 1.3.1. Розробка комплексного плану просторового розвитку території Курісовської територіальної громади Березівського району Одеської області

Курісовська сільська територіальна громада розпочала свою діяльність з 01.01.2021 року. Комплексного плану просторового розвитку території Курісовської територіальної громади Березівського району Одеської області немає. Генеральні плани сіл Каїри, Новомиколаївка, Олександрівка, Сербка застарілі. Генеральний план села Курісове затверджено, але межі населеного пункту відповідно до нового генерального плану не встановлено.

Така ситуація негативно впливає на стан соціально-економічного розвитку громади та стримує розвиток громади.

Курісовською сільською радою 21.09.2021 року за №248-VIII прийнято рішення «Про розробку комплексного плану просторового розвитку території Курісовської територіальної громади Березівського району Одеської області»

Завдання 1.3.2. Розробка (затвердження) генплану/детальних планів територій населених пунктів, які увійшли до складу ТГ.

З метою упорядкування містобудівної документації та сприяння соціально-економічному розвитку необхідно розробити та затвердити в 2022 році генеральні плани сіл Каїри, Новомиколаївка, Олександрівка, Сербка та відповідно до рішення Курісовської сільської ради від 14.12.2021 року №328-VIII Розробити детальний план території для зміни цільового призначення земельної ділянки із земель Запасу (земельні ділянки кожної категорії земель, які не надані у власність або користування громадянам чи юридичним особам) на для будівництва та обслуговування об'єктів рекреаційного призначення на земельній ділянці площею 11,4293 кадастровий номер 5122784600:01:002:0815, розташованої на території Курісовської сільської ради Березівського району Одеської області (за межами населених пунктів).

Розробити комплексний план просторового розвитку території Курісовської територіальної громади Березівського району Одеської області до 2024 року.

Операційна ціль 1.4. Розвиток туризму

Туристичні можливості Курісовської сільської територіальної громади використовуються у недостатній мірі, а точніше майже не використовуються.

Така ситуація негативно впливає на соціально-економічний стан громади, так як стримується зростання кількості підприємств торгівлі та громадського харчування, створення нових робочих місць та не надходять до бюджету кошти по туристичному збору. На території громади розташовані наступні туристичні об'єкти:

- ▣ Курісівська садиба (замок Куріса) - Архітектурна пам'ятка кінця XVIII початку XIX ст., об'єкт культурної спадщини національного значення; збудований у мавританському стилі родиною Курісів.
- ▣ пам'ятник архітектури – церква Покрови Божої Матері збудована в 1824 році на честь перемоги російських військ над турецькою армією – 1 жовтня 1787 року, за церковним календарем це був день Покрови Божої Матері;
- ▣ зоологічний заказник загальнодержавного значення – Петрівський ліс – висаджений І. Курісом (в 1793 році підполковнику Івану Онуфрійовичу Курісу за його ратні подвиги було надано шість тисяч десятин землі, на якій, незабаром, він спорудив розкішний палац (замок) і заказник – Петрівський ліс);
- ▣ могила Чумака Пилипа - «могила Чумака» (ЧУМАК ПИЛИП – 1843р.) розташована на узліссі Петрівського урочища (поруч села проходив чумацький шлях, де зараз проходить Старокиївська автомобільна дорога, тому і були чумаки частими гостями у селі. Вони привозили сіль, ліс, різний крап, але не всім вдавалось дібратися до своєї хати, деякі знаходили собі спочинок в чужому краї. Очевидно, така доля спіткала і чумака Пилипа. Його побратими схоронили на пагорбі. На могилі поставили кам'яну брилу, зробили надпис: «Чумак Пилип – 1843 рік»).
- ▣ Пам'ятка архітектури будівля лікарні збудована нащадками Іраклія Онуфрійовича Куріса в 70-х рр. XIX століття для селян, яка працює і по цей час та має назву амбулаторія загальної практики сімейної медицини;
- ▣ Тилігульський ландшафтний парк - в межах парку нараховується 350 різних видів рослин з яких 18 занесені до Червоної книги України;

- Архітектурна пам'ятка – Церква Святого Апостола Луки в селі Сербка Курісовської сільської ради.

У громаді відсутня належна інфраструктура з підтримки розвитку туризму – готельно-ресторанні комплекси, кемпінги, підприємства послуг, прокату, добротні дороги, транспортне сполучення і т. д.

Для покращенні існуючого стану речей стану і залучення туристів необхідно реалізувати наступні завдання:

Завдання 1.4.1. Формування каталогу туристичних об'єктів в громаді.

Привабливими для туристів можуть бути архітектурних пам'яток, природні ландшафтні парки, зони курортного відпочинку, що розташовані на території громади. Усю цю інформацію необхідно систематизувати, розробити каталог і розмістити у друкованих та електронних засобах масової інформації і першу чергу на офіційному сайті сільської ради. Таким чином, вона стане доступною для широких верств населення і особливо буде корисною для любителів подорожей.

Завдання 1.4.2. Створення туристичного маршруту «Шляхами історії по Курісовській громаді»

Туристичний маршрут дасть змогу ознайомитись з пам'ятниками архітектури, музеями, цілющим джерелом та чумацькою могилою, із природним ландшафтом громади, багатим на ліси та водні об'єкти території.

Завдання 1.4.3. Розміщення туристичної навігації на в'їзді до кожного села громади .

Для полегшення орієнтування туристів на місцевості доречно буде встановити схему маршруту на якій зазначити цікаві для них місця та подати детальну інформацію про них.

Завдання 1.4.4. Розробка туристичної промпродукції і туристичного розділу на сайті громади.

Для покращення туристичної привабливості громади та її ідентифікації, як території на перехресті епох та транспортних шляхів, необхідно започаткувати ряд промоційних заходів та розробити тематичну туристичну промпродукцію. Туристичну промпродукцію громади найкраще розмістити на спеціально створеному розділі сайту громади. Саме на ньому буде розміщена детальна інформація про розвиток туризму, його об'єкти, маршрути, опис пам'яток історії, архітектури, культури, об'єкти інфраструктури, тощо.

Стратегічна ціль 2. Покращення якості надання адміністративних, освітніх, медичних, соціальних та інших послуг

Під державним, адміністративними, соціальними послугами слід розуміти суспільно значущу діяльність органів місцевого самоуправління, підприємств, установ, організацій, які перебувають в їх управлінні, спрямовану на задоволення потреб та запитів громадян і юридичних осіб.

На території громади такі послуги надаються безпосередньо сільською радою, закладами освіти, культури, медицини, фізичної культури та спорту, комунальними підприємствами, тощо. Їх якість різна, вона багато в чому залежить від рівня фінансування, оснащеності, кадрового потенціалу громади. Але завдання будь-якої влади полягає на тому, щоб зробити життя в громаді максимально комфортним. Від того чи створені в громаді умови для реалізації свої здібностей, професійних навиків, отримання якісних освітніх, медичних, культурних, соціальних послуг залежить чи будуть залишатись тут жити і працювати її жителі, а в кінцевому результаті чи буде громада розвиватись.

Для вирішення цієї стратегічної цілі необхідно вирішити наступні операційні цілі:

Операційна ціль 2.1. Оптимізація роботи комунальних підприємств в громаді

На території громади діє 1 комунальне підприємство, що надає комунальні платні послуги жителям та юридичним особам громади.

Від того наскільки якісними є рівень надання комунальних послуг жителі оцінюють роботу органів місцевого самоврядування. На сьогодні в громаді якість комунальних послуг покращується, скарг громадян стає все менше. Разом із тим їх перелік не настільки широким, щоб вирішувати всі проблемні питання, що склались у житлово-комунальному господарстві.

Внаслідок реалізації завдання комунальне підприємство зможуть покращити надання послуг у сфері:

- водопостачання;
- управління твердими побутовими відходами;
- благоустрою.

Для цього необхідно опрацювати питання щодо:

- вивчення питання можливості створення спільно із іншими громадами комунальних підприємств, шляхом підписання міжмуніципального співробітництва.

Для досягнення цієї цілі необхідно буде реалізувати наступні завдання:

Завдання 2.1.1. Модернізація технопарку КП.

Зі сторони сільської ради вживаються заходи спрямовані на зміцнення матеріально-технічної бази. У наступній перспективі необхідно закупити сміттєвоз, комбінований багатофункціональний комунальний автомобіль та трактор. Завдяки цьому комунальне підприємство зможе надавати нові якісні послуги та розширити їх перелік. Необхідно покращити стан та придбати нове обладнання водонапірних башт.

За рахунок зміцнення матеріальної та технічної бази комунальне підприємство зможе надавати більше якісних послуг.

Завдання 2.1.2. Запровадження системи звітності та бізнес-планів для КП.

Метою цього завдання є встановлення контролю за ефективністю використання майна, що належить до комунальної власності сільської територіальної громади, коштів, що надаються комунальному підприємству у вигляді допомоги та отримання відрахувань від прибутку підприємства до сільського бюджету.

Завдання 2.1.3. Розробка прозорої системи тарифів на комунальні послуги з проведенням роз'яснювальної роботи серед населення.

Реалізація цього завдання буде здійснюватися шляхом громадських обговорень розміру тарифів, інформування фізичних та юридичних осіб про їх фінансові складові в електронних засобах масової інформації. Для цього буде створений відповідний розділ на офіційному сайті сільської ради.

Завдання 2.1.4. Введення в штатний розпис сільської ради відповідальної особи для контролю за спалюванням сміття, чистоти прилеглої до споруд територій, порушенням норм будівництва, тощо.

Наразі розроблено та подано до державної регуляторної служби України проект рішення сільської ради про затвердження Правил благоустрою в населених пунктах територіальної громади.

Після отримання висновків регуляторної служби проект рішення з врахуванням рекомендацій буде винесено на затвердження Курісовської сільської ради.

Завдяки виконанню цього завдання вдасться покращити благоустрій населених пунктів громади. Враховуючи численні порушення Правил благоустрою буде забезпечено додаткові надходження до бюджету сільської ради.

Операційна ціль 2.2. Покращення надання муніципальних послуг.

Муніципальні послуги надаються органами місцевого самоврядування, виконавчими органами, установами, організаціями, підприємствами в порядку виконання делегованих органами місцевого самоврядування повноважень за рахунок коштів місцевого бюджету. Перелік таких послуг постійно розширюються, а якість – покращується.

З метою реалізації операційної цілі необхідно буде виконати наступні завдання:

Завдання 2.2.1. Покращення якості послуг центру надання адміністративних послуг

Метою виконання цього завдання є підвищення доступності та якості надання адміністративних послуг. Це сприятиме створенню прозорості і підзвітної системи врядування, яка оперативно реагуватиме на потреби громадян.

Операційна ціль 2.3. Підвищення якості освітніх послуг.

У громаді, відповідно до державної концепції Нової української школи, триває процес реформування освіти. Надання повної загальної середньої освіти зосереджено у закладі освіти I-III ступенів в селі Курісове, як опорному навчальному закладі. Цей заклад має дві філії та на даний час успішно запроваджує нові методики навчально-виховного процесу. Створення філій школи дозволило оптимізувати структуру та штатну чисельність закладів, створити рівні умови для отримання учнями якісних освітніх послуг, забезпечити доступність до знань.

В дошкільній освіті створюються рівні можливості для отримання освітніх послуг у селах громади.

З метою підвищення якості надання освітніх послуг у наступних роках планується вирішити питання щодо оновлення та модернізації матеріально-технічної та навчально-виховної бази закладів освіти.

Завдання 2.3.1. Розвиток позашкільної освіти в населених пунктах громади.

Існуюча мережа дошкільної освіти в змозі забезпечити потреби дітей громади, має належне матеріальне, технічне, методичне та кадрове забезпечення.

Наразі стоїть завдання оптимізувати та зміцнювати матеріально-технічну базу шляхом проведення капітальних ремонтів, укомплектуванням обладнанням, меблями, інвентарем, технічними засобами.

Завдання 2.3.2. Покращення механізму комунікації між батьками, учнями, педагогічним персоналом і владою.

Рівень отриманих знань учнів школи є достатньо високим, про що свідчать результати зовнішнього незалежного тестування, призові місця у предметних олімпіадах.

Такого результату вдається досягти за рахунок співпраці учнівського, вчительського і батьківського колективів, спрямованої на отримання високого результату. Між цими трьома групами існує належна комунікація, завдяки чому всі питання вирішуються колективно, вчасно і оперативно. В наступні роки її необхідно продовжувати розвивати.

Завдання 2.3.3. Організація семінарів з метою вивчення кращих практик, навчальних поїздок для педагогів з метою обміну досвідом до інших регіонів країни.

Педагоги закладів освіти регулярно проходять підвищення кваліфікації. Постійний обмін досвідом позитивно впливає на покращення надання освітніх послуг в громаді, тому його потрібно підтримувати та практикувати.

Завдання 2.3.4. Підготовка спеціалістів в галузі освіти із створенням їм належних умов для праці та життя.

З метою забезпечення закладів освіти кваліфікованими кадрами необхідно розробити систему місцевих стимулів для підготовки за рахунок сільського бюджету спеціалістів у освітній сфері, забезпечення їх наступне працевлаштування в комунальних закладах, створення належних умов праці і проживання.

Операційна ціль 2.4. Підвищення якості соціальних послуг.

Метою цієї стратегічної цілі є покращення доступності та якості послуг, що надаються вразливим верствам населення, розширення власних можливостей у впровадженні діяльності у соціальній сфері та забезпечити зростання стандартів життя населення. Реалізація цілі можлива за умови реалізації наступних завдань:

Завдання 2.4.1. Покращення роботи відділу соціального захисту населення, фахівця з соціальної роботи та соціальних робітників.

Основними завданнями вказаних спеціалістів є розгляд заяв осіб, які опинилися в складних життєвих обставинах, підготовка рішень про надання чи отримання соціальних послуг та безпосередньо надання таких послуг. Підвищення якості адміністративних та соціальних послуг позитивно вплине на

якість життя людей, які перебувають в складних життєвих обставинах та потребують соціальної допомоги.

Завдання 2.4.2. Покращення механізму інформування громадськості про соціальні послуги.

Практика роботи показує, що рівень поінформованості населення про соціальні послуги та категорії громадян, які їх отримують є досить низьким. Як наслідок такий стан інформаційного забезпечення:

- унеможлиблює комплексний підхід до надання соціальних послуг, інших видів допомоги для осіб, окремих соціальних груп, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть їх самостійно подолати;
- призводить до критично низьких рівнів адресності та ефективності надання соціальних послуг.

Для подолання такого стану речей важливо налагодити комунікацію між владою, громадськими організаціями, партнерами на населенням. Для цього в рамках виконання завдання будуть використані такі її види:

- усної (конференції, семінари, збори соціальних працівників, дискусії, круглі столи, тренінги, особисті зустрічі тощо);
- письмової (прес-релізи, брошури, буклети, статті тощо);
- засоби масової інформації (інформаційні відеоролики, соціальна реклама тощо);
- сучасні інформаційно-телекомунікаційні технології (Інтернет, мобільні телефони тощо).

Операційна ціль 2.5. Покращення стандартів медичного обслуговування населення громади.

Застаріла матеріально-технічна база лікувальних закладів, слабка технічна оснащеність, недостатня кількість фахівців та фінансових ресурсів для медикаментозного забезпечення не дозволяють ефективно здійснювати діагностування, проводити профілактику та лікування хвороб.

Основний акцент для реалізації цієї операційної цілі буде робитись на розвитку первинної медико-санітарної ланки та профілактичній роботі фельдшерсько-акушерських пунктів та амбулаторій загальної практики сімейної медицини. Це сприятиме наближенню якісної кваліфікованої медичної допомоги до кожної людини за місцем її проживання.

Для цього необхідно виконати наступні завдання:

Завдання 2.5.1. Проведення інформаційної кампанії з метою популяризації здорового способу життя.

У громаді є достатня кількість і належна матеріально-технічна база спортивних, дозвіллевих закладів для занять фізичною культурою і спортом, проведення змістовного дозвілля.

Такі заклади дають можливість для різнобічного розвитку різних категорій населення, починаючи з дітей шкільного віку, молоді та закінчуючи людьми старшого віку. Незважаючи на це ще мало жителі громади поводять вільний час на спортивних та ігрових майданчиках, в парку. Тому необхідно популяризувати здоровий спосіб життя на різних рівнях та у різний спосіб.

Завдання 2.5.2. Створення Центру первинної медико-санітарної допомоги Курісовської сільської ради, проведення навчання лікувального персоналу з переходу на ведення медичної документації за новими зразками (e-health).

Ведення електронних форм медичної документації у закладах охорони здоров'я впроваджують не так стрімко, як цього потребують сучасні вимоги. Їх застосування є ознакою прогресивних змін у медичній галузі, реальним засобом зменшення «паперового» навантаження на лікарів та збільшення часу на спілкування з пацієнтами.

Для цього необхідно закупити необхідне програмне забезпечення та провести навчання для медичного персоналу.

Завдання 2.5.3. Створення механізму «електронної черги», онлайн-запису до лікаря.

В Україні поступово впроваджується медична реформа, яка покликана змінити життя людей на краще. Працюють різні державні, регіональні та місцеві програми, що дають можливість покращити «доступність ліків», обрати свого сімейного лікаря і. т. д. Разом із тим пацієнти, що звертаються на прийом до лікаря втрачають багато часу на очікування своєї черги, тривалий час контактують із хворими. Змінити ситуацію може електронна черга пацієнтів, завдяки якій записатися на прийом до лікаря можна швидко і просто без витрачання купи вільного часу у лікарняних коридорах. Виконання цього завдання можливо створенням електронної реєстратури у закладах охорони здоров'я.

Операційна ціль 2.6. Підвищення рівня безпеки в громаді, у тому числі - екологічної.

У зв'язку із зростанням соціально-політичної напруги в країні, спровокованої воєнними діями, незаконними посяганнями на життя та майно

громадян, погіршенням стану екології гостро постає питання посилення безпеки в громаді, належної роботи об'єктів, що забезпечують життєдіяльність населених пунктів, охорони комунального та державного майна, покращення охорони довкілля. Виконання цієї операційної цілі дасть можливість забезпечити оперативне реагування на протиправні дії зі сторони громадян.

Вирішення цієї операційної цілі можливе за умови реалізації наступних завдань:

Завдання 2.6.1. Покращення системи збору і сортування сміття.

Необхідно у кожному населеному пункті обладнати місця для роздільного збору сміття, налагодити його переробку чи утилізацію. Потрібно виявляти та ліквідувати невеликі стихійні сміттєзвалища, вчасно здійснювати підгортання та рекультивацию земель місцевих сміттєзвалищ.

Це в значній мірі покращить санітарний та екологічний стан сіл громади.

Завдання 2.6.2. Підвищення рівня екологічного контролю.

У громаді необхідно запровадити екологічний контроль, завданням якого є дотримання вимог законодавства про охорону довкілля всіма установами, організаціями, підприємствами незалежно від їх форм власності та громадянами. Щороку необхідно проводити аналіз води в громадських криницях, водопровідній мережі. Необхідно також запровадити нагляд за дотриманням благоустрою населених пунктів, поводження із твердими побутовими відходами, тощо.

Реалізувавши це завдання в громаді можна буде досягти екологічної стабільності та безпеки.

Завдання 2.6.3. Встановлення камер відеоспостереження, дорожніх знаків.

У рамках реалізації цього завдання необхідно забезпечити встановлення більшої кількості камер відеоспостереження у селах громади. Це дозволить посилити контроль над об'єктами, що потребують посиленого захисту та охорони, місцями масового перебування людей, в'їздом та виїздом із селища та сіл громади.

Встановлення дорожніх знаків забезпечить дотримання правил безпеки пересування у населених пунктах територіальної громади.

Стратегічна ціль 3. Покращення стану інфраструктури в населених пунктах громади.

Курісовська сільська територіальна громада, за структурою економіки, є переважно аграрною, і тому рівень інфраструктурного забезпечення населених

пунктів є набагато нижчим ніж у міських громадах де розташовані промислові підприємства. Вартість робіт із приведення інфраструктури суттєво перевищує бюджетні можливості об'єднаної територіальної громади.

Низький рівень заробітної плати в аграрному секторі виробництва, недостатній рівень доступності до різноманітних послуг – освіти, культури, медицини, слабка інженерна та транспортна інфраструктура сприяє міграції населення до великих міст.

Завданням цієї стратегічної цілі є переламати такі негативні явища та тенденції, поступово вирівняти стандарти проживання у селищі і сільських населених пунктах і поступово адаптувати до міських, а досягти цього можна реалізувавши наступні операційні цілі:

Операційна ціль 3.1. Ремонт закладів освіти, культури, спорту і медицини.

З метою надання якісних послуг у сфері освіти, культури і медицини необхідно першочергово модернізувати профільні заклади, оснастити їх необхідним обладнанням, устаткуванням, інвентарем. Реалізація проектів щодо капітальних ремонтів амбулаторії села Курісове, сільських клубів, ФАПів в селах Каїри, Олександрівка та Новомиколаївка, капітальний ремонт шкіл та дитячих садків, будівництво спортивних майданчиків в селах Каїри, Олександрівка та Новомиколаївка і будівництво стадіону в селі Курісове покращить якість життя мешканців і підвищить рівень довіри до органів місцевого самоврядування та реформ спрямованих на децентралізацію влади.

Вирішення цієї операційної цілі можливе за умови реалізації наступних завдань:

Завдання 3.1.1. Капітальний ремонт шкіл, дитячих садків та удосконалення і розвиток на території громади навчально-виховного процесу за стандартами Нової української школи.

Для підвищення спроможності шкіл та дитячих садків надавати більш якісні освітні послуги у наступних роках планується вирішити питання щодо капітального ремонту приміщень та оновлення і модернізації їх матеріально-технічної та навчально-виховної бази.

Завдання 3.1.2. Будівництво стадіону в селі Курісове та спортивних площадок в селах Каїри, Олександрівка та Новомиколаївка.

Будівництво спортивних споруд покращить рівень здоров'я дітей та дорослих, допоможе розвитку талановитої молоді і сприятиме розвитку здорового способу життя.

Завдання 3.1.3. Оновлення матеріально-технічної бази закладів культури, медицини, фізичної культури і спорту.

Заклади освіти, культури, медицини, фізичної культури та спорту виконують завдання, важливість яких важко переоцінити. Разом із тим, спільною проблемою для них є відсутність належної матеріально-технічної бази, через що послуги, що ними надаються є неналежного рівня. Реалізація цього завдання буде здійснюватись шляхом придбання та укомплектування зазначених вище закладів новітнім обладнанням, приладами та інвентарем. Це значно покращить рівень надання послуг.

Завдання 3.1.4. Будівництво, реконструкції та ремонт мереж водопостачання та водовідведення.

Питання забезпечення жителів громади якісною питною водою на сьогодні є першочерговим та невідкладним. Аналіз води засвідчив, що в більшості випадків вона є низької якості. Наявна мережа водопроводів у селах громади потребує капітального ремонту та реконструкції та виготовлення схеми оптимізації системи водопостачання.

Шляхом реалізації завдань є участь громади в державному проекті «Питна вода України».

Завдання 3.1.5. Будівництво, реконструкція та ремонт мереж вуличного освітлення.

Основною метою цього завдання є відновлення, реконструкція, ремонт зовнішнього електричного освітлення в населених пунктах громади, приведення мереж до норм і стандартів, забезпечення якісних показників освітлювання територій, раціональне використання електроенергії, покращення благоустрою, безпеки руху транспортних засобів та пішоходів, створення кращих умов для проживання людей. Реалізація цього завдання передбачає 100% охоплення населених пунктів громади вуличним освітленням.

Операційна ціль 3.2. Покращення транспортного сполучення і стану доріг в громаді.

Транспортне сполучення між сільськими населеними пунктами та із адміністративним центром громади є недостатнє. Про це свідчать часті звернення жителів сіл до сільської ради. Стан доріг у громаді потребує покращення. У селах ще залишились вулиці, що не мають твердого покриття. Між населеними пунктами дороги є вкрай складними для проїзду транспортних засобів, через що неможливо налагодити належне пасажирське перевезення

громадян. У рамках реалізації цієї операційної цілі планується відремонтувати дорожнє покриття і реалізувати такі завдання:

Завдання 3.2.1. Ремонт доріг в селах та між ними.

Якість дорожнього покриття у сільській місцевості громади багато в чому поступається стану доріг в міських громадах. Більшість із них давно не ремонтувалися, з глибокими вибоїнами, що ускладнює рух транспортних засобів. У багатьох населених пунктах ще є дороги без твердого покриття. Реалізація цього завдання має вирішити проблемні питання пов'язані з бездоріжжям.

Завдання 3.2.2. Придбання транспортного засобу для пасажирського сполучення сільських населених пунктів громади і з її адміністративним центром.

На сьогодні пасажирські перевезення із сільських населених пунктів до адміністративного центру територіальної громади здійснюються нерегулярно, бувають часті зриви рейсів. Для виправлення цього становища необхідно закупити пасажирський автотранспорт і здійснювати перевезення пасажирів за визначеним радою графіком чи налагодити регулярні перевезення.

Операційна ціль 3.3. Впорядкування існуючих і створення нових рекреаційних і відпочинкових зон.

Сучасне життя людей неможливо уявити без періодичного відпочинку на впорядкованих і пристосованих до усіх груп населення рекреаційних зонах. Проведення вільного часу на курортах, базах відпочинку як в Україні так і за кордоном для більшості жителів громади є недоступними внаслідок низького рівня їх доходів. Саме тому організація змістовного та активного дозвілля у межах громади має вирішити цю проблему для більшості населення. У даному випадку рекреаційна сфера має мати пріоритетне значення в громаді, так як поряд із завданням, яке зазначене вище вона має вирішувати питання додаткових надходжень до бюджету, розвитку інфраструктури забезпечення відпочинку, створення нових робочих місць.

Реалізація цієї операційної цілі має сприяти забезпеченню активного і змістовного дозвілля різних верств населення і в першу чергу молоді, а вирішити її можливо реалізувавши такі завдання:

Завдання 3.3.1. Встановлення пам'ятного знаку «Борцям за Свободу і Волю України» в селі Курісове.

У зв'язку з військовою агресією російської федерації та самовідданою боротьбою українських воїнів і всього народу за незалежність є необхідність спорудження пам'ятного знаку «Борцям за Свободу і Волю України». Зазначений пам'ятник має бути символом незламності, волі українського народу у його боротьбі за Незалежність.

Встановлення пам'ятнику прикрасить територію села.

Завдання 3.3.2. Благоустрій парків, облаштування місць для відпочинку, в тому числі поблизу водойм та громадських місць для купання, заняття фізичною культурою і спортом, проведення культурних та інших заходів.

Реалізація цього завдання покращить вигляд сіл громади та сприятиме здоровому способу життя мешканців громади.

Завдання 3.3.3. Облаштування місця для проведення заходів релігійного, дозвіллевого напрямку біля «Джерела» в селі Каїри.

У громаді є унікальне місце, що називається «Джерело». Унікальність щодо цього місця пов'язана із легендою про цілющу воду, що витікає із лісового джерела поблизу села Каїри. У різні роки до джерела приходили люди аби напиться джерельної прохолодної води, помолитись і просто відпочити на лоні природи. Тут необхідно облаштувати купель з цілющої води джерела та облаштувати місця для здійснення заходів релігійного, дозвіллевого напрямку.

З часом їх необхідно поновлювати і розвивати.

6. ПЛАН РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

План реалізації Стратегії передбачає реалізацію проектних ідей та пропозицій, що надійшли від фізичних та юридичних осіб громади в рамках Стратегічних пріоритетів розвитку, визначених внаслідок роботи членів Робочої Групи з розробки Стратегічного плану розвитку громади.

6.1. Часові рамки та засоби реалізації

План реалізації Стратегії складається із технічних завдань (далі – ТЗ) на проекти місцевого розвитку, які будуть впроваджуватись упродовж 2022-2028 років.

Впровадження проектів розвитку територіальної громади можливе через:

- внесення заходів до програми соціально-економічного розвитку ТГ, інших сільських галузевих програм, районних, регіональних програм;

- ▣ фінансування проектів громади за рахунок коштів субвенції з державного бюджету на розвиток інфраструктури, соціально-економічний розвиток окремих територій;
- ▣ фінансування проектів громади за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку;
- ▣ фінансування проектів громади за рахунок коштів міжнародної технічної допомоги, проектів, що фінансуються міжнародними донорами;
- ▣ співфінансування проектів громади за кошти суб'єктів підприємницької діяльності, громадських організацій, фізичних осіб.

Таблиця 5. Територія впливу проектів Плану реалізації стратегії

Завдання стратегії	Номер і назва проекту	Територія впливу
1.1.1. Інвентаризація нерухомого майна і земельних ділянок, визначення інвестиційно-привабливих об'єктів. Створення реєстру нерухомого майна з доступом через мережу Інтернет.	1. Визначення інвестиційно-привабливих об'єктів в населених пунктах громади. Систематизація даних про інвестиційні можливості Курісовської громади.	Курісовська ТГ
1.1.2. Розробка інвестиційного паспорта громади.	2. Розміщення інформації про інвестиційно-привабливі об'єкти і земельні ділянки у формі інвестиційного паспорта громади.	Курісовська ТГ
1.1.3. Проведення промоційної компанії інвестиційних можливостей Курісовської ТГ.	Популяризація інвестиційних можливостей громади.	Курісовська ТГ
1.2.1. Запровадження системи видачі дозвільних документів для підприємців за принципом «єдиного вікна».	Запровадження системи видачі дозвільних документів для підприємців за принципом «єдиного вікна».	Курісовська ТГ
1.2.2. Проведення навчання для виробників сільськогосподарської продукції з метою покращення ефективності їх роботи і збуту продукції (переробка сільгосп сировини, заготівля молока, кооперативи).	Стимулювання підприємницької активності сільськогосподарських виробників, запровадження переробки сільськогосподарської продукції	Курісовська ТГ
1.2.3. Покращення механізму співпраці влади з бізнесом.	Покращення співпраці влади з бізнесом шлях до розвитку громади.	Курісовська ТГ

Завдання стратегії	Номер і назва проекту	Територія впливу
1.3.1. Розробка детального плану територій	Розробка Генеральної базової містобудівної документації громади	Куріовська ТГ
1.3.2. Розробка та затвердження генпланів/детальних планів територій населених пунктів, які увійшли до складу ОТГ.	Розробка та затвердження Генеральних планів населених пунктів сільської об'єднаної територіальної громади.	Сільські населені пункти Куріовської ТГ
1.4.1. Формування каталогу туристичних об'єктів в громаді.	Визначення каталогу туристичних переваг Куріовської громади.	Куріовська ТГ
1.4.2. Створення туристичного маршруту «Шляхами історії по Куріовській громаді»	Розробка туристичного маршруту «Шляхами історії по Куріовській громаді»	Куріовська ТГ
1.4.3. Розміщення туристичної навігації на в'їзді до села Куріове.	Покращення туристичної впізнаваності Куріовської ТГ.	Куріовська ТГ
1.4.4. Розробка туристичної промопродукції і туристичного розділу на сайті громади.	Розробка туристичної промопродукції і туристичного розділу на сайті громади.	Куріовська ТГ
2.1.1. Модернізація технопарку КП.	Модернізація технопарку комунального підприємства «Сількомунгосп».	Куріовська ТГ
2.1.2. Запровадження системи звітності та бізнес-планів для КП.	Запровадження системи звітності та бізнес-планів для комунального підприємства.	Куріовська ТГ
2.1.3. Розробка прозорої системи тарифів на комунальні послуги з проведенням роз'яснювальної роботи серед населення.	Тарифи на комунальні послуги під контроль громадськості.	Куріовська ТГ
2.1.4. Введення в штатний розпис сільської ради посади інспектора з благоустрою для контролю за спалюванням сміття, дотримання правил благоустрою, порушенням норм будівництва, тощо.	Покращення дотримання Правил благоустрою в населених пунктах громади.	Куріовська ТГ
2.2.1. Покращення роботи Центру надання адміністративних послуг в селі Куріове та на віддалених робочих місцях в сільських населених пунктах громади.	Покращення роботи Центру надання адміністративних послуг в селі Куріове та на віддалених робочих місцях в сільських населених пунктах громади	Куріовська ТГ
2.3.1. Розвиток позашкільної освіти в населених пунктах громади.	Зміцнення та модернізація матеріально-технічної бази	Куріовська ТГ

Завдання стратегії	Номер і назва проекту	Територія впливу
	дошкільних та закладів позашкільної освіти, оновлення навчально-виховного процесу.	
2.3.2. Покращення механізму комунікації між батьками, учнями, педагогічним персоналом і місцевою владою.	Спільне вирішення питань розвитку і вдосконалення освіти в громаді.	Куріовська ТГ
2.3.3. Організація семінарів з метою вивчення кращих практик, навчальних поїздок для педагогів з метою обміну досвідом до інших регіонів країни.	Впровадження в освітніх закладах громади кращих практик організації навчально-виховного процесу, в тому числі завдяки обміну досвідом з колегами з інших регіонів.	Куріовська ТГ
2.3.4. Підготовка спеціалістів в галузі освіти із створенням їм належних умов для праці та життя.	Покращення якості освіти шляхом впровадження місцевих стимулів для педагогів.	Куріовська ТГ
2.4.1. Покращення роботи відділу соціального захисту населення, фахівця із соціальної роботи та соціальних працівників.	Фаховий підхід до вирішення соціальних питань в громаді.	Куріовська ОТГ.
2.4.2. Покращення механізму інформування громадськості про соціальні послуги.	Підвищення рівня соціальної свідомості серед населення громади. Що потрібно про соціальні послуги?	Куріовська ТГ
2.5.1. Проведення інформаційної компанії з метою популяризації здорового способу життя.	Утвердження здорового способу життя в громаді.	Куріовська ТГ
2.5.2. Створення Центру первинної медико санітарної допомоги Куріовської сільської ради Створення механізму «електронної черги», онлайн-запису до лікаря.	Підвищення стандартів надання медичних послуг.	Куріовська ТГ
2.6.1. Покращення системи збору і сортування сміття.	Роздільний збір сміття в громаді – крок до екологічної безпеки в державі.	Куріовська ТГ
2.6.2. Підвищення рівня екологічного контролю.	Підвищення рівня екологічного контролю в Куріовській ОТГ.	Куріовська ОТГ
2.6.3. Встановлення камер відеоспостереження, дорожніх знаків.	Збільшення кількості камер відеоспостереження системи вуличного відеоспостереження у селах громади – крок до забезпечення публічної безпеки	Куріовська ТГ

Завдання стратегії	Номер і назва проекту	Територія впливу
	та порядку.	
3.1.1. Капітальний ремонт шкіл, дитячих садків та удосконалення і розвиток на території громади навчально-виховного процесу за стандартами Нової української школи.	Створення нового освітнього простору: запровадження новітніх стандартів навчально-виховного процесу, поліпшення матеріально-технічної бази за стандартами Нової української школах громади	Курісовська ТГ
3.1.2. Будівництво стадіону в селі Курісове та спортивних площадок в селах Каїри, Олександрівка та Новомиколаївка.	Будівництво стадіону в селі Курісове та спортивних площадок в селах Каїри, Олександрівка та Новомиколаївка	Курісовська ТГ
3.1.3. Оновлення матеріально-технічної бази закладів культури, медицини, фізичної культури і спорту.	Придбання обладнання для закладів освіти, медицини	Курісовська ТГ
3.1.4. Будівництво, реконструкції та ремонт мереж водопостачання та водовідведення.	Будівництво та реконструкція мережі водопостачання по вулицях 8 Березня с. Новомиколаївка, вул. Центральна с. Сербка, вул. Степова, Центральна в с. Курісове	Курісовська ТГ
3.1.5. Будівництво, реконструкцію та ремонт мереж вуличного освітлення.	Реконструкція мереж вуличного освітлення в с. Каїри, Сербка, Курісове	Курісовська ТГ
3.2.1. Ремонт доріг в сільських населених пунктів та між ними.	Капітальний ремонт дороги місцевого значення Курісове-Сербка та доріг в селах громади	Курісовська ТГ
3.2.1. Ремонт доріг в сільських населених пунктах та між ними.	Капітальний ремонт доріг комунальної власності	Курісовська ТГ
3.2.2. Придбання транспортного засобу для пасажирського сполучення сільських населених пунктів громади і з її адміністративним центром.	Придбання автобуса для сполучення населених пунктів Курісовської сільської територіальної громади.	Курісовська ТГ
3.3.1. Встановлення пам'ятного знаку «Борцям за Свободу і Волю України» в селі Курісове.	. Встановлення пам'ятного знаку «Борцям за Свободу і Волю України» в селі Курісове.	с. Курісове
3.3.2. Благоустрій парків,	Благоустрій парків,	Курісовська ТГ

Завдання стратегії	Номер і назва проекту	Територія впливу
облаштування місць для відпочинку, в тому числі поблизу водойм та громадських місць для купання, занять фізичною культурою і спортом, проведення культурних та інших заходів	облаштування місць для відпочинку, в тому числі поблизу водойм та громадських місць для купання, занять фізичною культурою і спортом, проведення культурних та інших заходів	
3.3.3 Облаштування місця для проведення заходів релігійного, дозвілєвого напрямку біля «Джерела» в селі Каїри.	Облаштування місця для проведення заходів релігійного, дозвілєвого напрямку біля «Джерела» в селі Каїри.	с. Каїри

6.2. Очікувані результати та показники

Реалізація зазначених цілей та завдань Стратегії має забезпечити комплексний, рівномірний та гармонійний розвиток території сільської ради, сприяти задоволенню зростаючих потреб та запитів жителів громади у питаннях покращення їх рівня життя, зростання доходів, наданні адміністративних та інших важливих соціальних, освітніх, медичних, культурних послуг, тощо. Реалізація окремих цілей та завдань має дати наступні позитивні результати:

Реалізація стратегічної цілі 1. «Покращення інвестиційного та бізнес-клімату в громаді» та операційних цілей 1.1.-1.4. забезпечить отримання наступних результатів:

- ▣ створення малих підприємств, нарощення обсягів товарного виробництва та доведення його частки у загальних обсягах виробництва доданої вартості до 25-30%;
- ▣ збільшення чисельності суб'єктів підприємницької діяльності, кількості нових робочих місць, зменшення міграції населення до більш потужних індустріальних регіонів держави;
- ▣ зростання питомої ваги малого та середнього підприємництва у валовій доданій вартості громади, району, регіону;
- ▣ росту обсягів залучених вітчизняних та прямих іноземних інвестицій у розвиток бізнесу та як наслідок у інфраструктуру територіальної громади;
- ▣ зростанню рівня заробітної плати та реальних доходів громадян, посилення їх купівельної спроможності;

- ▣ створення умов та сприяння у започаткуванні та веденні бізнесу через запровадження ефективної роботи Центру надання адміністративних послуг, інформування населення про інвестиційні можливості та потреби, організація навчання суб'єктів підприємництва та окремих громадян, розробка основних містобудівних документів;
- ▣ відновлення і створення нових туристичних можливостей громади.

Показники ефективності реалізації проектів, що відносяться до операційної цілі 1.1. «Покращення інвестиційного та бізнес-клімату в громаді»:

- ▣ визначена база даних щодо об'єктів, що потребують залучення інвестицій;
- ▣ визначені території пріоритетного інвестиційного розвитку;
- ▣ розроблений інвестиційний паспорт громади;
- ▣ на сайті сільської ради створений відповідний розділ щодо залучення інвестицій і в ньому розміщений інвестиційний паспорт громади, а також реєстр вільних земельних ділянок, об'єктів, що пропонуються інвесторам для реалізації інвестиційних проектів;
- ▣ розроблені і затверджені правила регулювання земельних відносин;
- ▣ створені двомовні (українською та англійською) матеріали для промоції інвестиційних можливостей громади;
- ▣ розміщено інвестиційні пропозиції, проекти на офіційних сайтах районної та обласної державних адміністрацій.

Показники ефективності реалізації проектів, що відносяться до операційної цілі 1.2. «Покращення механізмів підтримки бізнесу»:

- ▣ Центр надання адміністративних послуг надає всі дозвільні документи принципом «єдиного вікна»;
- ▣ проведено щонайменше 3 навчань, семінарів, зустрічей із виробниками сільськогосподарської продукції на предмет ефективного ведення бізнесу, підвищення конкурентності їх продукції для реалізації на внутрішньому та зовнішньому ринках;
- ▣ налагоджено комунікацію по напрямку «бізнес-влада» за допомогою створення на офіційному сайті ради розділів «гаряча лінія», «гарячий телефон» і т. д.

Показники ефективності реалізації проектів, що відносяться до операційної цілі 1.3. «Розробка комплексного плану просторового розвитку

території Курісовської територіальної громади Березівського району Одеської області»:

- замовлено і виготовлено містопланувальні документи сільських населених пунктів громади;
- виготовлено комплексний план просторового розвитку території Курісовської територіальної громади Березівського району Одеської області

Показники ефективності реалізації проектів, що відносяться до операційної цілі 1.4. «Розвиток туризму»:

- сформовано каталог туристичних об'єктів;
- розроблено туристичний маршрут;
- на сайті сільської ради створений відповідний розділ з інформацією про туристичні об'єкти та маршрути в громаді;
- відчутне зростання кількості туристів, що відвідали громаду.

Реалізація стратегічної цілі 2. «Покращення якості надання адміністративних, освітніх, медичних, соціальних та інших послуг» та операційних цілей 2.1.-2.6 забезпечить отримання наступних результатів:

- покращення якості та розширення переліку комунальних послуг, що надаються на території громади фізичним та юридичним особам;
- запровадження відкритості, прозорості, обґрунтованості запровадження тарифів на житлово-комунальні послуги;
- покращення благоустрою населених пунктів, посилення відповідальності громадян за дотримання Правил благоустрою;
- покращення надання муніципальних послуг через інституцію ЦНАПів та їх віддалених робочих місць у сільських населених пунктах громади, їх наближення до мешканців сіл;
- удосконалення освітньої галузі громади, покращення умов навчання та виховання;
- організація єдиного освітньо-інформаційного простору;
- забезпечення рівного доступу до якісної освіти;
- удосконалення навчально-виховного процесу, взаємодія у цьому процесі ланки «батьки-учні-вчителі»;
- сприяння підвищенню професійної кваліфікації педагогічних кадрів, формування кадрового вчительського потенціалу громади;
- надання якісних та доступних соціальних послуг населенню;
- впровадження системи діяльності фахівців із соціальної роботи в громаді;

- інформування жителів громади про перелік соціальних послуг та умови їх надання;
- покращення якості та доступності з надання спеціалізованої медичної допомоги в умовах реформи охорони здоров'я;
- сприяння підвищенню професійної кваліфікації медичних кадрів, формування кадрового медичного потенціалу громади;
- покращення та запровадження нової практики поводження із твердими побутовими відходами;
- модернізація системи водопостачання;
- запровадження системи контролю за станом довкілля;
- встановлення візуального спостереження за об'єктами життєзабезпечення населених пунктів, об'єктами соціального та інфраструктурного призначення, культури, освіти, охорони здоров'я, закладами торгівлі та послуг.

Показники ефективності реалізації проектів, що відносяться до операційної цілі 2.1. «Оптимізація роботи комунальних підприємств в громаді»:

- закуплено нове обладнання та інвентар для КП «Сількомунгосп»;
- закуплено 1 смітєвоз ;
- встановлено 9 мультифункціональних майданчиків контейнерного типу для роздільного збору сміття;
- розроблено систему звітності про фінансово-господарську діяльність комунального підприємства;
- переглянуто і затверджено бізнес-плани КП, визначено їх доцільність та ефективність;
- введено в штатний розпис сільської ради посаду інспектора із благоустрою;
- проведено щонайменше 30 перевірок дотримання Правил благоустрою, складено протоколи про їх порушення.

Показники ефективності реалізації проектів, що відносяться до операційної цілі 2.2. «Покращення надання муніципальних послуг»:

- Центр надання адміністративних послуг та віддалені робочі місця у сільських населених пунктах громади, укомплектований необхідним технічними засобами, забезпечений навченим персоналом;
- на сайті сільської ради розміщено Положення про ЦНАП сільської ради, перелік послуг і документів необхідних для їх отримання;

- видано документів дозвільного характеру за принципом «організаційної єдності»;
- впроваджено систему звернень і скарг на неналежну роботу ЦНАПу і якості надання послуг.

Показники ефективності реалізації проектів, що відносяться до операційної цілі 2.3. «Підвищення якості освітніх послуг»:

- проведено заходів, нарад, семінарів, тренінгів щодо комунікаційних зв'язків між школою та батьками;
- представниками громади взято участь у районних, обласних, республіканських семінарах, тренінгах щодо налагодження комунікації між владою, школою, батьками;
- проведено поїздок до інших територіальних громад щодо обміну досвідом;
- прийнято делегацій із інших громад щодо вивчення досвіду роботи освітніх закладів;
- підготовлено і поширено друковані матеріали про впровадження кращих практик у освітній сфері;
- залучено педагогів для навчання, підвищення кваліфікації;
- підготовлено за кошти сільської громади педагогічних кадрів у вищих начальних закладах.

Показники ефективності реалізації проектів, що відносяться до операційної цілі 2.4. «Підвищення якості соціальних послуг»:

- створено реєстр осіб, що потребують соціального супроводу;
- підготовлено розпорядчих документів із надання вразливим верствам населення соціальних послуг;
- охоплено наданням послуг жителів громади;
- розміщено матеріалів на офіційній сторінці сільської ради про перелік послуг, що надаються населенню у громаді, районі, регіоні, державі;
- підготовлено друкованої продукції про соціальні послуги та порядок їх отримання.

Показники ефективності реалізації проектів, що відносяться до операційної цілі 2.5. «Покращення стандартів медичного обслуговування населення громади»:

- розміщено щонайменше 5 матеріалів на офіційній сторінці сільської ради та сторінці у фейсбук про популяризацію здорового способу життя, підготовлено друкованої продукції з цього питання;

- проведено бесід, лекцій, інших заходів спрямованих на популяризацію занять активним способом життя, уникання вживання алкоголю, наркотиків, паління, тощо;
- створено Центр первинної медико санітарної допомоги Курісовської сільської ради;
- придбано комп'ютерну техніку та програмне забезпечення для переходу ведення медичної документації в електронному вигляді;
- проведено навчання медичного персоналу щодо оформлення документів за новими зразками та стандартами;
- придбано програмне забезпечення для лікувальних закладів громади для ведення «електронного запису» до лікаря на прийом;
- записалось пацієнтів через «електронну чергу».

Показники ефективності реалізації проектів, що відносяться до операційної цілі 2.6. «Підвищення рівня безпеки в громаді, у тому числі – екологічної»:

- збудовано 9 мультифункціональних майданчиків контейнерного типу для роздільного збору твердих побутових відходів;
- укладено угоду на реалізацію для переробки твердих побутових відходів;
- укладено угоду на збір несортованого сміття та направлення його на сортувальні заводи;
- запроваджено систему підгортання сміття, рекультивацію селищного сміттєзвалища;
- проведено аналізів води в водопровідній мережі в селах громади;
- надійшло звернень та скарг від громадян щодо екологічних питань;
- встановлено 150 відеокамер в селах громади.

Реалізація стратегічної цілі 3. «Покращення стану інфраструктури в населених пунктах громади» та операційних цілей 3.1-3.3 забезпечить отримання наступних результатів:

- покращено стан об'єктів соціальної, транспортної, спортивної, водопровідної, рекреаційної інфраструктури населених пунктів громади;
- підвищено стандарти та комфортність проживання жителів громади на відповідній території;
- зменшено міграцію через невлаштований побут, відсутність закладів освіти, культури, спорту, медицини, доріг, води, вуличного освітлення і. т.д.

Показники ефективності реалізації проектів, що відносяться до операційної цілі 3.1. «Ремонт закладів освіти, культури, спорту і медицини»:

- здійснено капітальний ремонт приміщень шкіл та дошкільних навчальних закладів громади, запроваджено заходи протипожежної безпеки;
- запроваджено в школах громади стандартів Нової української школи;
- збудовано стадіон в селі Курісове та спортивні майданчики в селах Олександрівка, Каїри, Новомиколаївка:
 - збільшено кількість учнів школи;
 - відремонтовано та запроваджено заходи із енергозбереження в дошкільному навчальному закладі с.Сербка;
 - закуплено медичне обладнання та інструменти амбулаторії села Курісове та ФАПів в с.Каїри, с.Новомиколаївка, Олександрівка;
 - капітально відремонтовано спортивний майданчик зі штучним покриттям опорного закладу освіти в с.Курісове;
 - встановлено дитячі ігрові майданчики в с.Каїри, с.Олександрівка, с.Новомиколаївка;
 - проведено реконструкцію водогону по вул. 8Березня в с.Новомиколаївка, вул.Центральній с.Сербка, вул.Степовій та Центральній с.Курісове. Відремонтовані та обладнані водонапірні башти та скважини в селах громади;
 - проведено реконструкцію мереж вуличного освітлення в селах громади

Показники ефективності реалізації проектів, що відносяться до операційної цілі 3.2. «Покращення транспортного сполучення і стану доріг в громаді»:

- проведено капітальний ремонт дороги місцевого значення Курісове - Сербка;
- проведено капітальний ремонт частини дорожнього полотна по вулиці Пушкінській та Степовій в с.Курісове;
- проведено капітальний ремонт дорожнього покриття по вул. Центральній в с.Сербка;
- проведено капітальний ремонт дорожнього покриття в с. Олександрівка;
- проведено розчистку доріг від снігу, посипано їх піщаною сумішшю в зимовий період року;
- придбано автобус для перевезення пасажирів у межах населених пунктів громади.

Показники ефективності реалізації проектів, що відносяться до операційної цілі 3.3. «Впорядкування існуючих і створення нових рекреаційних і відпочинкових зон»:

- встановлено пам'ятний знак «Борцям за Свободу і Волю України»;
- збудовано стадіон в селі Курісове;
- облаштовано велосипедні, пішохідні та бігові доріжки;
- встановлено лавки для відпочинку та облаштовано освітлення зон відпочинку в селах громади;
- облаштовано зону відпочинку біля ставу в селі Курісове;
- висаджено липовий гай в с.Капітанівка та облаштовано місця для відпочинку по алеям в ньому.
- облаштовано зону відпочинку біля джерела в с.Каїри.

1.1 6.3. Орієнтовний фінансовий план

Таблиця 6. Орієнтовний фінансовий план (тис. грн.)

№ п/п	Назва проекту	Роки реалізації проекту				Всього
		2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	
1.	1. Визначення інвестиційно-привабливих об'єктів в населених пунктах громади. Систематизація даних про інвестиційні можливості Курісовської громади.	20,0	20,0	0	0	40.0
	2. Розміщення інформації про інвестиційно-привабливі об'єкти і земельні ділянки у формі інвестиційного паспорта громади.	0	0	20,0	20,0	40.0
3.	Популяризація інвестиційних можливостей громади.	0	50,0	20,0	20,0	90.0
4.	Покращення системи видачі дозвільних документів для підприємців за принципом «єдиного вікна».	0	600.0	100.0	100,0	800.0
5.	Стимулювання підприємницької активності сільськогосподарських виробників.	0	30,0	50,0	30,0	110.0
6.	Покращення співпраці влади з бізнесом шлях до розвитку	0	20,0	20,0	20,0	60.0

	громади.					
7.	Розробка детального плану територій	4000.0	0	0	0	4000.0
8.	Затвердження генеральних планів населених пунктів сільської об'єднаної територіальної громади. Та внесення змін	100.0	0	0	0	100.0
9.	Визначення каталогу туристичних переваг Курісовської громади.	50.0	0	0	0	50.0
10.	Розробка туристичного маршруту «Шляхами історії по Курісовській громаді»	100.0	0	0	0	100.0
11.	Покращення туристичної впізнаваності Курісовської ОТГ.	60.0	20.0	0	0	80.0
12.	Розробка туристичної промпродукції Курісовської ОТГ.	50.0	50.0	0	0	100.0
13.	Модернізація технопарку комунального підприємства «Сількомунгосп.	4000.0	1500,0	1100,0	600,0	7200.0
14.	Запровадження системи звітності та бізнес-планів для комунального підприємства.	0	15,0	5,0	0	20.0
15.	Тарифи на комунальні послуги під контроль громадськості.	0	1,0	0	0	1.0
16.	Покращення дотримання Правил благоустрою в населених пунктах громади.	80.0	80,0	80,0	80,0	320.0
17.	оснащення Центру надання адміністративних послуг в Курісовській сільській територіальній громаді.	250.0	250.0	0	0	500.0
18.	Зміцнення та модернізація матеріально-технічної бази дошкільних та інших закладів позашкільної освіти, оновлення навчально-виховного процесу.	1000,0	1000,0	1000,0	1000,0	4000,0
19.	Спільне вирішення питань розвитку і вдосконалення освіти в громаді.	50,0	50,0	50,0	50,0	200.0
20.	Впровадження в освітніх закладах громади кращих практик організації навчально-виховного процесу, в тому числі завдяки	30,0	40,0	50,0	50.0	170.0

	обміну досвідом з колегами з інших регіонів.					
21.	Покращення якості освіти шляхом впровадження місцевих стимулів для педагогів.	0	0	50,0	50,0	100.0
22.	Фаховий підхід до вирішення соціальних питань в громаді.	0	20,0	20,0	20,0	60.0
23.	Підвищення рівня соціальної свідомості серед населення громади. Що потрібно про соціальні послуги?	5.0	5,0	0	0	10.0
24.	Утвердження здорового способу життя в громаді.	150,0	100,0	30,0	70,0	350.0
25.	Створення електронних носіїв медичної документації.	50.0	50,0	30,0	30,0	160.0
26.	Підвищення стандартів надання медичних послуг.	100,0	100,0	100.0	60,0	360.0
27.	Роздільний збір сміття в громаді – крок до екологічної безпеки в державі	400,0	200,0	350,0	750,0	1700.0
28.	Підвищення рівня екологічного контролю в Курісовській ОТГ.	30,0	15,0	20,0	25,0	90.0
29.	Впровадження системи вуличного відеоспостереження у сільських населених пунктах громади – крок до забезпечення публічної безпеки та порядку.	300.0	300,0	200.0	100,0	900.0
30.	Створення нового освітнього простору: запровадження новітніх стандартів навчально-виховного процесу, поліпшення матеріально-технічної бази за стандартами Нової української школи (НУШ)	1500,0	1200.0	1200.0	1200.0	5100.0
31.	Будівництво стадіону в с.Курісове та спортивних майданчиків в с.Каїри, с.Олександрівка, в с.Новомиколаївка	6500,0	0	0	0	6500.0
32.	1.2 Впровадження енергозберігаючих технологій в дошкільному навчальному закладі с.Сербка	70,0	1000,0	0	0	1070.0
33.	1.4 Капітальний ремонт Амбулаторії села Курісове та приміщень 1.5 ФАП у с.Каїри,	7000,0	1500.0	0	0	8500.0

	Олександрівка Новомиколаївка.					
34.	Ремонт спортивного майданчика зі штучним покриттям в опорному закладі освіти с.Курісове	0	1500,0	0	0	1500,0
35.	реконструкція мережі водопостачання в селах громади	750,0	1800,0	1200,0	2000,0	5750,0
36.	Реконструкція мереж вуличного освітлення в селах громади	1500,0	1300,0	1300,0	3800,0	7900,0
37.	Капітальний ремонт дороги місцевого значення Курісове-Сербка	0	0	0	50000,0	50000,0
38.	Капітальний ремонт доріг комунальної власності по селах громади			2100,0	6500,0	8600,0
39.	Придбання автобуса для сполучення населених пунктів Курісовської сільської об'єднаної територіальної громади.	0	0	2500,0	0	2500,0
40.	Встановлення пам'ятного знаку «Борцям за Свободу і Волю України» в селі Курісове.		500,0	0	0	500,0
41.	Висадка липового парку з облпаштуванням алей та місць відпочинку	0	0	1000,0	300,0	1300,0
42.	Облаштування місця для проведення заходів релігійного, дозвілльового напрямку біля «Джерела» в селі Каїри.	0	50,0	300,0	0	350,0
	Всього	28145,0	13366,0	12895,0	66875,0	121281,0

1.6 6.4. Припущення та ризики

Припущення щодо успішної реалізації Стратегії розвитку Курісовської об'єднаної територіальної громади ґрунтуються на задекларованих та реалізованих, а також тих що реалізуються в Україні реформах. Вони мають змінити реальний стан справ у багатьох сферах нашого життя. Успішна реалізація реформ щодо децентралізації влади відкрила перед органами місцевого самоврядування нові законодавчі, фінансові, організаційні можливості. Доступнішими стали держані ресурси для реалізації власних проектів, зокрема, ОТГ отримують субвенцію на розвиток інфраструктури, соціально-економічний розвиток, залучаються кошти із Фонду регіонального розвитку.

Наміри громади щодо участі у проектах Європейського Союзу, іншої міжнародної технічної допомоги і залучення зовнішніх коштів на розвиток дають впевненість у отриманні додаткової міжнародної фінансової допомоги.

Досвід громади, досвідчена команда фахівців із написання грантових проектів, активна підтримка громадськими організаціями громади проектів збільшують шанси на реалізацію Стратегічних цілей та завдань Стратегії.

Час вимагає нових успішних рішень питань соціально-економічного розвитку, тому виникла потреба розробити новий стратегічний план розвитку, який би базувався на програмному документі проте передбачав би значно ширший аспект питань для системного і гармонійного розвитку сільської територіальної громади.

Підвищення ефективності виробництва суб'єктів господарської діяльності, фінансування ними актуальних проектів громади свідчить про можливість залучення їх фінансових, матеріальних, трудових ресурсів для реалізації проектів Стратегії розвитку ОТГ.

Водночас, враховуючи такі припущення ми не можемо не брати до уваги окремі ризики, що можуть виникнути в процесі реалізації Стратегії, до таких необхідно віднести:

- зменшення обсягів, або скасування субвенції на розвиток інфраструктури об'єднаних територіальних громад;
- зменшення обсягів залучення коштів субвенції на соціально-економічний розвиток територіальної громади, не проходження через регіональний відбір проектів, що подаються на конкурс проектів, що можуть фінансуватись через ДФРР;
- додаткове навантаження на сільський бюджет заходів соціального захисту населення, освіти, культури, охорони здоров'я, що раніше фінансувались за рахунок державного бюджету;
- неможливість встановлення необхідних партнерських відносин із суб'єктами господарювання, жителями громади щодо спільної реалізації конкретних проектів та Стратегії в цілому;
- зниження інвестиційної привабливості та інвестиційного рейтингу країни, регіону, району, громади;
- несвоєчасність підготовки законодавчих актів для успішної реалізації реформ в країні.

1.7 6.5. Рекомендації

Для успішної реалізації Стратегічних та Операційних цілей, Завдань та проектів Стратегії необхідно:

- там де це можливо поєднати інтереси сільської ради, суб'єктів господарювання, громадських організацій, жителів громади;
- за рахунок участі у вітчизняних та іноземних грантових проектах, конкурсах залучати додатковий фінансовий ресурс;
- за відсутності достатнього фінансування визначати пріоритети, зосереджувати всі можливі засоби на найголовніших проблемах;
- вчасно вносити зміни та корективи до наміченого плану реалізації проектів;
- використовувати можливості міжмуніципального співробітництва;
- вчасно радитись із громадою по актуальним проблемах розвитку;
- вивчати позитивний досвід та кращі практики реалізації проектів в інших громадах області, країни;
- проводити вчасний моніторинг виконання завдань Стратегії.

2 7. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ, МОНІТОРИНГУ ТА ОНОВЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ

7.1. Система управління

У процесі успішної реалізації Стратегії необхідно запровадити взаємодію між її учасниками, забезпечити своєчасність прийняття управлінських рішень, посилити відповідальність за виконання тих чи інших заходів. Такі дії, або адміністрування процесу реалізації Стратегії має здійснюватись виконавчими органами та постійними галузевими комісіями сільської ради.

З цією метою розпорядженням селищного голови має бути:

- створений Комітет з управління впровадження Стратегічного плану (КУВ);
- затверджене Положення про Комітет, у якому визначаються його завдання та повноваження.

7.2. Моніторинг, оновлення

Основними завданнями моніторингу реалізації Стратегії є збір, узагальнення, періодичний аналіз показників соціально-економічного розвитку громади та визначення ефективності реалізації Стратегії.

Моніторинг проводиться на підставі даних органів статистики, податкових органів, структурних підрозділів сільської ради, інших матеріалів.

Виконавчий комітет сільської ради, щороку аналізує хід реалізації Стратегії та подає відповідну інформацію сільській раді.

Звіт про реалізацію Стратегії заслуховується на сесії сільської ради, висвітлюється на сайті сільської ради.

Для всіх можливих форм організації процесу моніторингу головним є проведення ретельного відслідковування виконання завдань та реалізації проектів, коригування та актуалізація Стратегії за необхідності з огляду на зміну ситуації, оскільки одні проекти будуть завершені, а деякі замінені іншими.

8. КАТАЛОГ ТЕХНІЧНИХ ЗАВДАНЬ НА ПРОЕКТИ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ

Технічні завдання на проекти місцевого розвитку Стратегічної цілі 1. «Підвищення економічної спроможності території Курісовської ОТГ».

Технічні завдання на проекти місцевого розвитку Операційної цілі 1.1. «Покращення інвестиційного та бізнес-клімату в громаді».

2.1.1.1.1 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	1.1.1. Інвентаризація нерухомого майна і земельних ділянок, визначення інвестиційно-привабливих об'єктів. Створення реєстру нерухомого майна з доступом через мережу Інтернет.
Назва проекту:	1. Визначення інвестиційно-привабливих об'єктів в населених пунктах громади. Систематизація даних про інвестиційні можливості Курісовської громади.
Цілі проекту:	Проведення інвентаризації нерухомого майна, вільних земельних ділянок для їх ефективного використання та пропозицій потенційним інвесторам. Створення реєстру нерухомого майна та забезпечення його доступності для можливих потенційних інвесторів.
Територія впливу проекту:	Населені пункти: Нове Селище, Каїри, Курісове, Олександрівка, Новомиколаївка, Сербка
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	8.0 тис. осіб.
Стислий опис проекту:	У процесі добровільного об'єднання територіальних громад і утворення сільської ОТГ до сільської комунальної власності були передані об'єкти нерухомості (земельні ділянки, житловий

	<p>фонд, об'єкти соціально-культурного, адміністративного призначення, освіти, медицини, фізичної культури і спорту інженерної та транспортної інфраструктури). На цей час вони взяті на баланс сільської ради. Однак, окремі приміщення пустують і не використовуються за призначенням.</p> <p>Для ефективного використання можливостей території громади слід провести ґрунтовну оцінку всіх незадіяних ресурсів, у тому числі: пустуючи споруд і земельних ділянок. Ці дії у комплексі з систематизацією отриманих даних у формі електронного реєстру полегшить потенційним інвесторам, реалізацію потенційних інвестиційних проектів на території ОТГ.</p>
<p>Очікувані результати:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ефективніше використання незадіяних земель та об'єктів нерухомості комунальної власності для реалізації інвестиційних проектів у різних сферах економічної та соціальної діяльності; - створення реєстру, щонайменше 10 об'єктів комунальної власності, на базі яких планується реалізація інвестиційних проектів; - створення розділу «Інформація для інвесторів» на офіційному сайті сільської ради; - підвищення ефективності використання комунального майна громади.
<p>Ключові заходи проекту:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - прийняття рішення про створення робочої групи з інвентаризації об'єктів на території громади; - інвентаризація об'єктів, їх фотофіксація та опис, у тому числі доступність до інженерних комунікацій та об'єктів: електропостачання, водопостачання і водовідведення; - групування визначених інвестиційно-привабливих об'єктів та земельних ділянок по категоріях, за напрямком їх попереднього та можливого подальшого використання; - визначення потенційних можливостей використання інвесторами кожного із об'єктів,

	<p>розробка інвестиційних пропозицій, проектів;</p> <ul style="list-style-type: none"> - виготовлення технічних паспортів об'єктів комунальної власності; - розробка програмного web-продукту для полегшення інвестору пошуку бажаних споруд і земельних ділянок; - складання, українською та англійською мовами, детальних описів земельних ділянок та об'єктів, придатних для здійснення підприємницької діяльності; - розміщення детального реєстру інвестиційно привабливих земельних ділянок та об'єктів із їх описами у новоствореному розділі «Інформація для інвесторів» на офіційному сайті селищної ради. 				
Період здійснення:	2022 – 2028 роки:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	20,0	20,0	0	0	40,0
Джерела фінансування:	Сільський бюджет, інші джерела не заборонені чинним законодавством.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада, фізичні особи, підприємства, організації, які зацікавлені в використанні таких об'єктів.				
Інше:					

2.1.1.1.2 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	1.1.2. Розробка інвестиційного паспорта громади.
Назва проекту:	2. Розміщення інформації про інвестиційно-привабливі об'єкти і земельні ділянки у формі інвестиційного паспорта громади.
Цілі проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - популяризація інвестиційних переваг громади серед вітчизняних та іноземних інвесторів, як території де створені сприятливі умови для ведення бізнесу; - залучення інвесторів для розвитку підприємництва на території громади шляхом відновлення непрацюючих суб'єктів чи створення

	нових, відповідно до інвестиційного паспорта.
Територія впливу проекту:	Населені пункти Курісовської ОТГ.
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	8.0 тис. осіб.
Стислий опис проекту:	Важливим чинником залучення додаткових вітчизняних та іноземних інвестицій є поінформованість інвесторів про інвестиційні можливості та потреби громади. Тому важливим завданням на найближчу перспективу буде розробка інвестиційного паспорта громади. При розробці цього документа громади необхідно буде врахувати потенційні інвестиційні можливості кожного населеного пункту, щоб забезпечити гармонійний та рівнозначний розвиток кожного населеного пункту громади.
Очікувані результати:	<ul style="list-style-type: none"> - виготовлення інвестиційних паспортів громади у паперовому та PDF форматі; - промоція та розміщення інвестиційного паспорта в електронних засобах масової інформації; - залучення щонайменше 3 нових інвесторів в громаду до 2024 року; - розвиток бізнесу, створення нових робочих місць, збільшення надходжень до бюджету.
Ключові заходи проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - збір, аналіз, узагальнення та систематизація інвестиційної інформації, розробка інформаційного двомовного контенту (українською та англійською мовами) – опису громади, її географічного розташування, туристичних та економічних переваг; - розробка графічного дизайну інвестиційного паспорта, його тиражування; - поширення інвестиційного паспорта у версії PDF та паперових носіях серед можливих потенційних інвесторів шляхом надсилання на їх електронні адреси через Інтернет, за допомогою Укрпошти та інших поштових служб.
Період здійснення:	2026 рік:

Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	0	0	20	20	40
Джерела фінансування:	Сільський бюджет.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада.				
Інше:					

2.1.1.1.3 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	1.1.3. Проведення промоційної компанії інвестиційних можливостей Курісовської ОТГ.
Назва проекту:	3. Популяризація інвестиційних можливостей громади.
Цілі проекту:	Донесення інформації про інвестиційні можливості громади до потенційних інвесторів.
Територія впливу проекту:	Населені пункти Курісовської ОТГ, Одеська область та інші регіони України, ЄС.
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	8,0 тис. осіб.
Стислий опис проекту:	Проект передбачає виготовлення та поширення інформаційних матеріалів для потенційних інвесторів – презентацій, буклетів, промороликів. Створені у рамках проекту інструменти інформаційної роботи будуть використовуватись при проведенні тематичних зустрічей/заходів, спрямованих на популяризацію інвестиційних можливостей громади, для розміщення у медіапросторі.
Очікувані результати:	- оптимізація наявної інформації про інвестиційні можливості для веб-сайту громади; - розміщення щонайменше 10 промоційних матеріалів про інвестиційні можливості громади на офіційних сайтах органів місцевого самоврядування та виконавчої влади вищого рівня;

	<ul style="list-style-type: none"> - збільшення обсягів залучених інвестицій, розвиток підприємництва, територій; - участь у щонайменше 3 бізнес-форумах та виставках регіонального, національного та європейського рівнів. 				
Ключові заходи проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - підготовка маркетингових матеріалів на українській, та англійській мовах: папка, маркетингова брошура з детальним описом громади та детальні інформаційні листівки, буклети з описом інвестиційних проектів та інвестиційних ділянок; - розробку презентаційних матеріалів, відеороликів та розміщення їх на офіційній сторінці сільської ради; - підготовка якісної промоційної продукції та розміщення її на інвестиційному порталі Одеської обласної державної адміністрації, на сайті агенції Invest Ukraine та інших тематичних ресурсах; - участь громади у різних бізнес форумах, інвестиційних ярмарках, проектах з метою поширення інформації про громаду, налагодження ділових зв'язків із можливими партнерами. 				
Період здійснення:	2024-2028 роки:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	0	50,0	20,0	20,0	90,0
Джерела фінансування:	Сільський бюджет, інші джерела не заборонені чинним законодавством.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада.				
Інше:					

**Технічні завдання на проекти місцевого розвитку Операційної цілі
1.2. «Покращення механізмів підтримки бізнесу».**

2.1.1.1.4 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	1.2.1. Покращення системи видачі дозвільних документів для підприємців за принципом «єдиного вікна».
Назва проекту:	4. Покращення системи видачі дозвільних документів для підприємців за принципом «єдиного вікна».
Цілі проекту:	Спрощення ведення бізнесу, усунення зайвих перепон та скорочення часу для отримання документів дозвільного характеру, ліквідація умов що спричиняють корупційні діяння.
Територія впливу проекту:	Населені пункти громади.
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	8,0 тис. осіб.
Стислий опис проекту:	В структурі виконавчих органів Курісовської сільської ради утворено Центр надання адміністративних послуг. Наразі документи дозвільного характеру не надаються Для організації цього процесу необхідно встановлення додаткових програм та придбання сучасної оргтехніки, яку планується встановити та придбати у найближчий період.
Очікувані результати:	<ul style="list-style-type: none"> - прозорість, відкритість, поінформованість суб'єктів підприємницької діяльності про порядок видачі, перелік документів, які видаються у «Прозорому офісі», час необхідний для їх отримання; - укомплектування необхідними технічними засобами, обладнанням; - підвищення підприємницької активності, розвиток бізнесу; - збільшення надходження до місцевого бюджету.
Ключові заходи проекту:	- розробка та затвердження на сесії ради Положення про організацію видачі документів дозвільного характеру за принципом «організаційної єдності»;

- забезпечити інформування населення, СПД про перелік послуг, які вони можуть отримати у селищній раді та її виконавчих органах за принципом «єдиного вікна».

Період здійснення:	2024-2025 роки:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027		Разом
	0	600	100	100	800
Джерела фінансування:	Сільський бюджет, державний бюджет, неурядових вітчизняних та іноземних організацій, спонсорів.				кошти
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада, державні органи влади, неурядові вітчизняні та іноземні організації, спонсори зацікавлені в реалізації таких проектів.				
Інше:					
Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	1.2.2. Проведення навчання для виробників сільськогосподарської продукції з метою покращення ефективності їх роботи і збуту продукції (переробка сільгосппродукції, заготівля молока, кооперативи).				
Назва проекту:	5. Стимулювання підприємницької активності сільськогосподарських виробників.				
Цілі проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - створення нових робочих місць в громаді; - збільшення надходжень до бюджету громади; - підвищення рівня поінформованості серед дрібних виробників сільськогосподарської продукції про можливості покращення їхньої діяльності, зокрема шляхом об'єднання у сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи, участі у регіональних, національних та європейських програмах з підтримки розвитку сільського господарства. - збільшення кількості малих та середніх підприємств. 				
Територія впливу проекту:	Населені пункти громади.				
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	8,0 тис. осіб.				
Стислий опис проекту:	Особисті селянські господарства громади в основному займаються виробництвом сільськогосподарської продукції для власних				

потреб, однак певна її частина йде на реалізацію. Найбільше з особистих підсобних господарств населення реалізується продукції тваринництва – молоко, м'ясо, городництва – фрукти, овочі. Реалізація всієї сільськогосподарської продукції йде безпосередньо із особистих домогосподарств, або на ринку. Відповідно умови та ціну, як правило за невеликі партії товару, диктує покупець і вони є заниженими. Виходом із цього становища може бути створення кооперативів відповідного напрямку. Однак через пасивність і незнання про можливості об'єднання в СОК люди втрачають кошти.

Шляхом подолання цієї проблеми є проведення профільних семінарів і навчань.

Очікувані результати:

- підвищення підприємницької активності виробників сільськогосподарської продукції (збільшення обсягів виробництва, доступність до кредитних ресурсів, розширення ринків збуту продукції, підвищення конкурентного середовища);
- збільшення кількості суб'єктів аграрного бізнесу;
- збільшення податкових надходжень і платежів до бюджету;
- збільшення робочих місць;
- зменшення кількості громадян і особливо молоді, що виїжджає за межі громади в пошуках роботи;
- проведення 3-5 тематичних семінарів, тренінгів, навчань, обміну досвідом із іншими громадами району, області.

Ключові заходи проекту:

- визначення із числа штатних працівників сільської ради відповідальної особи за розвиток підприємництва, або залучення на умовах контракту зовнішнього фахівця;
- підготовка інформаційних матеріалів та доведення їх до відома виробників

сільськогосподарської продукції;

- організація 3-5 семінарів, навчань, тренінгів, обміну досвідом із іншими громадами району, області.

Період здійснення:

2024-2028 роки:

Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.

2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
0	30,0	50,0	30,0	110

Джерела фінансування:

Сільський бюджет, кошти неурядових вітчизняних та іноземних організацій, спонсорів.

Ключові потенційні учасники проекту:

Сільська рада, державні органи влади, центр зайнятості, неурядові вітчизняні та іноземні організації, спонсори зацікавлені в реалізації таких проектів.

Інше:

Завдання Стратегії, якому відповідає проект:

1.2.3. Покращення співпраці влади з бізнесом.

Назва проекту:

6. Покращення співпраці влади з бізнесом шлях до розвитку громади.

Цілі проекту:

- надання практичної правової допомоги СПД щодо розробки установчих документів, вирішенні господарських, фінансових, земельних питань;

- зменшення регуляторного впливу на бізнес;

- збільшення кількості суб'єктів підприємництва;

- збільшення надходжень до бюджету;

- проведення регулярних зустрічей влади із представниками бізнесу.

Населені пункти громади.

Територія впливу проекту:

8,0 тис. осіб.

Орієнтовна кількість отримувачів вигод

Стислий опис проекту:

Тісна співпраця влади і бізнесу, їх розуміння спільного вирішення найбільш проблемних питань життєдіяльності громади є запорукою успішного розвитку територій. У громаді між радою та її виконавчими органами склались ділові, партнерські зв'язки та стосунки. Із найбільш важливих питань проводяться консультації, круглі столи, громадське

обговорення, як правило це питання благоустрою, оподаткування. Рада та її органи вживають самих ефективних заходів, щоб понизити регуляторний вплив на бізнес. Ця робота має бути висвітлена та поширена серед населення, особливо підприємливого, саме тому необхідно створити на сайті ради розділ «Гаряча лінія для бізнесу» з можливістю представникам бізнесу отримувати швидку відповідь як за допомогою онлайн форми, так і по телефону від компетентної особи.

Очікувані результати:

- збільшення кількості суб'єктів бізнесу;
- зменшення кількості підприємницьких структур, що працюють за тіньовими схемами;
- збільшення податкових надходжень і платежів до бюджету;
- збільшення робочих місць;
- зменшення кількості громадян і особливо молоді, що виїжджає за межі громади в пошуках роботи;
- надання підприємцям, упродовж року, не менше 30 консультацій.

Ключові заходи проекту:

- визначення із числа штатних працівників сільської ради відповідальної особи котра буде комунікувати із СПД в межах компетенції;
- запровадження механізму «зворотного зв'язку» на офіційному сайті сільської ради для звернень громадян щодо різних аспектів діяльності СПД (створення кнопки «Гаряча лінія для бізнесу», онлайн форми і телефонного номера для консультацій).

Період здійснення:

2024-2028 роки:

Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.

2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
0	30,0	50,0	30,0	110

Джерела фінансування:

Сільський бюджет.

**Технічні завдання на проекти місцевого розвитку Операційної цілі 1.3.
«Розробка містопланувальної документації».**

Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	1.3.1. Розробка детального плану територій.				
Назва проекту:	7. Розробка Генеральної базової містобудівної документації Курісовської громади.				
Цілі проекту:	Виготовлення детального плану територій Курісовської громади з урахуванням перспектив розвитку.				
Територія впливу проекту:	Територія Курісовської громади				
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	8.0 тис. осіб.				
Стислий опис проекту:	Відсутність містобудівної документації з урахуванням перспектив перешкоджає розвитку громади. Розробка детального плану територій Курісовської громади надасть можливість будівництва промислових та торгівельних споруд, соціальних споруд та інше.				
Очікувані результати:	<ul style="list-style-type: none"> - розробка актуальної містобудівної документації, що визначає довгострокову стратегію розвитку громади; - реалізації інвестиційних, соціальних проектів, індивідуальної забудови. 				
Ключові заходи проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - розробка історико-архітектурного опорного плану; - формування плану зонування територій; - розробка детального плану територій; - затвердження плану на сесії ради. 				
Період здійснення:	2023 рік:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	4000	0	0	4000,0	4000
Джерела фінансування:	Сільський бюджет.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада.				
Інше:					

Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	1.3.2. Затвердження генеральних планів населених пунктів, які увійшли до складу ОТГ.
---	--

Назва проекту:	8. Внесення змін та затвердження Генеральних планів населених пунктів сільської об'єднаної територіальної громади.
Цілі проекту:	Забезпечення населених пунктів Курісовської сільської об'єднаної територіальної громади актуальною містобудівною документацією.
Територія впливу проекту:	Сільські населені пункти ОТГ.
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	6,0 тис. осіб.
Стислий опис проекту:	Діючі генеральні плани сільських населених пунктів сільської територіальної громади (крім Курісове) були розроблені у 90-х роках ХХ століття. Відповідно вони є застарілими і не відповідають вимогам щодо соціально-економічного розвитку територій. Більше того вони його в певній мірі його сповільнюють і затримують. Як результат рада не може приймати рішень щодо надання земельних ділянок під розміщення нових житлових будинків, об'єктів соціального, культурного, освітнього, виробничого призначення і т. д. Наразі проекти готові до проведення громадських слухань, в 2023 році такі документи можуть бути готовими до затвердження на сесії ради.
Очікувані результати:	<ul style="list-style-type: none"> - розробка актуальної містобудівної документації, що визначає довгострокову стратегію розвитку населених пунктів; - розширення меж сіл громади для забудови, розміщення об'єктів виробничого та соціального призначення.
Ключові заходи проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - збір пропозицій щодо планування території сіл громади, розробка детального плану територій - проведення громадських слухань, затвердження -затвердження Генеральних планів сіл: Каїри, Новомиколаївка, Сербка.

Період здійснення:	2023 рік			
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	Разом
	4000	0	0	4000,0
Джерела фінансування:	Сільський бюджет, субвенції з державного бюджету			
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада.			
Інше:				

**Технічні завдання на проекти місцевого розвитку Операційної цілі
1.4. «Розвиток туризму».**

Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	1.4.1. Формування каталогу туристичних об'єктів в громаді.
Назва проекту:	9. Визначення каталогу туристичних переваг Курісовської громади.
Цілі проекту:	- підвищення туристичної та інвестиційної привабливості громади; - збільшення кількості робочих місць у сфері обслуговування; - збільшення можливостей для проведення вільного часу на території Курісовської ОТГ.
Територія впливу проекту:	Населені пункти Курісовське ОТГ.
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	8.0 тисячі, зовнішні туристи.
Стислий опис проекту:	Курісове і навколишні села є достатньо привабливими для зовнішнього туриста завдяки видатним особистостям, які пов'язані з цими територіями, а також з цікавими туристичними дестинаціями. Несистематизованість інформації про туристичні переваги Курісовської ОТГ не дозволяють сформувати цілісний продукт для гостей громади і місцевих мешканців, сформувати сучасний контент і включити цю комплексну і перевірену інформацію до регіональних, національних та європейських туристичних маршрутів.
Очікувані результати:	- визначення не менше 20 туристичних дестинацій на території Курісовської ОТГ.

	- підготовка каталогу туристичних дестинацій громади з описом у формі текстового, фото-, відео, та аудіо контенту.				
Ключові заходи проекту:	<p>- формування розпорядженням селищного голови, Робочої групи з числа місцевих експертів, краєзнавців, істориків, громадських діячів і педагогів;</p> <p>- розробка каталогу туристичних дестинацій на території громади, цікавий для зовнішнього і внутрішнього туриста із врахуванням мультикультурної складової історії краю;</p> <p>- підготовка текстових, фото-, відеоописів, дестинацій, з перекладом на англійську мову.</p>				
Період здійснення:	2022-2028 роки:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	50,0	0	0	0	50,0
Джерела фінансування:	Місцевий бюджет, інші джерела, не заборонені законодавством.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада, навчальні заклади.				
Інше:					

Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	1.4.2. Розробка туристичного маршруту «Шляхами історії по Курісовській громаді».
Назва проекту:	10. Розробка туристичного маршруту «Шляхами історії по Курісовській громаді».
Цілі проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - привернення уваги до території Курісовської ОТГ зовнішнього туриста; - розвиток малого і середнього бізнесу; - покращення туристичної інфраструктури.
Територія впливу проекту:	Курісовська ОТГ.
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	8.0 тисяч мешканців ОТГ, зовнішні туристи
Стислий опис проекту:	Сучасний турист охоче користується готовими туристичними продуктами у вигляді комплексних турів або індивідуальних туристичних маршрутів.

	<p>Подорожуючи з сім'єю на авто, або перетинаючи автобусом в режимі транзиту Курісовську ОТГ, він може затриматись тут на годину-другу, щоб подивитись на цікаві об'єкти, які тут знаходяться. Для розкриття туристичного потенціалу громади і покращення її туристичної привабливості потрібно створити цілісний туристичний продукт, який, крім списку самих об'єктів, і постатей, пов'язаних з історією, міг би також включати опис інфраструктури послуг (заклади харчування, логістичні особливості, місця, де можна переночувати).</p>				
Очікувані результати:	<p>- розробка туристичного маршруту з можливістю категоризації туристичних об'єктів: «мультикультурність», «Паркові зони», «Архітектура XIX століття», «Природні об'єкти», «Рекреаційні зони», «Найкраще з найкращих».</p>				
Ключові заходи проекту:	<p>- розподіл туристичних дестинацій громади по категоріях; - нанесення об'єктів з описами і фотографіями на мапу MyGoogleMaps з можливістю відімкнення шарів; - розрахунок часу і логістичних особливостей відвідування обраних пам'яток (Скільки часу треба, щоб потрапити з центру Курісового до кожної з дестинацій, кілометраж, врахувати можливість відвідин об'єктів в рамках однієї категорії протягом одного дня і найцікавіших серед усіх категорій); - розробка на основі MyGoogleMaps буклету з картою дестинацій і описом найцікавіших об'єктів для туристів на території Курісовської ОТГ в паперовій та PDF – версіях.</p>				
Період здійснення:	2022-2023 роки:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	100	0	0	0	100
Джерела фінансування:	Місцевий бюджет, інші джерела, не заборонені законодавством.				

Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада				
Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	1.4.3. Покращення туристичної впізнаваності Курісовської ОТГ.				
Назва проекту:	11. Покращення туристичної впізнаваності Курісовської ОТГ.				
Цілі проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - покращення іміджу і туристичної привабливості Курісовської громади; - збільшення кількості туристів, які скористаються послугами місцевих підприємців; - привернення уваги водіїв та пасажирів транзитного транспорту і турагенцій. 				
Територія впливу проекту:	Курісовська ОТГ.				
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	8.0 тисяч.				
Стислий опис проекту:	Наявність туристичного маршруту і каталогу туристичних DESTINAЦІЙ може дозволити спрогнозувати появу більшої кількості потенційних туристів в Курісовому і в околицях вже в 2023 році. Полегшити їм навігацію по туристичних об'єктах можуть туристичні карти, розроблені на основі даних з Курісовської MyGoogleMaps.				
Очікувані результати:	Починаючи з другого року після завершення реалізації проекту доходи малого і середнього бізнесу у сфері обслуговування зростуть на 20%.				
Ключові заходи проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - розробка на основі даних MyGoogleMaps і каталогу туристичних DESTINAЦІЙ дизайну туристичної навігації; - встановлення на двох в'їздах до Курісового туристичних мап з написами українською та англійською мовами; - поширення інформації про проект у місцевих та регіональних ЗМІ. 				
Період здійснення:	2022-2028 роки:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027		Разом
	60	20	0	0	80
Джерела фінансування:	Місцевий бюджет, інші джерела, не заборонені				

	законодавством.	
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада	

Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	1.4.4. Розробка туристичної промодуції і туристичного розділу на сайті громаді.				
Назва проекту:	12. Розробка туристичної промодуції Курісовської ОТГ.				
Цілі проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - привернення уваги до Курісовської ОТГ з боку зовнішнього та внутрішнього туриста; - покращення туристичної привабливості Курісовської ОТГ; - розвиток малого і середнього бізнесу. 				
Територія впливу проекту:	Курісовська ОТГ.				
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	8.0 тисяч.				
Стислий опис проекту:	Ширша аудиторія потенційних гостей громади може зацікавитись місцевими атракціями завдяки привабливій промоційній продукції – буклетам, мапам, сувенірам та он-лайн ресурсам.				
Очікувані результати:	<ul style="list-style-type: none"> - розробка і друк 500 буклетів про туристичні переваги Курісовської ОТГ; - розробка розділу «Туризм» на сайті сільської ради (на основі наявних даних про туристичні дестинації Курісовської ОТГ). 				
Ключові заходи проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - проведення конкурсу на вибір підприємств-виконавців друку буклету і розробки дизайну туристичного розділу сайту сільської ради; - підготовка і систематизація інформації двома мовами (українською та англійською) для розміщення в буклеті і на сайті; - виготовлення буклетів і розробка інтерактивного сайту (розділу); - проведення промоції результатів проекту в ЗМІ. 				
Період здійснення:	2022-2025 роки:				
Орієнтовна вартість проекту, тис.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом

грн.	50	50	0	0	100
Джерела фінансування:	Місцевий бюджет, інші джерела, не заборонені законодавством.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада				

**Технічні завдання на проекти місцевого розвитку Стратегічної цілі 2
«Покращення якості надання адміністративних, освітніх, медичних,
соціальних та інших послуг».**

**Технічні завдання на проекти місцевого розвитку Операційної цілі 2.1.
«Оптимізація роботи комунальних підприємств в громаді».**

Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	2.1.1. Модернізація технопарку КП «Сількомунгосп»
Назва проекту:	13. Модернізація технопарку комунального підприємства «Сількомунгосп».
Цілі проекту:	- зміцнення матеріально-технічної бази комунального підприємства; - покращення якості існуючих та розширення переліку послуг, що надаються фізичним та юридичним особам громади; - поліпшення благоустрою та санітарного стану населених пунктів громади.
Територія впливу проекту:	Населені пункти Курісовської ОТГ.
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	8.0 тис. осіб.
Стислий опис проекту:	Парк техніки КП «Сількомунгосп» поповнюється новими транспортними засобами та обладнанням. Для покращення надання комунальних послуг необхідно, зокрема, закупити сміттєвоз, комбінований багатофункціональний трактор, автобус. Завдяки цьому комунальне підприємство зможе надавати нові якісні послуги та розширити їх перелік. За рахунок зміцнення матеріальної та технічної бази комунальне підприємство зможе на рівних конкурувати із іншими підприємствами

	на ринку надання платних послуг.				
Очікувані результати:	<ul style="list-style-type: none"> - поповнення комунальної служби новими транспортними засобами, обладнанням, інвентарем; - покращення якості наданих послуг; - розширення переліку послуг; - покращення санітарного стану та благоустрою населених пунктів. 				
Ключові заходи проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - передбачення у програмах сільської ради заходів спрямованих на зміцнення матеріально-технічної бази КП; - придбання транспортних засобів, інвентарю та обладнання; - передача матеріально-технічних засобів на баланс КП. 				
Період здійснення:	2022-2028 роки:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	4000	1500,0	1100	600,0	7200
Джерела фінансування:	Сільський бюджет, інші бюджетні і позабюджетні кошти.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада, комунальне підприємство.				
Інше:					
Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	2.1.2. Запровадження системи звітності та бізнес-планів для КП.				
Назва проекту:	14. Запровадження системи звітності та бізнес-планів для комунального підприємства.				
Цілі проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - здійснення контролю за цільовим використанням коштів сільської ради, що спрямовуються на вирішення питань благоустрою населених пунктів, надання платних послуг юридичним та фізичним особам; - покращення ефективності роботи комунального підприємства в Курісовській ОТГ; - сприяння комунальному підприємству у здійсненні господарської роботи, реалізації бізнес-планів. 				
Територія впливу проекту:	Населені пункти Курісовської ОТГ.				

Орієнтовна кількість отримувачів вигод	8.0 тис. осіб.
Стислий опис проекту:	<p>Комерційна діяльність комунального підприємства це – діяльність спрямована на отримання і збільшення прибутку (доходу), зменшення сукупних витрат та задоволення потреб населення у якісних послугах.</p> <p>Розвиток бізнес-планування передбачає введення в практику цілей, розробку стратегій і узгодження планів та дій, розподілення ресурсів відповідно до встановлених пріоритетів розвитку.</p> <p>Житлово-комунальне господарство громади, як і в цілому галузь в державі, не в змозі задовольнити потреби та очікування населення. Така ситуація склалась під впливом таких об'єктивних факторів, як постійне бюджетне недофінансування, незбалансована тарифна політика, неплатежі населення. При цьому існує ще одна, не менш важлива, але вже суб'єктивна причина – відсутність ясних, обґрунтованих планів розвитку комунального підприємства, що в свою чергу не дозволяє ефективно ним управляти.</p> <p>Внаслідок багаторічної малоефективної роботи КП назріла проблема у розробці бізнес-плану для нього, як комплексного багатофункціонального документа.</p>
Очікувані результати:	<ul style="list-style-type: none"> - зміцнення матеріально-технічної бази комунального підприємства; - дотримання фінансової дисципліни, раціональне і ефективно використання бюджетних коштів; - покращення якості наданих послуг та розширення їх переліку; - реалізація бізнес-планів спрямованих отримання додаткових фінансових ресурсів; - поповнення бюджету сільської ради за рахунок відрахувань із прибутку; - покращення якості надання комунальних

	послуг; - визначення пріоритетності напрямків розвитку та діяльності комунального підприємства.				
Ключові заходи проекту:	- проведення щорічного аналізу стану КП, поточних цілей його діяльності і ролі у вирішенні соціальних завдань в громаді; - формування цілей і розділів бізнес-плану із врахуванням сфер діяльності; - оформлення цілісної структури документу; - щорічне звітування КП перед виконкомом і радою.				
Період здійснення:	2022-2028 роки:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	4000	1500	1100	600	7200
Джерела фінансування:	Сільський бюджет, інші бюджетні і позабюджетні кошти.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада, комунальне підприємство.				
Інше:					

Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	2.1.3. Розробка прозорої системи тарифів на комунальні послуги з проведенням роз'яснювальної роботи серед населення.
Назва проекту:	15. Тарифи на комунальні послуги під контроль громадськості.
Цілі проекту:	- забезпечення відкритості та доступності громадськості до формування тарифів на комунальні послуги; - запровадження обґрунтованості сітки тарифів на комунальні послуги в громаді; - підвищення рівня довіри мешканців громади до влади.
Територія впливу проекту:	Населені пункти Кірісовської ОТГ.
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	8.0 тис. осіб.
Стислий опис проекту:	З початку процесу децентралізації в Україні об'єднаним громадам надано більш розширені повноваження щодо розпорядження власними

	ресурсами та майном. Реалізація цього проекту буде здійснюватись шляхом громадських обговорень розміру тарифів, інформування фізичних та юридичних осіб про їх фінансові складові в електронних засобах масової інформації. Для цього буде створений відповідний розділ на офіційному сайті сільської ради і запроваджена система визначення її точки зору з приводу якості надання комунальних послуг і роботи комунальних підприємств.										
Очікувані результати:	- доступність інформації про складові тарифоутворення; - затвердження реально обґрунтованих тарифів на сесії ради.										
Ключові заходи проекту:	- створення комісії сільської ради із питань формування тарифів на комунальні послуги та забезпечення її своєчасної роботи; - доведення до відома населення інформації про зміни тарифів та їх обговорення; - проведення експертизи тарифів; - затвердження тарифів на сесії ради.										
Період здійснення:	2022-2028 роки:										
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>2022-2023</th> <th>2024-2025</th> <th>2026-2027</th> <th>2028</th> <th>Разом</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0</td> <td>1</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table>	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом	0	1	0	0	1
2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом							
0	1	0	0	1							
Джерела фінансування:	Сільський бюджет.										
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада, комунальне підприємство «Сількомунгосп»										

Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	2.1.4. Введення в штатний розпис сільської ради посади інспектора з благоустрою для контролю за спалюванням сміття, вивантаження в недозволених місцях, порушеннями правил благоустрою та норм будівництва, тощо.
Назва проекту:	16. Покращення дотримання Правил благоустрою в населених пунктах громади.
Цілі проекту:	- введення в штатний розпис виконавчих органів сільської ради штатної посади інспектора з

	<p>благоустрою;</p> <ul style="list-style-type: none"> - покращення естетичного вигляду територій населених пунктів громади; - наведення на території громади чистоти і порядку, посилення відповідальності громадян за дотриманням Правил благоустрою.
Територія впливу проекту:	Населені пункти Курісовської ОТГ.
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	8.0 тис. осіб.
Стислий опис проекту:	Виконанню цього проекту має передувати робота по розробці та затвердженню нових Правил благоустрою в населених пунктах територіальної громади. Завдяки запровадженим заходам вдасться покращити благоустрій населених пунктів громади. Враховуючи численні порушення, завдяки затвердженню нормам і запровадженням посади інспектора з благоустрою буде покращено стан чистоти вулиць і забезпечено додаткові надходження до бюджету сільської ради.
Очікувані результати:	<ul style="list-style-type: none"> - унормування питання інженерного захисту, розчищення, озеленення території, а також соціально-економічних, організаційно-правових та екологічних заходів на території громади; - зменшення кількості порушень Правил благоустрою; - дотримання громадянами чистоти і порядку на підпорядкованій території; - надходження додаткових коштів до бюджету громади від сплати штрафів за порушення Правил благоустрою.
Ключові заходи проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - прийняття рішення сільської ради про введення в штатний розпис виконавчих органів сільської ради посади інспектора із благоустрою, затвердження його посадових обов'язків; - затвердження на сесії сільської ради Правил

	благоустрою, з врахуванням прийнятого на роботу інспектора.				
Період здійснення:	2022-2028 роки:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	80	80	80	80	320
Джерела фінансування:	Сільський бюджет.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада.				

**Технічні завдання на проекти місцевого розвитку Операційної цілі
2.2. «Покращення надання муніципальних послуг».**

2.1.1.1.1.5 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	2.2.1. Оснащення Центру надання адміністративних послуг в Курісовській сільській територіальній громаді.
Назва проекту:	17. Оснащення Центру надання адміністративних послуг в Курісовській сільській територіальній громаді.
Цілі проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - полегшення мешканцям громади в отриманні муніципальних послуг не виїжджаючи за межі громади; - спрощення умов ведення бізнесу, усунення зайвих перепон та скорочення часу для оформлення підприємницької діяльності; - отримання документів дозвільного характеру за принципом «єдиного вікна»; - впровадження, в перспективі, можливості видачі ID-карток громадянина України і закордонних паспортів.
Територія впливу проекту:	Населені пункти громади.
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	8.0 тис. осіб.

Стислий опис проекту:	У в Курісовській сільській раді Центр надання адміністративних послуг, що займається наданням різноманітних послуг для фізичних та юридичних осіб. Така форма роботи сприяє відкритості та прозорості, доступності в роботі і здійснюється за принципом організаційної єдності. Завданням реалізації цього проекту є забезпечення повноцінної діяльності сільського ЦНАПу в селі Курісове та створення віддалених робочих місць в селах громади.				
Очікувані результати:	<ul style="list-style-type: none"> - прозорість, відкритість, поінформованість мешканців та суб'єктів підприємницької діяльності про порядок видачі, перелік документів, які видаються у прозорому офісі, час необхідний для їх отримання; - підвищення підприємницької активності, розвиток бізнесу. 				
Ключові заходи проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - укомплектування ЦНАПу необхідними технічними засобами, забезпечення його ефективної роботи; - проведення навчань для профільних фахівців. - забезпечення інформування населення про перелік послуг, режим роботи Центру надання адміністративних послуг; 				
Період здійснення:	2022-2025 рік:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026- 2027	2028	Разом
	250	250	0	0	500
Джерела фінансування:	Сільський бюджет, державний бюджет, кошти неурядових вітчизняних та іноземних організацій, спонсорів.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада, державні органи влади, неурядові вітчизняні та іноземні організації, спонсори зацікавлені в реалізації таких проектів				

**Технічні завдання на проекти місцевого розвитку Операційної цілі
2.3. «Підвищення якості освітніх послуг».**

2.1.1.1.6 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	2.3.1. Розвиток позашкільної освіти в населених пунктах громади				
Назва проекту:	18. Зміцнення та модернізація матеріально-технічної бази дошкільних та інших закладів позашкільної освіти, оновлення навчально-виховного процесу.				
Цілі проекту:	- модернізація закладів позашкільної освіти; - покращення якості навчально-виховного процесу.				
Територія впливу проекту:	Населені пункти громади.				
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	800 дітей дошкільного та шкільного віку.				
Стислий опис проекту:	Існуюча мережа дошкільної освіти спроможна забезпечити потребу дітей громади. Але необхідно проводити капітальні ремонти та укомплектуванням обладнанням, меблями, інвентарем, технічними засобами, тощо виключно стратегічно важливих і перспективних для громад об'єктів.				
Очікувані результати:	Покращення якості навчально-виховного процесу в закладах позашкільної освіти				
Ключові заходи проекту:	- придбання для закладів позашкільної освіти нового обладнання, меблів, технічних засобів навчання, устаткування; - проведення щорічних поточних ремонтів дошкільних навчальних закладів; - проведення заходів із благоустрою території ДНЗ; - оптимізація мережі дошкільних закладів освіти громади.				
Період здійснення:	2022-2028 роки:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	1000	1000	1000	1000	4000
Джерела фінансування:	Сільський бюджет, державний бюджет, інші кошти не заборонені чинним законодавством.				
Ключові потенційні	Сільська рада, державні органи влади, неурядові				

учасники проекту:	вітчизняні та іноземні організації, спонсори зацікавлені в реалізації таких проектів.
--------------------------	---

2.1.1.1.1.7 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	2.3.2. Покращення механізму комунікації між батьками, учнями, педагогічним персоналом і місцевою владою.
Назва проекту:	19. Спільне вирішення питань розвитку і вдосконалення освіти в громаді.
Цілі проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - реформування освіти в громаді відповідно до державної концепції Нової української школи; - запровадження нових методів навчально-виховного процесу, що базуються на тісній взаємодії батьків учнів, вихованців, педколективу; - створення належних умов для забезпечення інтелектуального та фізичного розвитку дітей; - налагодження ефективного діалогу між педколективами та місцевою владою при вирішенні проблемних питань між сім'ями, діти яких навчаються у школах громади.
Територія впливу проекту:	Населені пункти громади.
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	600 дітей шкільного віку, їх батьки, вчителі, органи влади.
Стислий опис проекту:	<p>Рівень отриманих знань учнів шкіл є високим, про що свідчать результати зовнішнього незалежного оцінювання, призові місця у предметних олімпіадах.</p> <p>Такого результату вдається досягти за рахунок співпраці учнівського, вчительського і батьківського колективів, спрямованої на отримання високого результату. Між цими трьома групами існує належна комунікація, завдяки чому всі питання вирішуються колективно, вчасно і оперативно. Але є ряд проблемних питань.</p> <p>Запровадження «педагогіки партнерства» із</p>

	залученням ради та її виконавчих органів як сторони, яка безпосередньо залучена до фінансування навчального процесу, покращить діалог і багатосторонню комунікацію між учнями, вчителями та батьками, змінить односторонню авторитарну комунікацію «учитель – учень». Реалізація, за кошти місцевого бюджету «твердих заходів» в рамках застосування існуючої освітньої інфраструктури до стандартів Нової української школи.				
Очікувані результати:	Застосування до учнів шкіл Курісовської сільської ОТГ до засад особистісно-орієнтованої моделі освіти.				
Ключові заходи проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - покращення роботи шкільних самоврядних організацій, батьківських комітетів; - проведення, за рахунок сільського бюджету ремонту стратегічно-пріоритетних приміщень у НЗ, придбання нового обладнання, меблів, технічних засобів навчання, устаткування; - проведення олімпіад на рівні шкіл громади, з метою виявлення дітей, що можуть представляти школу на районному, обласному, національному рівнях; - покращення комунікації на рівні за схемою «школа-педагоги-батьки-поліція-служби в справах дітей та молоді»; 				
Період здійснення:	2022-2028 роки:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	50	50	50	50	200
Джерела фінансування:	Сільський бюджет, державний бюджет, кошти неурядових вітчизняних та іноземних організацій, спонсорів.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада, спонсори зацікавлені в реалізації таких проектів.				

2.1.1.1.8 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	2.3.3. Організація семінарів з метою вивчення кращих практик, навчальних поїздок для педагогів з метою обміну досвідом до інших регіонів країни.
Назва проекту:	20. Впровадження в освітніх закладах громади кращих практик організації навчально-виховного процесу, в тому числі завдяки обміну досвідом з колегами з інших регіонів.
Цілі проекту:	Реформування освіти в громаді відповідно до державної концепції Нової української школи, запровадження нових методів навчально-виховного процесу, створення належних умов для забезпечення інтелектуального та фізичного розвитку дітей.
Територія впливу проекту:	Населені пункти громади.
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	600 дітей шкільного віку.
Стислий опис проекту:	У статусі опорного навчального закладу Курісовський заклад освіти працює уже декілька років поспіль. За цей час підвищення кваліфікації за програмою пройшли директор школи, вчителі окремих предметів. Обмін досвідом позитивно впливає на покращення надання освітніх послуг в громаді, тому його потрібно підтримувати та практикувати. Ще більшої ефективності у підвищенні якості освіти можна досягти пізнаючи унікальний досвід колег з інших регіонів України.
Очікувані результати:	<ul style="list-style-type: none"> - проведення декількох навчальних поїздок педагогів з Курісовської ОТГ до закладів освіти інших громад; - покращення якості навчально-виховного процесу; - збільшення кількості учасників-переможців районних, обласних, республіканських олімпіад; - збільшення кількості учнів, що бажають здобувати освіту у освітніх закладах об'єднаної

	територіальної громади; - популяризація досвіду освітніх закладів серед інших громад району, регіону, країни; - участь педагогів з Курісовської ОТГ у районних, обласних конкурсах «Кращий педагог року».				
Ключові заходи проекту:	- організація декількох виїзних навчань з метою підвищення кваліфікації педагогів до інших освітніх закладів регіону і країни для переймання досвіду в організації навчально-виховного процесу; - забезпечення участі вчителів із Курісовської ОТГ в конкурсах «Кращий педагог району» «Кращий педагог області»; - підготовка презентаційних матеріалів про передові практики вчителів школи щодо вирішення питань реформування освіти, поліпшення навчально-виховного процесу, тощо; - проведення щорічних підсумкових нарад в закладах освіти громади, відзначення кращих вчителів.				
Період здійснення:	2022-2028 роки:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	30	40	50	50	170
Джерела фінансування:	Сільський бюджет, державний бюджет, кошти неурядових вітчизняних та іноземних організацій, спонсорів.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада, спонсори зацікавлені в реалізації таких проектів.				
Інше:					

2.1.1.1.9 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	2.3.4. Підготовка спеціалістів в галузі освіти із створенням їм належних умов для праці та життя.
Назва проекту:	21. Покращення якості освіти шляхом

	впровадження місцевих стимулів для педагогів.				
Цілі проекту:	Забезпечення освітніх закладів громади педагогічним кадрами.				
Територія впливу проекту:	Населені пункти громади.				
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	600 дітей шкільного віку.				
Стислий опис проекту:	Освітні заклади громади не в повній мірі забезпечені кваліфікованим кадрами. Щоб вирішити цю проблему необхідно здійснювати підготовку, коштом сільського бюджету, спеціалістів, створювати їм належні умови для праці та проживання.				
Очікувані результати:	<ul style="list-style-type: none"> - забезпечення освітніх закладів громади висококваліфікованими спеціалістами; - покращення якості надання освітніх послуг, виховання дітей; - зменшення відтоку молодих сімей із села до міста; - збільшення кількості учнів, що бажають здобувати освіту у освітніх закладах об'єднаної територіальної громади. 				
Ключові заходи проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - розробка системи місцевих стимулів для сільської молоді, що бажає здобувати педагогічну освіту та працювати в сільській місцевості; - прийняття програми ОТГ щодо фінансування із сільського бюджету навчання студентів у педагогічних вищих навчальних закладах за кошти громади; - здійснення конкурсного відбору кандидатів на навчання із числа молоді громади; - забезпечення спеціалістів, що навчались за кошти громади, тимчасовим житлом і підйомним коштом для придбання товарів першої необхідності. 				
Період здійснення:	2026-2028 рік:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	0	0	50,0	50,0	100

Джерела фінансування:	Сільський бюджет.
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада.

**Технічні завдання на проекти місцевого розвитку Операційної цілі
2.4. «Підвищення якості соціальних послуг».**

2.1.1.1.10 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	2.4.1. Покращення роботи виконавчого органу сільської ради з питань соціальної роботи, фахівця із соціальної роботи та соціальних робітників.
Назва проекту:	22. Фаховий підхід до вирішення соціальних питань в громаді.
Цілі проекту:	Надання якісних та доступних соціальних послуг населенню в територіальній громаді.
Територія впливу проекту:	Населені пункти громади.
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	8.0 тис. осіб.
Стислий опис проекту:	Для виконання власних повноважень у сфері надання соціальних послуг потрібно покращити роботу відділу соціального захисту населення, фахівця із соціальної роботи та соціальних робітників. Забезпечити їх належне матеріально-технічне оснащення.
Очікувані результати:	- надання якісних та доступних соціальних послуг населенню; - проведення фахової оцінки потреб соціально вразливих категорій населення, залучення ресурсів громади для їх підтримки.
Ключові заходи проекту:	- придбання матеріально-технічного оснащення для покращення роботи відділу соціального захисту населення, фахівця із соціальної роботи та соціальних робітників. Підвищення їх кваліфікації. - створення реєстру осіб, що потребують соціальних послуг, їх постійний супровід; - розробка програми соціального захисту

	населення Курісовської ОТГ				
Період здійснення:	2024-2028 роки:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	0	20	20	20	60
Джерела фінансування:	Сільський бюджет.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада.				

2.1.1.1.11 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	2.4.2. Покращення механізму інформування громадськості про соціальні послуги.
Назва проекту:	23. Підвищення рівня соціальної свідомості серед населення громади. Що потрібно про соціальні послуги?
Цілі проекту:	Надання якісних та доступних соціальних послуг населенню в територіальній громаді.
Територія впливу проекту:	Населені пункти громади.
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	8,0 тис. осіб.
Стислий опис проекту:	<p>Практика роботи показує, що рівень поінформованості населення про соціальні послуги та категорії громадян, які мають послуги на їх отримання є досить низьким. Як наслідок такий стан інформаційного забезпечення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - унеможлиблює комплексний підхід до надання соціальних послуг, інших видів допомоги для осіб, окремих соціальних груп, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть їх самостійно подолати; - призводить до критично низьких рівнів адресності та ефективності надання соціальних послуг. <p>Для подолання такого стану речей важливо</p>

	налагодити комунікацію між владою, громадськими організаціями, партнерами на населенням. Для цього варто частіше застосовувати такі її види: - усної (конференції, семінари, збори соціальних працівників, дискусії, круглі столи, тренінги, особисті зустрічі, тощо); - письмової (прес-релізи, брошури, буклети, статті, тощо); - засоби масової інформації (інформаційні відеоролики, соціальна реклама, тощо); - сучасні інформаційно-телекомунікаційні технології (Інтернет, мобільні телефони, тощо)				
Очікувані результати:	- обізнаність населення про соціальні послуги, що вони можуть отримати в громаді із різних джерел фінансування; - отримання якісних, доступних та вчасних соціальних послуг; - покращення фінансового і морального стану вразливих категорій населення.				
Ключові заходи проекту:	- проведення семінарів, тренінгів, навчань із соціально незахищеними громадянами; - повідомлення про соціальні послуги через електронні ЗМІ, листівки, брошури і т. д. - виявлення та обстеження соціально вразливих верств населення, прийняття рішень щодо їх супроводу.				
Період здійснення:	2022-2025 роки:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	5	5	0	0	10
Джерела фінансування:	Сільський бюджет, державний бюджет, кошти спонсорів.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада, спонсори зацікавлені в реалізації таких проектів.				

**Технічні завдання на проекти місцевого розвитку Операційної цілі
2.5. «Покращення стандартів медичного обслуговування населення
громади».**

2.1.1.1.12 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	2.5.1. Проведення інформаційної компанії з метою популяризації здорового способу життя.
Назва проекту:	24. Утвердження здорового способу життя в громаді.
Цілі проекту:	Доведення до відома громади інформації про заходи, що вживаються для утвердження здорового способу життя.
Територія впливу проекту:	Населені пункти громади.
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	8.0 тис. осіб.
Стислий опис проекту:	<p>У громаді є матеріально-технічна база спортивних, дозвіллевих закладів для занять фізичною культурою і спортом, проведення змістовного дозвілля.</p> <p>Такі заклади дають можливість для різнобічного розвитку різних категорій населення, починаючи і дітей шкільного віку, молоді та закінчуючи людьми старшого віку. Незважаючи на це ще мало жителів громади проводять вільний час на стадіонах, спортивних та ігрових майданчиках, віддаючи перевагу пасивному відпочинку. Тому необхідно покращити матеріально-технічну базу спортивних об'єктів та більш активно популяризувати здоровий спосіб життя на різних рівнях та у різний спосіб, зокрема шляхом проведення спортивних та рекреаційних заходів і інформування населення на сайті сільської ради та на носіях вуличної реклами.</p>
Очікувані результати:	<ul style="list-style-type: none"> - проведення спортивних заходів за участі молоді, старших осіб та людей з інвалідністю; - поінформованість жителів про заходи спортивного, дозвіллевого характеру, що проводяться в громаді; - обізнаність громади про шкідливість паління, вживання наркотичних засобів, алкоголю та

	переваги занять активним відпочинком, спортом, фізичною культурою, тощо.				
Ключові заходи проекту:	<p>- проведення щорічного спортивного заходу за «Кубок селищного голови» у різних номінаціях (категоріях);</p> <p>- пропаганда та формування здорового способу життя серед школярів;</p> <p>- просвітництво молоді з питань реагування на виклики сучасності;</p> <p>- будівництво (реконструкція, ремонт) дитячих, спортивних майданчиків на території громади;</p> <p>- придбання спеціального спортивного інвентарю</p>				
Період здійснення:	2022-2028 роки:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	150	100	30	70	350
Джерела фінансування:	Сільський бюджет, державний бюджет, кошти спонсорів.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада, спонсори зацікавлені в реалізації таких проектів.				

2.1.1.1.1.13 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	2.5.2. Проведення навчання лікувального персоналу з переходу на ведення медичної документації за новими зразками (e-health).
Назва проекту:	25. Створення електронних носіїв медичної документації.
Цілі проекту:	Зменшення «паперового» навантаження на лікарів, збільшення часу для лікування хворих.
Територія впливу проекту:	Населені пункти громади.
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	8.0 тис. осіб.

Стислий опис проекту:	Запровадження електронних форм медичної документації у закладах охорони здоров'я сіл Курісовської ОТГ відбувається не так швидко, як цього потребує реформа медицини. Їх застосування є ознакою прогресивних форм у медичній галузі, реальним засобом зменшення «паперового» навантаження на лікарів та збільшенням часу на спілкування з пацієнтами.				
Очікувані результати:	<ul style="list-style-type: none"> - вивільнення лікарів від заповнення медичних документів на паперових носіях; - запровадження електронного документообігу в усіх медичних закладах громади; - збільшення уваги до проблем із здоров'ям пацієнтів; - покращення рівня довіри мешканців громади до влади 				
Ключові заходи проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - визначення переліку необхідного обладнання та програмного забезпечення, що необхідне для переходу на ведення медичної документації за новими зразками (e-health); - придбання техніки та устаткування; - проведення навчання для медичного персоналу. 				
Період здійснення:	2022-2028 роки:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	50	50	30	30	160
Джерела фінансування:	Сільський бюджет, державний бюджет, кошти спонсорів.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада, спонсори зацікавлені в реалізації таких проектів.				

2.1.1.1.14 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	2.5.3. Створення механізму «електронної черги», запису до лікаря «он-лайн».
Назва проекту:	26. Підвищення стандартів надання медичних послуг.
Цілі проекту:	Спростити процедуру записів на прийом до лікарів.
Територія впливу	Населені пункти громади.

проекту:					
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	8.0 тис. осіб.				
Стислий опис проекту:	<p>В Україні поступово впроваджується медична реформа, яка покликана змінити життя людей на краще. Працюють різні державні, регіональні та місцеві програми, що дають можливість покращити «доступність ліків» і вибору свого сімейного лікаря і т. д.</p> <p>Разом із тим пацієнти, що звертаються на прийом до лікаря втрачають багато часу на очікування своєї черги, тривалий час контактують із хворими. Змінити ситуацію може електронна черга пацієнтів, завдяки якій записатися на прийом до лікаря можна швидко, просто без витрачання купи вільного часу у лікарняних коридорах. Виконання цього завдання можливе завдяки запровадженню «електронної реєстратури» у закладах охорони здоров'я громади.</p>				
Очікувані результати:	<ul style="list-style-type: none"> - запровадження електронного запису на прийом до лікаря; - зменшення черг на прийом до лікаря; - раціональне використання власного часу (замість того, щоб чекати в черзі можна вирішити інші питання); - зменшення контакту із іншими хворими і особливо інфекційними; - збереження власного здоров'я (зменшення конфліктних ситуацій, непорозумінь, нервозність і т. д.). 				
Ключові заходи проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - визначення переліку необхідного обладнання; - придбання комп'ютерів із підключенням їх до Інтернету для запровадження «електронної черги». 				
Період здійснення:	2022-2028 роки:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	100	100	100	60	360
Джерела фінансування:	Сільський бюджет.				

Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада, амбулаторії, ФАПи
Інше:	

Технічні завдання на проекти місцевого розвитку Операційної цілі 2.6. «Підвищення рівня безпеки в громаді, у тому числі – екологічної».

2.1.1.1.15 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	2.6.1. Покращення системи збору і сортування сміття.
Назва проекту:	27. Роздільний збір сміття в громаді – крок до екологічної безпеки в державі.
Цілі проекту:	Покращення санітарного та екологічного стану сільських населених пунктів громади.
Територія впливу проекту:	Населені пункти громади.
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	8.0 тис. осіб.
Стислий опис проекту:	<p>Упродовж останніх років на території громади частково покращилась робота щодо поводження із твердими побутовими відходами. Однак є ще чимало проблемних питань у цій сфері.</p> <p>У кожному населеному пункті необхідно обладнати місця для роздільного збору сміття, налагодити його переробку чи утилізацію. Потрібно виявляти та ліквідувати невеликі стихійні сміттєзвалища, вчасно здійснювати підгортання та рекультивацію земель місцевих сміттєзвалищ.</p>
Очікувані результати:	<ul style="list-style-type: none"> - будівництво 9 мультифункціональних майданчиків для роздільного збору сміття і встановлення в них 28 сміттєвих контейнерів; - збереження довкілля від забруднення; - створення безпечних умов проживання для жителів навколишніх населених пунктів; - запровадження європейських стандартів

	збирання, транспортування та зберігання побутових відходів; - покращення санітарного та екологічного стану селища та сільських населених пунктів громади.				
Ключові заходи проекту:	- придбання 28 контейнерів для збирання сортованого сміття; - будівництво 9 контейнерних майданчиків для збору сміття; - проведення інформаційної компанії з метою підвищення екологічної свідомості мешканців громади; - збереження статусу селища, як населеного пункту «чистої території».				
Період здійснення:	2022-2028 роки:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	202-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	400	200	350	750	1700
Джерела фінансування:	Сільський бюджет, інші позабюджетні кошти.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада, КП «Сількомунгосп».				
Інше:					

2.1.1.1.16 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	2.6.3. Підвищення рівня екологічного контролю.
Назва проекту:	28. Підвищення рівня екологічного контролю в Курісовській ТГ.
Цілі проекту:	Забезпечення безпечних екологічних умов проживання населення в територіальній громаді.
Територія впливу проекту:	Населені пункти громади.
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	8.0 тис. осіб.

Стислий опис проекту:	У громаді здійснюється екологічний контроль згідно із вимогами законодавства про охорону довкілля всіма установами, організаціями, підприємствами незалежно від їх форм власності та громадянами. Щороку проводиться аналіз води у водопровідній мережі. Здійснюється нагляд за дотриманням благоустрою населених пунктів, поводження із твердими побутовими відходами, тощо. Разом із тим цей рівень є недостатній. Реалізувавши це завдання в громаді можна буде досягти більшого рівня екологічної безпеки.				
Очікувані результати:	<ul style="list-style-type: none"> - покращення водопостачання, дотримання стандартів якості питної води, очищення каналізаційних стоків на очисних спорудах; - зменшення випадків реалізації продуктів харчування на стихійних ринках; - покращення роботи із твердими побутовими відходами; - збереження довкілля від забруднення; - створення безпечних умов проживання для жителів громади. 				
Ключові заходи проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - здійснення щотижневого контролю за вивезенням ТПВ, щоквартального – за якістю питної води в комунальній водопровідній мережі, щорічного за якістю води в громадських криницях; - здійснення контролю за дотриманням на території громади Правил благоустрою . 				
Період здійснення:	2022-2028 роки:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	30	15	20	25	90
Джерела фінансування:	Сільський бюджет, інші позабюджетні кошти.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада, КП «Сількомунгосп».				
Інше:					

2.1.1.1.17 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	2.6.4. Встановлення камер відеоспостереження, дорожніх знаків.
Назва проекту:	29. Впровадження системи вуличного відеоспостереження у сільських населених пунктах громади – крок до забезпечення публічної безпеки та порядку.
Цілі проекту:	Здійснення відеоконтролю за публічними місцями з метою забезпечення безпеки та порядку, охорони пам'яток історії і культури, інших важливих об'єктів комунальної власності в селах громади, вжиття заходів щодо захисту та охорони прав, свобод та інтересів громадян, юридичних осіб від протиправних зазіхань, забезпечення кримінального та адміністративно провадження доказами, посилення безпеки дорожнього руху, підвищення рівня розкриття правопорушень.
Територія впливу проекту:	Населені пункти громади
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	8.0 тис. осіб.
Стислий опис проекту:	<p>Упродовж останніх років на території населених пунктів громади було скоєно ряд злочинів пов'язаних із зазіханням на комунальне майно та майно фізичних осіб.</p> <p>За цей же час здійснено ряд крадіжок із торгових точок, особистих домоволодінь, були випадки пошкодження комунального майна – спортивних, ігрових, відпочинкових об'єктів.</p> <p>Частина порушень розкрита, по інших бракує доказів і це затягує розкриття злочинів у часі.</p> <p>У рамках реалізації цього проекту, правоохоронної програми ОТГ передбачено встановити в кожному селі громади по 10 камер відеоспостережень. На сьогоднішній день у селах існує багато місць та об'єктів, які потребують</p>

	<p>посиленого захисту та контролю над ситуацією. До них відносяться об'єкти: інженерні мережі, транспортна інфраструктура, об'єкти культури, освіти, медицини, тощо.</p>				
Очікувані результати:	<ul style="list-style-type: none"> - встановлення камер відеоспостереження і системи управління та збору даних в публічних місцях громади; - посилення безпеки громадян, гарантування забезпечення їх захисту з боку місцевої влади та правоохоронних органів; - успішна протидія можливим загрозам інтересам держави, провокаціям, проявам тероризму; покращення криміногенної ситуації; - підтримання нормальної життєдіяльності села, шляхом спостереження за пам'ятниками архітектури, об'єктами ЖКГ, інфраструктурними та дорожніми об'єктами, закладами освіти, культури, медицини, тощо; - зменшення кількості дорожньо-транспортних пригод. 				
Ключові заходи проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - розробка проекту створення системи відеонагляду; - визначення на конкурсній основі виконавця роботи; - проведення роботи щодо облаштування системи відеоспостереження; - встановлення дорожніх знаків; - проведення роз'яснювальної роботи серед населення. 				
Період здійснення:	2022-2028 роки:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	разом
	300	300	200	100	900
Джерела фінансування:	Сільський бюджет, інші позабюджетні кошти.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада, КП «Сількомунгосп», суб'єкти підприємництва.				
Інше:					

**Технічні завдання на проекти місцевого розвитку Стратегічної цілі 3.
«Покращення стану інфраструктури в населених пунктах громади».**

**Технічні завдання на проекти місцевого розвитку Операційної цілі 3.1.
«Ремонт закладів освіти, культури, спорту і медицини».**

2.1.1.1.1.18 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	3.1.Капітальний ремонт шкіл в селах громади, запровадження на території громади навчально-виховного процесу за стандартами Нової української школи.
Назва проекту:	30. Створення нового освітнього простору: запровадженням новітніх стандартів навчально-виховного процесу, поліпшення матеріально-технічної бази за стандартами Нової української школи (НУШ) в школах громади
Цілі проекту:	Створення принципово нових, сучасних загальноосвітніх навчальних закладів, що дасть можливість для гармонійного розвитку дітей, підвищить їх бажання відвідувати школу та інтерес до навчання.
Територія впливу проекту:	Населені пункти громади
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	3.0 тис. осіб.
Стислий опис проекту:	Рівень отриманих знань учнів шкіл громади є високим про, що свідчать результати зовнішнього незалежного тестування, призові місця у предметних олімпіадах. Для підвищення їх спроможності надавати більш якісні освітні послуги у наступних роках планується вирішити питання щодо оновлення та модернізації матеріально-технічної та навчально-виховної бази.
Очікувані результати:	- створення комфортних умов для навчання учнів та перебування в закладі дітей, учителів, технічного персоналу, покращення умов для проведення навчально-виховного процесу;

	<ul style="list-style-type: none"> - встановлення належного температурного режиму у школі, що відповідає санітарним нормам; - забезпечення сучасного, привабливого зовнішнього вигляду приміщення; - досягнення економії бюджетних коштів та спрямування їх на інші потреби закладу; - формування безпечного середовища перебування дітей у освітньому закладі. - створення сучасних навчально-виховних комплексів, де будуть створені необхідні умови для здобуття конкурентоспроможної освіти, гармонійного розвитку дітей; - збільшення кількості учнів, що бажають отримувати глибокі, ґрунтовні та конкурентоздатні знання; - створення на базі школи навчально-методичного центрів для освітніх закладів сільської об'єднаної територіальної громади та інших навчальних закладів району; 										
<p>Ключові заходи проекту:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - розробка проектів на капітальний ремонт шкіл та впровадження енергозберігаючих заходів; - прийняття рішень виконавчого комітету сільської ради про затвердження робочого проекту; - визначення на конкурсній основі виконавців робіт; - проведення ремонтних робіт 										
<p>Період здійснення:</p>	<p>2022-2028 рік:</p>										
<p>Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th style="width: 15%;">2022-2023</th> <th style="width: 15%;">2024-2025</th> <th style="width: 15%;">2026-2027</th> <th style="width: 15%;">2028</th> <th style="width: 15%;">Разом</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1500</td> <td>1200</td> <td>1200</td> <td>1200</td> <td>5100</td> </tr> </tbody> </table>	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом	1500	1200	1200	1200	5100
2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом							
1500	1200	1200	1200	5100							
<p>Джерела фінансування:</p>	<p>Сільський бюджет, державний бюджет, кошти ДФРР, позабюджетне фінансування.</p>										
<p>Ключові потенційні учасники проекту:</p>	<p>Сільська рада, заклади освіти</p>										
<p>Інше:</p>											

2.1.1.1.19 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	Завдання 3.1.2. Будівництво стадіону в с. Курісове.
Назва проекту:	31. Будівництво стадіону в с. Курісове.
Цілі проекту:	Створення умов для занять фізичною культурою та спортом для учнів школи, жителів громади, проведення різноманітних змагань районного та регіонального рівня.
Територія впливу проекту:	Населені пункти Курісовської ТГ та інші сільські громади району.
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	10 тис. осіб.
Стислий опис проекту:	В громаді активно пропагандується заняття спортом, але місця для проведення тренувань та змагань відповідно до всіх вимог у громаді немає. Багато сільських команд мають бажання змагатися між собою, але необхідно створити для цього умови. Доцільно було б проводити змагання міжрайонного та обласного рівня саме в Курісове, це б одночасно пропагувало і здоровий спосіб життя, і туристичні визначні місця громади
Очікувані результати:	<ul style="list-style-type: none"> - залучення більше 1000 дітей із 15 громад, молоді, людей старшого віку до занять фізичною культурою і спортом, популяризація здорового способу життя; - покращення спортивної бази ОТГ; - забезпечення рівного, безперешкодного доступу до занять фізичною культурою і спортом; - забезпечення можливості організації здорового дозвілля; - забезпечення можливості для проведення сільських, районних, обласних змагань; - створення умов для підвищення спортивної

	майстерності, підготовки спортсменів-розрядників, майстрів спорту.				
Ключові заходи проекту:	- розробка робочого проекту ; - визначення на конкурсній основі виконавця роботи; - проведення будівельних робіт.				
Період здійснення:	2022-2023 роки:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	6500	0	0	0	6500
Джерела фінансування:	Сільський бюджет, державний бюджет, кошти ДФРР, інші джерела не заборонені чинним законодавством.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада.				
Інше:					

2.1.1.1.1.20 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	3.1.3. Оновлення матеріально-технічної бази закладів культури, медицини, фізичної культури і спорту.
Назва проекту:	2.2 32. Впровадження енергозберігаючих технологій в дошкільному навчальному закладі с. Сербка 2.3
Цілі проекту:	Проведення капітального ремонту приміщення дошкільного навчального закладу із впровадженням енергозберігаючих та енергоефективних заходів, збереження приміщення від руйнування.
Територія впливу проекту:	с. Сербка.
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	200 осіб.

Стислий опис проекту:	В приміщенні навчального закладу капітального ремонту не проводилось, внаслідок чого воно почало руйнуватись. Одним із першочергових завдань проекту є утеплення фасаду будівлі, заміна старих вікон та дверей на енергозберігаючі.				
Очікувані результати:	<ul style="list-style-type: none"> - підвищення рівня дошкільних освітніх послуг, забезпечення комфортного перебування дітей у садочку; - впровадження енергоефективних та енергозберігаючих проектів; - зниження споживання енергоресурсів; - формування належного температурного режиму; - забезпечення зовнішньої привабливості будівлі; - нагромадження та поширення практичного досвіду при впровадженні інших перспективних проектів. 				
Ключові заходи проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - розробка робочого проекту щодо капітального ремонту дошкільного навчального закладу із впровадження енергозберігаючих та енергоефективних заходів; - прийняття рішення виконавчого комітету сільської ради про затвердження робочого проекту; - визначення на конкурсній основі виконавця роботи; - проведення робіт щодо утеплення фасаду, заміни вікон та дверей ; - висвітлення відомостей про виконання проекту на офіційному сайті Курісовської сільської ради та засобах масової інформації. 				
Період здійснення:	2022-2023 рік:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	70.0	1000	0	0	1070
Джерела фінансування:	Сільський бюджет, державний бюджет, позабюджетне фінансування.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада.				
Інше:					

2.3.1.1.1 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	3.1.3. Оновлення матеріально-технічної бази закладів культури, медицини, фізичної культури і спорту.
Назва проекту:	2.4 33. Капітальний ремонт амбулаторії с. Курісове та приміщень ФАП у с. Каїри, с. Олександрівка і Новомиколаївка.
Цілі проекту:	Проведення капітального ремонту приміщень
Територія впливу проекту:	с. Курісове, с. Каїри, с. Олександрівка.
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	3000 осіб.
Стислий опис проекту:	Приміщення амбулаторії с. Курісове збудоване більше 200 років тому, на даний час в катастрофічному стані дах будівлі, терміново потрібна заміна частина вікон. Висота приміщень більше 3.5 метрів, для запровадження енергозбереження існує нагальна потреба встановлення нижчої стелі. В зв'язку з великою кількістю населення існує потреба в облаштуванні приміщень денного стаціонару. Приміщення ФАПів не ремонтувалося більше 20 років, необхідна заміна вікон та капітальний ремонт приміщень.
Очікувані результати:	<ul style="list-style-type: none"> - підвищення рівня надання послуг населенню у медичних закладах; - впровадження енергоефективних та енергозберігаючих проектів; - зниження споживання енергоресурсів; - формування належного температурного режиму для перебування людей в медичних закладах; - нагромадження та поширення практичного досвіду при впровадженні інших перспективних проектів.
Ключові заходи проекту:	- розробка робочого проекту щодо капітального ремонту Амбулаторії с. Курісове з впровадження енергозберігаючих та енергоефективних заходів;

	<ul style="list-style-type: none"> - розробка робочих проектів щодо ремонту ФАПів; - прийняття рішень виконавчого комітету сільської ради про затвердження робочих проектів; - визначення на конкурсній основі виконавців робіт; - проведення робіт - висвітлення відомостей про виконання проекту на офіційному сайті Курісовської сільської ради та засобах масової інформації. 				
Період здійснення:	2022-2023 роки:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	7000	1500	0	0	8500
Джерела фінансування:	Сільський бюджет, державний бюджет, позабюджетне фінансування.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада рада, суб'єкти підприємництва.				
Інше:					

Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	3.1.3. Оновлення матеріально-технічної бази закладів культури, медицини, фізичної культури і спорту.
Назва проекту:	34. Ремонт спортивного майданчика зі штучним покриттям в опорному закладі освіти с. Курісове.
Цілі проекту:	Проведення змагань між командами сіл громади, районних та обласних змагань, створення комфортних умов для занять спортом учнів закладу та мешканців громади
Територія впливу проекту:	Територія Курісовської громади та Березівського району
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	2000 осіб.
Стислий опис проекту:	Спортивний майданчик збудований в 2018 році та

	потребує ремонту огорожі, інвентаря та мережі освітлення.				
Очікувані результати:	Покращення технічного стану та високий рівень безпеки для занять спортом				
Ключові заходи проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - розробка робочого проекту; - прийняття рішення виконавчого комітету сільської ради про затвердження робочого проекту; - визначення на конкурсній основі виконавця робіт; - проведення робіт - висвітлення відомостей про виконання проекту на офіційному сайті Курісовської сільської ради та засобах масової інформації. 				
Період здійснення:	2023 рік:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	1500	0	0	0	1500
Джерела фінансування:	Сільський бюджет, позабюджетні кошти.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада , суб'єкти підприємницької діяльності				
Інше:					

2.4.1.1.1 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	3.1.3. Оновлення матеріально-технічної бази закладів культури, медицини, фізичної культури і спорту.				
Назва проекту:	2.5 35. Реконструкція мереж водопостачання 2.6				
Цілі проекту:	Безперебійне забезпечення населення громади якісною питною водою та недопущення шкідливого впливу неякісної води на стан здоров'я мешканців.				
Територія впливу проекту:	Села громади				
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	8000 осіб.				

Стислий опис проекту:	Часткова заміна водопровідних мереж, ремонт та обладнання башт Рожновського, поетапне встановлення систем очищення води.				
Очікувані результати:	- встановлення екологічно чистих мереж водопостачання та систем очищення і як наслідок якісна вода та покращення стану здоров'я мешканців громади;				
Ключові заходи проекту:	- розробка робочих проектів щодо капітального ремонту мереж водопостачання; - прийняття рішень виконавчого комітету сільської ради про затвердження робочих проектів; - визначення на конкурсній основі виконавців робіт; - проведення робіт;				
Період здійснення:	2023-2028 рік:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	750	1800	1200	2000	5750
Джерела фінансування:	Сільський бюджет, субвенції з державного бюджету позабюджетне фінансування.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада, суб'єкти підприємництва.				
Інше:					

2.6.1.1.1 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	3.1.3. Оновлення матеріально-технічної бази закладів культури, медицини, фізичної культури і спорту.
Назва проекту:	2.7 36. Реконструкція мереж вуличного освітлення
Цілі проекту:	Організація безпечного середовища для життєдіяльності
Територія впливу проекту:	ОТГ
Орієнтовна кількість	8000 осіб

отримувачів вигод											
Стислий опис проекту:	Мережі вуличного освітлення в селах громади не покривають всю територію сіл, деякі ділянки неосвітлені. Освітлення біля будинків культури, спортивних майданчиків, зон відпочинку недостатнє										
Очікувані результати:	- капітальний ремонт мереж вуличного освітлення в с. Каїри; - розширення вуличних мереж в селах Курісове, Сербка, Новомиколаївка; -забезпечення освітленням всіх вулиць сіл громади, покращення освітлення біля навчальних закладів, закладів культури, спортивних майданчиків;										
Ключові заходи проекту:	- розробка робочих проектів щодо капітального ремонту мереж вуличного освітлення; - прийняття рішень виконавчого комітету селищної ради про затвердження робочих проектів; - визначення на конкурсній основі виконавців робіт; - проведення робіт;										
Період здійснення:	2022-2028 роки:										
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>2022-2023</th> <th>2024-2025</th> <th>2026-2027</th> <th>2028</th> <th>Разом</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1500</td> <td>1300</td> <td>1300</td> <td>3800</td> <td>7900</td> </tr> </tbody> </table>	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом	1500	1300	1300	3800	7900
2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом							
1500	1300	1300	3800	7900							
Джерела фінансування:	Сільський, державний бюджети.										
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада.										
Інше:											

2.7.1.1.1 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	3.2. Покращення транспортного сполучення і стану доріг в громаді
Назва проекту:	2.8 37. Капітальний ремонт дороги місцевого значення Курісове - Сербка
Цілі проекту:	Покращення стану основної автомобільної магістралі між селами громади

Територія впливу проекту:	Територія громади				
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	8000 осіб.				
Стислий опис проекту:	Автодорога Курісове-Сербка знаходиться в аварійному стані. Переміщення шкільних автобусів по цій дорозі несе загрозу життю і здоров'ю дітей на шляху до учбового закладу. Рух по цій дорозі негативно впливає і на технічний стан автомобільного транспорту громадян та організацій і підприємств.				
Очікувані результати:	<ul style="list-style-type: none"> - реконструкція, оновлення дорожнього покриття; - розширення проїжджої частини; - скорочення часу на переїзд між селами громади та с.Курісове; - безпека руху для дітей дорослих; - покращення технічного стану автомобілів мешканців, підприємств та організацій. 				
Ключові заходи проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - ініціювання проведення ремонтних робіт перед Кабінетом Міністрів України та ДП «Укравтодор»; - прийняття рішення сесії Курісовської сільської ради про виділення субвенції Одеській філії ДП «Укравтодор» 				
Період здійснення:	2028 рік:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	0	0	0	50000,0	50000,0
Джерела фінансування:	Державний та сільський бюджети.				
Ключові потенційні учасники проекту:	ДП «Укравтодор», сільська рада				
Інше:					

2.8.1.1.1 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	3.2. Покращення транспортного сполучення і стану доріг в громаді
Назва проекту:	38. Капітальний ремонт доріг комунальної власності по селам громади

Цілі проекту:	Забезпечення населення громади якісними дорогами для безпечного руху				
Територія впливу проекту:	Територія сіл громади				
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	6.0 тис. осіб.				
Стислий опис проекту:	Дороги комунальної власності та проїжджі частини вулиць сіл громади частково знаходяться в аварійному стані, місцями тверде покриття відсутнє. Відремонтувати тверде покриття та побудувати тверде покриття в місцях без нього.				
Очікувані результати:	- прокладання не менше 10 км. доріг - покращення стандартів життя				
Ключові заходи проекту:	- розробка та затвердження ПКД; - проведення тендеру на визначення підрядної організації на виконання робіт; - проведення будівельних робіт; - інформування жителів громади про проведення робіт, виконання проекту.				
Період здійснення:	2027-2028 роки:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	0	0	2100,0	6500,0	6500,0
Джерела фінансування:	Сільський, державний бюджети, позабюджетні кошти.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада, суб'єкти підприємницької діяльності				
Інше:					

2.8.1.1.1.2 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	Завдання 3.2 Покращення транспортного сполучення і стану доріг в громаді				
Назва проекту:	39. Придбання автобуса для сполучення населених пунктів Курісовської сільської територіальної громади				
Цілі проекту:	- запровадження комунального маршруту між селами громади та с. Курісове				
Територія впливу					

проекту:	Населені пункти ОТГ.				
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	5.0 тис. осіб				
Стислий опис проекту:	<p>На теперішній час відсутнє автобусне сполучення між селами громади та с. Курісове. Приватні перевізники відмовляються від маршруту через економічну недоцільність. Мешканцям сіл немає чим доїхати до центральної усадьби для вирішення будь-яких питань у сільській раді чи на базар.</p> <p>По громаді відсутнє сполучення з районним центром, а на трасі в с. Курісове можна сісти на автобус Одеса – Березівка.</p>				
Очікувані результати:	Можливість мешканців громади зручно їздити між селами та мати можливість за потреби відвідати сільську раду				
Ключові заходи проекту:	- придбання автобусу Затвердження маршруту.				
Період здійснення:	2027 роки:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	0	0	2500	0	2500
Джерела фінансування:	Сільський , державний бюджети, позабюджетні кошти.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада				
Інше:					

3.3. «Впорядкування існуючих і створення нових рекреаційних і відпочинкових зон»:

2.8.1.1.1.3 Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	3.3. Впорядкування існуючих і створення нових рекреаційних і відпочинкових зон:
Назва проекту:	40.Встановлення пам'ятного знаку «Борцям за Свободу і Волю України»

Цілі проекту:	Створення в громаді місця для вшанування захисників України				
Територія впливу проекту:	с.Курісове				
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	3,5 тис. осіб.				
Стислий опис проекту:	<p>З 2014 року на території України ведуться бойові дії, з 24.02.2022 року російська федерація розпочала бойові дії по всій території країни. Мужні захисники ціною свого життя і здоров'я боронять Україну від загарбників.</p> <p>З метою вшанування пам'яті загиблих та подяки живим захисникам доцільно встановлення пам'ятного знаку.</p>				
Очікувані результати:	<ul style="list-style-type: none"> - вшанування героїв - виховання молоді 				
Ключові заходи проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - виготовлення проектно-кошторисної документації; - проведення експертизи проектної документації; - укладення договору з підрядником на виконання робіт; - проведення робіт; 				
Період здійснення:	2024 рік:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
	0	500	0	0	500
Джерела фінансування:	Сільський бюджет.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада				

Завдання Стратегії, якому відповідає проект:	3.3. Впорядкування існуючих і створення нових рекреаційних і відпочинкових зон:				
Назва проекту:	41. Висадка липового парку з облаштуванням алей та місць відпочинку				
Цілі проекту:	Створення зони відпочинку у с. Капітанівка по туристичному маршруту в с.Сербка.				
Територія впливу	Територія громади, територія				

проекту:											
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	20.0 тис. осіб.										
Стислий опис проекту:	<p>Екологічна система планети потребує захисту, в тому числі і шляхом зелених насаджень.</p> <p>Для забезпечення туристичної привабливості громади необхідно створення насиченої програми відпочинку. Однією з таких туристичних принад має стати липовий парк з природними джерелами та зонами відпочинку в селі Капітанівка.</p> <p>Липовий парк, кафе національної кухні по середині маршруту зробить відпочинок вихідного дня більш приємним.</p> <p>Одночасно липовий парк стане стимулом для розвитку приватного бджолярства в громаді та реалізації натурального липового меду, інших продуктів бджолярства туристам. Можливо під торговою маркою Курісовської громади.</p>										
Очікувані результати:	- підвищення туристичної привабливості громади, розвиток малого та середнього бізнесу, поповнення бюджету.										
Ключові заходи проекту:	<ul style="list-style-type: none"> - підготовка площ та придбання саджанців; - розчищення джерел; - висадка дерев, встановлення пішохідних доріжок, лавок, урн, фонарів; - будівництво кафе національної кухні, торгових яток - висадка лавандового поля 										
Період здійснення:	2027 -2028 роки:										
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>2022-2023</th> <th>2024-2025</th> <th>2026-2027</th> <th>2028</th> <th>Разом</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">0</td> <td style="text-align: center;">0</td> <td style="text-align: center;">1000</td> <td style="text-align: center;">300</td> <td style="text-align: center;">1300</td> </tr> </tbody> </table>	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом	0	0	1000	300	1300
2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом							
0	0	1000	300	1300							
Джерела фінансування:	Сільський бюджет, інші джерела										
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада, приватні підприємці										

Завдання Стратегії, якому відповідає	3.3. Впорядкування існуючих і створення нових рекреаційних і відпочинкових зон:
---	--

проект:					
Назва проекту:	42. Облаштування місця для проведення заходів релігійного, дозвілльового напрямку біля «Джерела» в с. Каїри				
Цілі проекту:	Створення зони відпочинку у с. Каїри по туристичному маршруту				
Територія впливу проекту:	Територія громади, району, області				
Орієнтовна кількість отримувачів вигод	15.0 осіб.				
Стислий опис проекту:	Для забезпечення туристичної привабливості громади необхідно створення насиченої програми відпочинку. Однією з таких туристичних принад має стати купель біля природного джерела з цілющою водою та зонами відпочинку в селі Каїри.				
Очікувані результати:	- підвищення туристичної привабливості громади, розвиток малого та середнього бізнесу, поповнення бюджету.				
Ключові заходи проекту:	- розчищення джерела; - будівництво купелі; - висадження дерев та квітників; - встановлення лавок, урн, торговельних яток.				
Період здійснення:	2025-2027 роки:				
Орієнтовна вартість проекту, тис. грн.	2022-2023	2024-2025	2026-2027	2028	Разом
		50	300		350
Джерела фінансування:	Сільський бюджет, інші джерела.				
Ключові потенційні учасники проекту:	Сільська рада, підприємці				